

İŞÇİLERİN SESİ

15-16 Haziran 1992

● 15-16 Haziran'ın esas önemi konfederasyonlara rağmen 1 Mayıs'ta alanlarda kullanan Sendikalar Platformu'nun 15-16 Haziran'a sahip çıkması ve bir mücadele platformu olarak şekillenen Şubeler Platformu'nun kendisini süreklileşmesine, kalıcılığın sağlanmasına yönelik bir girişim olmasıdır.

Sınıfın siyasi iktidarını saldırdıkları göğüslediği iki direniş günü olan 15-16 Haziran, İstanbul Sendika Şubeleri Platformu tarafından çeşitli etkinliklerle kutlandı. Bildiriler, işyeri toplantıları ve gece organizasyonlarıyla 15-16 Haziran kutlamalarını örgütlemeye çalışan Sendikalar Platformu'nun DISK'le birlikte panel yapma girişimi sonuçsuz kaldı. 22 yıl önce DISK'i vareden 15-16 Haziran direnişi bugün yine

Devamı sayf 10'da

Sayı: 39 • 22 Temmuz 1992 • 5000 TL (KDV Dahil)

Hükümetin 200 günlük icraatının özeti:

VUR ABALIYA!

Hükümet, emperyalizm ve büyük sermayenin çıkarına dokunan konularda "iktidarsız"; işçiler, memurlar ve Kürtler karşısında "iktidar"!

VAATLER.. GERÇEKLER..

ALİSYON HÜKÜMETİNİN 200 GÜNÜ; HÜKÜMET mahkeme koridorlarından başka bir yol göstermeyen 'iş güvenliği yasa taslağını' bile işverenlerin baskılarına, faveranını aşip yasalaştıramadılar. İşten çıkartmalar (son 6 ayda 100.000 kişi), taşeronlaştırma, sendikasılaştırma ANAP dönemindeki süratle devam ediyor. Tarım-İş grevini (lokavtı da aşan bir tarzda) ikinci kez erteleyerek sınıf düşmanı yüzlerini sergilediler. İşçileri, ölkemiz koşullarında çok yetersiz kalan İLO normlarını bile çok görerek TÜSIAD normlarına mahkum ettiler...

● **YARGI REFORMU YASASI**'nin Özal tarafından veto edilmesinin arızasının Özal'ın veto gerekçeleri ve MGK'nın görüşleri doğrultusunda düzenlenmesi konusunda koalisyon karar birliğine vardı. Kararlılık paketi'nin yalızları çabuk döküldü. Buna göre, DGM'nin planına giren olaylarda, gözaltı süreleri, tutuklama kararı verilecek durumlarda avukatın sorguda bulunmasına ilişkin hükümlerin iki yıl uygulanması söz konusu.

● **HASTANELERDE** rehlin kalma olayları sürdü. Mayıs ayında SSK, Devlet ve Üniversite hastanelerinde uygulanmaya başlanan zamli tariflerle, iki kişilik odalarda yatak ücreti 35 binden 60 bin'e, 5-6 kişilik odalarda ise 3 binden 30 bine çıkarıldı. Yeşil kartın ise aylık geliri ancak 179 bin liranın altındakilerle (1) verilmesi gündemde.

● **FIKİR ÖZGÜRLÜĞÜ** dediler, ancak son 6 ayda (çoğunluğu Terörle Mücadele Yasasının "bölücülük" ilgili 8. md. gereğince gösterilerle) 17 dergi ve 1 gazete toplandı. 71 gazeteci polis tarafından dövüldü, 2'ine alındı ya da yarılandı. 5 gazeteci "falli meçhul" cinayetlerle öldürüldü. Kitaplardan ötürü hakkında 900 milyon TL'ye varan ceza istemi "Kırmızı Beşikçi" hakkındaki tutuklamalar devam etti, ediyor. Kitap ve yayında yüz milyonlarca liralık para ve hapis cezaları devam ediyor.

● **İSTANBUL'DA** 19 Temmuz'da sona erecek olan olağanüstü hal uygulaması 4 ay, 28 Haziran'da görev süresi dolacak olan Çekiş Güç'ün görev süresi 6 ay uzatıldı. Olağanüstü halli bölgede, köylülerin koruculuğu kabul etmedikleri için göçe zorlanması ya da gıda ambarşosuyla karşılaşmaları olağan (1) uygulamalardan. Son 4 ayda, 5 gazetecinin hepsi de Kürdistan'da görev yaptıkları sırada öldürüldüler.

● **"KAYBOLAN İNSAN SAYISI"** (son 6 ayda 20...) H. Toraman, Y. Erışli, H. Yaman, S. Gül'den gözaltına alındıktan sonra haber alınmadı. B. Üçök, M. Aksoy ve T. Dursun'un katilleri hala "bulunamadı". H. Güngen, C. I. Kezer, M. Akgün, B. Ülkü, H. Akdemir adlı gazeteciler "falli meçhul" cinayet sonucu öldürüldüler. Son 6 ayda "falli meçhul" cinayet sayısı 100'e çıktı. Yine bu sürede 5641 kişi gözaltına alındı. 979 kişi tutuklandı. 90 işkennin kapatılması.

● **VERSİTELERİ** "özek kılacak, demokratikleşecek" vs. değişiklik hazırlıktan demokratik bir tarzda kapalı kapılar ardında üniversitelerden ve halktan gizli olarak sürdürüldü... M.E. Bakanı Köksal Topkan'ın, hazırlamakta olduğu yasa taslağı 6 aydır tartışmaya açılmazken, üniversitelerinin (öğrenci, öğr. üyesi, önl. çalışanları) önerileri kulak arkası edildi, paneller, forumlar polis saldırısıyla engellendi. Ve en son çıkarılan yasayla YOK, rektörlük seçimleri konusunda yeniden söz sahibi kilindi. Kaldırılacak vaatlerine karşılık Doğramacı'ya yasa-şam ikisri sunuldu.

"Demokrasi ve ekonomik refah" vaadenden koalisyonun istediği 500 günlük sürenin yarısı geçildi. Bu "ilk yarı" da nereye geldiğini anlayabilmek açısından, hükümetin yaptığı "200 gün değerlendirmesi"ne bakmanın pek bir anlamı yok. Çünkü bu değerlendirme, hükümetin icraatından çok, gerçekleştirilemeyen vaatlerin yinelenmesinden oluşuyor. Hükümet, "iktidarda olmayan" ya da "iktidarda olmayan" bir kurul imajı veriyor.

Devamı 2. Sayfada

Kamu Çalışanları Toplu Sözleşme ve Grev Hakkı İçin Yürüyor

Söz, Yetki, Karar Çalışanlara!

Kamu çalışanları mücadelelerinin üçüncü yılında yine sokaklarda, yine güçlerini en iyi biçimde kullanarak hak arıyorlar.

- Kamu çalışanlarının sendikal mücadelede aldıkları yol ve bu mücadelenin geniş memur kitlesi üzerindeki etkisi Ankara yürüyüşüyle açığa çıkarken 22 Haziran eylemi, memurun devlete olan ideolojik bağını koparacağını habercisi oldu.
- Kamu çalışanları bugünse açıklanan yüzdellik zammı, yurdun dört bir yanında yürüyüşlerle, iş bırakmayla ve yemek boykollarıyla protesto ediyorlar. Talep: "Toplu sözleşme ve grev hakkı". Hedef: "15 Temmuz'da fiili grev".

İstanbul Devrimci Kamu Çalışanlarının Değerlendirmesi
Yazısı 3. Sayfada

Ankara Yürüyüşü ve diğer haberler
Yazısı 3. Sayfada

20-26 Haziran Ören Toplantıları

DISK'te Kuzey ve Güney Sendikaları

- Yeni Dünya Düzeni'nin uluslararası plandaki Kuzey-Güney ayrımının bir örneği DISK'te de yerleştirilmeye çalışılıyor. DISK'in bugünkü yapısını ve ideolojik motiflerini belirleyen bu gerçeğin, DISK'te ne kadar yaşayacağı ve hangi yöne evrileceği DISK'in bugün ölümlü yeralan örgütlenme ve mücadele sorunları içinde ortaya çıkacak gibi görünüyor.

Yağmurlu bir cumartesi sabahı DISK'in Ören tesislerine girerken göze çarpan ilk şey, kapının karşısında bekleyen askerler oluyor. İlk şaşkınlık geçtiğinde, askerlerin orada neden beklediği ve Kenan Evren'in "Ören Fobisi"nin kaynağı anlaşılıyor. Meğer, şimdiki adı A. Baştürk olan, mükiyeti DISK Genel-İşe ait tesislerin hemen yanındaki Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Astsubay Eğitim Tesisleri yer almıştı. Kimbilir, "çöçpç"lerle kendi astsubaylarının aynı sularda yüzmeleri fena halde rencide ediyordu belki de Bay Evren'i.

Tesisleri ilk defa gören ya da 12 yıl aradan sonra neler değişmiş diye ürkek ürkek havuzların etrafında ve sahilde geziyorlardı. Devamı 5. sayfa

1978'den 1992'ye

Son yıllarda "değişen dünya" kavramı sihirli bir güçle ulaşı. Her konuşmanın, her önermenin besmelesi haline geldi. Kimileri tarihsel çevrimin gerçek yönünü güncel değişimlerde ararken, kimileri değişmeyen dünyalara sarılarak ayakta durmaya girişti. Kimileri önlenmiş çıkan ilk değişime sarılarak "ilericiliğe" soyunurken, kimileri değişen dünya tekerlemesinin gölgesine sığınarak statülerinin değişmemesi için çarpınmaya başladı. Bu durumu yaşayan kurumlardan biri de DISK. DISK'in bu durumu, kendi zemininden 12 yıl uzak kalması nedeniyle daha da katmerlenmiş bir halde. Onca yılın yabancılığı, tortusu ve korkusuyla yeniden faaliyete geçen DISK, yeni politikalar arayışında. Bugün DISK'te "değişen dünya" klışesiyle gündeme getirilen politikalar karşısında, "DISK'ten başka ne beklenir ki" ya da "Biz onları eski hallerini de biliriz" yolu kesürmecesi yaklaşımlar varolan durumu anlamak için yetersiz ve anlamsız.

Devamı 5. sayfa

Belediyelerde Grev Kararı

- Belediye-İş' İstanbul, Ankara İzmir, Adana gibi birçok büyük ilde 30 Temmuz'da greve çıkma kararı aldı. Ama koalisyon hükümeti ile karşı karşıya gelmek ve bir grev içinde sendikaları yüklenmesi gereken sorumlulukları göze almak istemeyen Belediye-İş, şimdi "grevin ertelenebileceği ve başarılı olamayacağı" gerekçesiyle sözleşmeyi YHK'ya taşımak için işçileri ikna etmeye girişiyor.

Aylardır süren toplu sözleşme görüşmelerindeki tutkanma ve basın, TV aracılığıyla işçi karşıtı bir kampanya yürütülmesi, sonunda sendikayı ve işçileri harekete geçirdi. İşçiler eylemler-

de ücret zamları yanında özelleştirmelere karşı tepkilerini dile getiriyorlar. Grevi doğru yönele bu süreçte, eylemler 28 Mayıs'ta başladı. İstanbul'un her tarafında sabah viziteye çıkan işçiler tüm İstanbul'u yürüyüş alanı haline getirdiler. Hastanelere gidildikten sonra Anadolu yakası işçileri motorlarla İstanbul yakasına geçerken diğer işçiler otobüslerle gelerek Anakent önünde toplandı. Viziteye çıkan onbinlerce belediye işçisinden 5-6 bin kadarı burada yöneticileri dinleyip bordrolarını basına göstererek sloganlarını ve taleplerini haykurdular. Daha sonra işten atıldıkları için açlık grevi yapan 5 Kağıthane işçisini ziyaret etmeye 2000 kişiyle gidildi. 1-2 Haziran tarihlerinde 3000 belediye

Devamı 11. Sayfada

İçindekiler

Karadeniz'de Zirve ve Sorunlar

● KEİK'in amaçlarından biri deeski sosyalist coğrafyada yeni dünya kapitalizminin kurulmasına yardımcı olmak.
Yazısı 2. sayfa

Sendikalar ve milliyetçilik

● 290 imzalı bir deklarasyonun BM'e sunulması ile başlayan olaylar, milliyetçi bir temelde kışkırtılmaya çalışılıyor.
Yazısı 7. sayfa

Kamu Sözleşmeleri

● Kamuda Demirel'e takılan toplu sözleşmelerin akıbeti, hükümetin TİGEM grevindeki tutumu ile belirleniyor.
Yazısı 6. sayfa

İktisat
giresi:
endileri
aldılar,
endileri
nadılar
Haziran tarih-
yapılan Üçün-
İktisat Kong-
kaç yönden il-
zellekler taşıyor-
NAP Hükümeti
dan bir yıl önce
planlanan
ancak bu yaz
namı 10. sayfa
20-26 HAZİRAN
1992
ÖREN
TOPLANTILARI
Deri-İş, Dev
Devrimci Yapı-İş,
Lütfi-İş ve
Maden-İş'in Ören
sundukları
nın tamamı
ekte.

Balkanlarda Milliyetler: Kanayan Yugoslavya

VUR ABALYA!

"Bir ucu Adriyatik denizinden başlayıp, diğer ucu Çin seddine uzanan bir Türklik dünyası oluştu". Başbakan Demirel Şubat ayında kendisini ziyaret eden Ardahan heyetine son yıllarda yaşanan değişimi ve bunun Türkiye açısından anlamını böyle ifade etti. Adriyatik Çin seddine diye ifade edilen coğrafyayı Balkanlardan Orta Asya'ya diye tanımlamak da mümkün. Türkiye'nin merkezinde yer aldığı bu coğrafya, etnik yapısı açısından dünyanın en az homojen olan bölgesi.

Balkanlar deyince Yugoslavya artık Tito'nun Yugoslavyası değil, Geçtiğimiz yıllarda Hırvat ya da Sırp olduğu için komşusunun altın dişlerini söken, boynune kurşun sıkan insanlara unuk oldu bu ülke. Yükselen milliyetçi dalga Tito'nun ülkesini dağıttı.

Öte yandan, diğer "uç"taki eski SSCB'de resmen tanınan 140'un üzerinde milliyet vardı. Daha SSCB dağılmadan, Gorbaçov'un "yukarıdan aşağı devrim"iyle birlikte bu etnik gruplar kaynaşmaya, milliyetçi dalga burada da yükselmeye başlamıştı. Şimdi, hemen kuzeydoğu sınırlarımızda, bir Azeri-Ermeni çatışması yaşanıyor.

Balkanlardan Orta Asya'ya diye tanımlanan ve Türkiye'nin de "ilgi alanına" dönüşen bu bölgede imye kazanan milliyetçilik, önümüzdeki yıllarda dünya için bir kabus olabilir. Bu kabusu engellemek, her şeyden önce, dizginlenemez bir milliyetçi akına dönüşme ve çatışma potansiyelini içinde taşıyan etnik yapıyı bilmekten geçiyor. Amerikan basınında Balkanlarda çıkabilecek bir savaşın senaryoları yazılıyor. Balkanlardaki etnik çatışmaların, Sırp'ların Kosova'ya müdahalesiyle yeni bir boyut kazanacağı ve Kosova Arnavutlarının savunmak için Arnavutluk'tan yeni Yugoslavya'ya savaş ilan edeceği ileri sürülüyor. Savaşın Makedonya'ya sığmaması ve Yunanistan'ın içine çekmesi olasılığı üzerinde duruluyor. Romanya'nın Moldova'da savaşa bulaşması da üzerinde durulan bir başka nokta.

Bütün bunlar olurken, Balkan ülkelerinde sol ve demokrat güçler savaşa ve milliyetçiliğe karşı örgütlenme, eylemler örgütlemeye çabası içindeler. Böyle bir çabanın ilk adımı ise, bizim de içinde yer aldığımız etnik mayın tarlasını tarımdan geçiyor.

Balkan yarımadası dünyanın en dil ve etnik yapı açısından en karmaşık bölgelerinden birisi. Balkanlar Balkanlar yapıldı boyunca Asya'dan Avrupa'ya ya da Avrupa'dan Asya'ya gidip gelen göçmenler ve oradan biriktiklerinden oluşan etnik grupların birleşimiyle oluşmuş. Bölgenin en eski halkları olan Yunanlılar, Ulahlar ve Arnavutlar zamanla başlıklarını almış.

Balkan yarımadasının etnik çeşitliliği yaklaşık 5 yüzyıl Osmanlı hakimiyetinde kaldı. Belki biraz asimilasyon tek il ve kurumsal geçerken yoksun olma'ın yanı sıra da payıtlı, Osmanlılar asimilasyonun ötesine geçemediği için, etnik çeşitliliği tozlen eden bir yönüyle sürdürdüler. Balkan

arasında bir milli uyanış dönemi başladı.

Kuzeyde Belgrad çevresinde Sırp devletin ve güneyde Atina çevresinde de Yunan devletin kuruluşu da milli uyanış kamplandı. Ama öte yandan, daha önce Osmanlı yönetimi altında yaşayan halklar arasında düşmanlığa yolaçtı. Bu düşmanlık 20. yüzyıl başında Makedonya'ya yönelik mücadele içerisinde doruğa ulaştı. Ve 1. Dünya Savaşı'nın patlamasına yolaçan kavgacı da Balkanlardaki bu milliyetçi sürtüşmeler ateşledi.

Yeni bir Balkan savaşının çıkabilirliği üzerine spekülasyonlar pek anlamlı bulunmasa da, bir zamanlar Yugoslavya Başkan yardımcılığı

ne de Balkan ülkeleri arasında sürtüşme nedeni olmuş olan Ulahlar ve Çingencileri de bir uyanış ve poliük-kültürel bilinçlenme dönemi bekliyor."

Pekçok balkan aydını gibi, Milovan Cilas da, balkanlarda milliyetler arası sürtüşmelerin yolaçacağı yeni bir Balkan savaşından endişe duyuyor. Üstelik, Balkanların karma karışık etnik yapısı içinde, şimdiye kadar başkaldırı potansiyeli olduğu hiç düşünülmemiş Ulahlar ve Çingenciler gibi iki yeni etnik unsuru da hesaba katarak.

Yugoslavya: Ağla Sevgili Memleket

Nasıl Balkanlar dünyanın en az homojen bölgelerinden biriyse, Yugoslavya da Balkanların en az homojen olan ülkesidir. 2. Dünya Savaşı sonrasında, çok uluslu bir federasyon olarak kurulan Yugoslavya'da ulusal haklar üçlü bir sistem içinde tanımlandı.

Birinci grup, "Yugoslavya ulusları", anavatanı Yugoslavya'yı oluşturan cumhuriyetlerden biri olan uluslardı. Kosova Arnavutlarının durumu, bu kategoriye girememeleri yüzünden sürekli kanayan bir yaraya dönüştü. Yugoslavya dışında Arnavutların anavatanı sayılabilecek bir ülke (Arnavutluk) olduğu için, Arnavutlar "Yugoslavya ulusları" arasına giremedi. Yugoslavya'da bu kategori içinde resmen tanınan 6 ulus vardı: Hırvatlar, Makedonlar, karadağlılar, 1971'den beri bir ulus sayılan Müslümanlar, Sırlar ve Slovenler.

"Yugoslavya'daki Uluslar" adlı ikinci kategoriye giren ve resmen tanınan 10 etnik grup daha vardı ve en büyükleri de Kosova'da yaşayan Arnavutlardı. Bu grupların hepsinin Yugoslavya dışında bir anavatanları ya da kendi adlarına bir devletleri vardı ve bu yüzden ayrı bir cumhuriyet kuramıyorlardı. Ancak Yugoslavya Federasyonu içinde kendi dillerini ve kültürlerini kullanıp gelişime haklarına sahiptiler. Arnavutlar dışında, Macarlar, Bulgarlar, Çekler, Çingenciler, İtalyanlar, Romenler, Rutenler, Slovaklar ve Türkler "Yugoslavya'daki uluslar" arasındaydılar. Diğer etnik gruplar arasında ise Avusturyalılar, Yahudiler, Almanlar, Polonyalılar, Ruslar, Ukraynalılar, Ulahlar ve kendilerini "Yugoslav" sayanlar dahil olmak üzere diğerleri bulunuyordu.

Devami 10. Sayfada

halkları böylece, milli karakterlerini yaşama şansına sahip oldular. Balkanların dağılık yapısı da ilüştürme güçleştiriyor ve birleşmeden çok bölünmüşlüğe kaçıkda bulunuyordu. 19. yüzyıl başında, bir taraftan Osmanlı İmparatorluğu'nun içine düşüştüğü ekonomik, bürokratik ve askeri dejenerasyon sonucu çöküşe geçmesi, buna paralel olarak da Rusya ve Avusturya-Macaristan'ın da desteğiyle Balkan halkları

yapmış ve Balkanların en popüler aydını sayılabilecek Milovan Cilas'ın şu sözlerini kulak vermekte yarar var: "Balkan ülkeleri arasında azınlıklardan kaynaklanan çelişki, geçmişte birçok kez olduğu gibi, açık silahlı çatışmalara dönüştürüldü. Balkanlarda azınlıklar yüzünden çıkan sürtüşmeler her geçen gün biraz daha keskinleşiyor... Balkanların her tarafına dağılmış ve hiçbir zaman ne kendi devletleri oluşmuş

Iran'da Gecekondular Ayaklanması Ve Kıyım

İşçilerin Sesi-Ankara İran'da Mayıs ayı içinde Hurrem Abad, Arak ve Meşhet'de yaşanan protesto gösterileri, İslami yönetimin değişmeyen tavriyla yine çok sayıda tutuklama, işkence ve idamı gündeme getirdi. Büyük bir gösteri dalgasının büyük kentleri silip süpürdüğü bu protesto hareketinin asıl sebebi yaygın olan işçilerin üzerine aldıkları evleri yikma kararı, onlara ölü, yüzlerce yaralı ve binlerce tutuklama ile sonuçlanan bu olayları alevlendirdi.

İranlı yetkililer bu tutuklamaları "Allahın düşmanları" ilan ettiler. Bunun anlamı ise tutukluların birçoğunun idam edilmiş oldu. Yaşanan olaylar sonrasında Türkiye'deki İranlı mülteciler tüm devletleri, işçi kuruluşlarını, "insani seven tek tek bireyleri" bu katliama karşı dayanışmaya çağırıyorlar. İranlı Mülteciler ve Göçmenler Şurası Uluslararası Federasyonu ve İran Komünist İşçi Partisi de benzer bir açıklamayla uluslararası dayanışma ihtiyacını dile getiriyorlar.

Türkiye'deki İranlı Mülteciler Şurası tarafından yapılan çağrı metni şöyle: "Geçen ay İran'ın bir çok kentinde Arak'ta, Meşhet'te, Hurrem Abad'da, Şiraz'da ve daha bir çok yerde ayaklanma oldu. Bu ayaklanmalar İran yerel yönetimleri tarafından çilekes insanlarının evlerinin yıkılmasına sonlandı. Bunun hemen akabinde İran İslam Cumhuriyeti güvenlik güçleri yüzlerce göstericiyi tutuklayarak onları yeryüzünün fesadı ile sifalandırdılar. İslam Cumhuriyeti dini lideri Hameni şöyle dedi: 'Bu insanların yabani ot gibi kökleri kazınmalıdır'. Gelen haberlere göre İslam Cumhuriyeti tutukluların mahkemesine başlamıştır ve şimdiye kadar birkaç kişi idam ve bir kısmı

da müebbet hapisle cezalandırılmıştır. İran hükümet yetkililerinin açıklamalarından anlaşılınca tutuklulara kötü şekilde davranılmaktadır ve buna da devam edilecektir.

Biz tüm devletlerden, işçi kuruluşlarından, insanı seven tüm uygar dünyadan ve toplumlardan çağıdık isteklerimizizin yerine getirilmesi için İran İslam Cumhuriyeti'ne baskı yapmalarını istiyoruz:

1. İslam Cumhuriyeti tarafından halkın evlerinin yıkılmasına mani olunmalıdır.
2. Geçen gösteride tutuklanılanların hepsi serbest bırakılmalıdır.
3. İslam Cumhuriyetine verilen siyasi ve ekonomik desteğe son verilmelidir.

İran'da Yüzlerce İnsanın Hayatını Kurtarıyoruz
İranlı Göçmenler Şurası Uluslararası Federasyonu'nu ise, İran rejiminin vahşetine karşı Haziran ayının ikinci yarısında çeşitli ülkelerde İran halkının hayatını nasıl bir tehlike içinde olduğunu duyurmak için karar aldı.

Federasyonun talebi, "Bütün tutukluların derhal serbest bırakılması, halkın evlerinin yıkımının derhal durdurulması, İran'a politik ve ekonomik yaptırımlar uygulanması." Federasyon'un çağrı metni, "Şayet bizim taleplerimizi paylaşılmak isterseniz, sizden ricamız bizimle birlik olun, bize yardım edin, idam edilmek üzere olan yüzlerce insanın hayatını kurtaralım" diye sürüyor.

Serbest Bırakılmaları İçin Baskı

İran Komünist İşçi Partisi'nin çağrısı ise şöyle: "İşçi kesiminin yoğun olduğu bölgelerde başlayan ayaklanmalar halihazırda başta bulunan Rafsanjani hükümetinin açlık, yoksul-

luluk ve bir türlü işsiz ermeyen sert rejimine karşı doğrudan doğruya bir cevaplar. Bu olaylar özellikle gecekondu bölgelerinde yaşayan işçilerin evlerinin yerel yönetimce yıkılmaya başlanması üzerine alevlenmiştir.

Alınan bilgilere göre Meşhet'teki ayaklanmanın birinci gündünde 300 gösterici tutuklanmış, birçok kişi yaralanmış ve birkaç kişi de ölmüştür. İran yetkilileri tutuklulara insafsızca ve şiddetle karşılık verileceğini beyan ettiler. Bu beyanat ışığında tutukluların bir çoğu idama yüzüze gelecektir. İran İçişleri Bakanı Abdullah Nuri bu göstericileri 'profesyonel eşkiya ve sabotajcı' olarak nitelendirip "bundan sonra her ne zaman böyle bir fırsatı eylemin olacağına anlaşılıyor, an bu eylemciler işledikleri suçtan dolayı anında cezalandırılacaklardır" diye açıklama yapı diğer bir ifadeyle, özet olarak, İran rejimi böyle bir karşılıklı yeralan herkesin idam edileceğini vurguladı. Zaten daha önceden muhtemel bir ayaklanmaya bastırma için, İran yönetimi binlerce Pasdani, fanatik Hizbullahları ve hükümetin tüm hiziplerini olayların ilk başladığı Meşhet kentine gönderdi. Bu barbarlık gösterisine karşı tüm uygar dünya sesini yükseltmeli, kitle kullamı, işkence ve kütle yoksulluğunun devamı için işçilere karşı İslam Cumhuriyetinin bu kanlı suçu açığa dile getirilmelidir. Bu halihazırda işçi grev ve işçi teşkilatlamasını savsakladıktan sonra şimdi de işçi kesiminin yaşadığı gecekondu bölgelerinin yıkıma yönelmiştir. Tüm işçi kuruluşlarından, insan haklarını savunanlardan tüm tutukluların derhal serbest bırakılması ve halkın evlerinin yıkımının durdurulması çağrısında bulunmalarını ve baskı yapmalarını istemekteyiz."

Karadeniz'de Sorunlu Zirve

Görünüm gerçekten etkileyiciydi. Dünyanın halen en sorunlu, siyasi açıdan en istikrarsız bölgesindeki 11 ülkenin devlet ve hükümet başkanları aynı masa etrafında, daha sıkı işbirliğine imza atıyorlardı. Karadeniz Ekonomik İşbirliği bildirisi Rusya, Ukrayna, Bulgaristan, Arnavutluk, Romanya, Moldova, Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan devlet başkanı, Yunanistan ve evsahibi Türkiye'nin ise başbakanları imza koydular.

Ancak 25 Haziran'da İstanbul'da yapılan Zirve'nin imza töreninden daha çok ilgi çeken yönü ikili ve çok taraflı görüşmeler oldu. Ukrayna devlet başkanı Kravçuk'un vurguladığı gibi, "Tarih ilk kez Balkanlar, Karadeniz ve Kafkaslar'ı kapsayan bölgedeki ülkeler, Soğuk Savaş'ın buza çektiği Karadeniz havzasının ekonomik potansiyelini açığa çıkarmak için işbirliği yapıyor", ancak diğer yandan birbirleriyle sıcak çatışmaya varan sürtüşmeler yaşıyorlardı.

Azerbaycan'la Ermenistan ilan edilmemiş bir savaşın içinde. Gürcistan Rusya ile Osteya sorunu nedeniyle karşı karşıya. Rusya'nın Karadeniz Filosu nedeniyle Ukrayna ile, Moldova'daki Rus azınlığın durumu nedeniyle Moldova ve Romanya ile sorunu var.

Bulgaristan Makedonya yüzünden Yunanistanla, Yunanistan Kosova nedeniyle Türkiye ile kronikleşmiş bir gerginlik yaşıyor. Türkiye bir yandan Nahçıvan'ı kollamaya, diğer yandan Er-

menistan'ın Türkiye'den -hala resmen yalanlamadığı- toprak taleplerini, Dağlık Karabağ sorununda uluslararası planda teşhir ederek etkisizleştirilmeye çalışıyor. Kürt sorunu henüz bu çerpeçenin konusu değil. Dolayısıyla, İstanbul Zirvesi Yeltsin'den Petrosyana, Miçotakis'ten Jehev'e, Elçibey'den İliescu'ya dek bölge liderleri için yüzüze konuşma fırsatı yaratan bir forum işlevini de gördü.

Bu görünüm, bu kadar geniş ve sorunlu bir alanda ekonomik işbirliğinin nasıl olup da işleyebileceği konusunda soru işaretleri yaratıyor. Bu tip sorunlar zirve boyunca gazeteciler tarafından liderlere soruldu. Yanıtlar neredeyse tek tip verildi: "Siyasi yakınlaşma sağlamanın en iyi yolu ekonomik yakınlaşma ve işbirliğidir". Yani, savaş yapmayalım, ticaret yapalım.

Ticaret yapalım, ama neyle? KEİ'nin oluşturulan ülkeler, biraraya gelince, en azından şimdi tam bir Fikirler Klubu oluyor. Demirel, bu yüzden zirvenin açılış konuşmasını yaparken önceliğin iki noktaya verilmesini istedi: "Birincisi, ülkeler arasında mal, hizmet, işgücü ve sermayenin serbest dolaşımı önündeki vize, yatırım izni türünden engelleri kademeli olarak kaldırılmalı. İkincisi de, se-

nyalemiş ülkeler ve uluslararası para kuruluşlarından bölgeye yatırım ve kredi akışını sağlamak üzere bir Karadeniz Yatırım Bankası kurulmalı."

Bu iki talep, bölgedeki ekonomik potansiyelin nasıl açığa çıkarılacağı ve yeni dünya düzeni içinde nasıl bütünleştirileceği sorularında da bir ölçüde yanıt veriyor.

KEİ, özellikle Japonların ilgisini çekiyor. Asya Kalkınma Bankası ve Avrupa Topluluğu para kuruluşlarının da projeye olumlu bakmaları yönünde güçlü göstergeler var. Ancak projenin hayata geçirilebilmesi için, paranın yanında yapsal uyum sorunları da var.

Ticaret yasaları, ulaşım, haberleşme, iş yasaları ve daha listeye eklenebilecek pekçok konuda uyum gerekiyor. Bu alanlar hükümetlerin inisiyatifine bırakılan proje, girişim ağırlıklı ise özel sektöre veriyor.

Amaçlardan biri de eski sosyalist coğrafyada yeni dünya kapitalizminin kurumlaşmasına yardımcı olmak.

DÜNYADAN KISA KISA

Ispanya'da Genel Grev

Ispanya'da UGT ve CCOO sendikalarına üye 2 milyon işçi genel greve gitti. İspanya hükümetinin Maastrecht'te yapılan anlaşmaya göre Avrupa Topluluğu ülkelerinin çalışma yasalarını diğer çalışma yasalarına yaklaşturma kararı doğrultusunda işsizlik sigortasını yeniden düzenlemeye gitmesi işçi sendikalarının tepkileriyle karşılaştı. Hükümetin işsizlikte geçen süreyi ödeneğin bağlanmasında 6 aydan 1 yıla çıkartma ve işsizlik ödeneğini azaltma doğrultusundaki karar karşısında gerçekleştirilen yarım günlük genel grevin ülke çapında etkili olduğu, Bask bölgesinde ise genel grevin tam gün olarak uygulandığı bildiriliyor. Genel grevin, hükümetle sendikalar arasındaki görüşmelerin sürdüğü bir dönemde gerçekleştirilmiş olmasına dikkat çekiliyor.

İtalya: Fiat İşçileri Bisiklet Turunu Durdurdu

İtalya'da kamu kuruluşlarının başlattığı ve özel sektörde de benimsenerek uyguladığı, ücretsiz yemek hakkının kaldırılması işçilerin çeşitli eylemlerle protesto ediyor. İşçilerin sendikal hakkı olan ücretsiz yemek uygulamasının, kamu kuruluşları tarafından tasarruf amacıyla kaldırıldığı ve bunu özel sektör işyerlerinde izlediği bildiriliyor.

ABD'de İşsizlik Artıyor

ABD ekonomisinin son yıllarda içine girdiği ekonomik durgunluğun ülke çapında büyük işsiz kitleleri oluşturduğu belirtiyor. Resmi verilere göre ABD'de 10 milyon işsiz bulunuyor. 1990-92 yılları arasında 3 milyon kişinin daha işsizler ordusuna katıldığı açıklanırken, Amerikan İşçi Sendikaları Federasyonu (AFL-CIO) yaptığı açıklamada ABD'de 17 milyon işsiz bulunduğunu belirtti.

Fransız Çiftçilerden Karayollarına Barikat

Fransa hükümetinin, Avrupa Topluluğu kararları doğrultusunda tarım politikasında uygulamaya koyduğu değişiklikler Fransız çiftçilerinin Paris'e giden karayollarını traktörlerle barikat oluşturarak kesmesiyle protesto edildi.

Fransa'da tarımda uygulanan teşvik primlerinin AT kararları doğrultusunda düşürülmesine tepki gösteren üreticilerin 23 Haziran'da Paris'e giden karayollarında traktör barikatı oluşturmaları karşısında, barikatları kaldırmaya çalışan jandarma timleriyle çatışmaya girdikleri ve 6 jandarmanın bu çatışmada yaralandığı Fransa İçişleri Bakanlığı tarafından basına açıklandı

SAHİBİ: Ali ATEŞOĞULLARI
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Adnan ÇANSIZ
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hüdeverdi Apt.
Kat: 5 Çarşafolu İstanbul
Tel: 512 08 77 Baskı: Sonbahar'da Mt.
Hesap No: Yapı Kredi, Sirketi Şb.
No: 616664-9 DM: 040087-9 TL: 616665 NLG.

ÜRÜNLER: Çetin Uygur, Günür İlhan, Poyun Demiralp, Yasar Karabur, Murat Doğan, Ali Ateşoğulları, Naci Alkan, Orhan Çoban, Hüseyin Karer, Recep Soydan, Sinan Selçoğlu, Semra Hüsnüoğlu, Adnan Çansız, Ferda Koc, Yusuf Yıldız, Meral Aislankaya, Adil Boztaş, Yılmaz Karan, Veyisel Aydın, Hilmi Begümcan, Ermiş Bulur, Gülşüm Pala, Çiğdem Çidemli, Ümit Erdoğdu ve işçileri.

ANKARA BÜRO : İzmir Cd. Elgün Sk. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO : Kahraman Mesit Mh. 842. Sk. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO : Tepebağ Mh. 10. Sk. No: 32 Kan 3, Tel: 12 44 61
İZMİR BÜRO : Demiryolu Cd. Yeni Cuma İşhanı No: 142, Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO : İstiklal Mh. Adalar Sk. Ege İşhanı No: 1/10
GEBZE BÜRO : Haçlı Hali Mh. 1424. Sk. No: 2/10 Aykan İşhanı
KARTAL BÜRO : Özün Sk. Kardeşler İşhanı No: 13
SEFAKÖY BÜRO : Halkalı Cd. Seyhan Ap. Kat: 1
BURSA BÜRO : Nalbantoğlu Mah. Bademli Sokak Muallu Apt. No: 14/10 Tel: 220 188
İSKENDERUN BÜRO : Büyük Çarşı İşhanı K.2 No:203 Tel: 122 95

Türkiye'de anti-demokratik kurum yerine uygulamaların, insan hakları ihlallerinin başlıca güncel kaynağı Kurt ulusal sorunudur. Kurt sorununa demokratik-siyasi üst bir çözüm bulma fikri kabul edilmediği sürece, devlet kurumları içerisindeki faaliyetler yapılamaz, rejime rengini veren bir etnik kinlik tarzını sürdürecektir. Başka bir deyişle, ulusu ezen ulus özür olamaz". Kürdlerin ezilmek için oluşturulan kurumlar ve devletin lete egemen kılınan zihniyet, yalnızca Kürdleri ezmele yetinemez, Türken de ezerek, Kürt'e işkenceyi meşhurlaşuran rejim, Türk'e işkence edilmesini engellemeye gücü yetmez. Kürt için ölüm bulaşması kuran rejim, Türkün yargısız infazına galeyemez. Kürt'e meydan dayatımı revize goren devlet, bakanlık makamında görüşmeye kabul etmeden önce sendikacının buniunu kırdırır...

Kuşkusuz, ülkemizde faşizmin yapısal dayanakları var. Kurt ulusal sorunu bu dayanaklardan yalnızca bir tanesi ve bugün öne çıkmış otan. "Türbun büyüğü beybede". Yağının tozuyla "Yeni Dünya Düzeninin" gerçeklerine uyacağını ilan eden siyasi iktidar, bu tahminin ülkemizin bugünü ve geleceğine koyduğu ipotegin de bilincinde olmalı. Söz konusu "uyum" un bedelinin, NATO'nun getirdiği yükümlülüklerden daha ağır olduğu Körfez Savaşında ortaya çıkmıştı. Bu yeni yükümlülük işbirliğinin, "İgill kurumları" eskisinden daha geniş ötekçe emperyalist merkezlerdeki "kurmayların" güdümüne sokacağı, bunun ise söz konusu kurumlardaki faşist yapılaşmayı pekiştirerek poliük kurum mekanizmalarının işlevsini bu yönde koşullayacağı ortadadır. Sonuç olarak, koalisyon hükümetinin icarata muayundaki beklentilerin aksine "sivil diktatörlüğü" değil, sivil diktatörlüğün "Çankaya'nın şifanında somutlaşmış" "kişiyi özel" görünümünü taşıyıcı emperyalist, sivil diktatörlüğün kurumsal bir yapıya dönüşme potansiyelini taşıdığıdır.

Böz, Yetki, Karar Çalışanlara!

çalışanların müdürler toplu sözleşme de yapma bu koşullarda alacakları para verdiğimizden fazla olmayacak". Kamu Çalışanları Vakfı adıyla ayrı bir koldan ve yukarıdan aşağıya örgütlenen sendikalarla, hükümetin çalışmalarına, "iş güvenesi" gerekçesiyle 657 sayılı yasa içinde değişiklik öneren anlayışın varlığı kesin. Bunlar kamu çalışanları mücadelesinin önündeki sıkıntılar. Sıkıntıları aşmanın bir yolu memurların mücadele içindeki yerini alma eğilimini, kitleselleşme potansiyelini iyi değerlendirebilmek. Ancak asıl önemli olan ise memurun devlette olan ideolojik bağını koparma eğilimini görebek ve eğilimi güçlendirmek ve Demirel'in de

çalışanların müdürler toplu sözleşme de yapma bu koşullarda alacakları para verdiğimizden fazla olmayacak". Kamu Çalışanları Vakfı adıyla ayrı bir koldan ve yukarıdan aşağıya örgütlenen sendikalarla, hükümetin çalışmalarına, "iş güvenesi" gerekçesiyle 657 sayılı yasa içinde değişiklik öneren anlayışın varlığı kesin. Bunlar kamu çalışanları mücadelesinin önündeki sıkıntılar. Sıkıntıları aşmanın bir yolu memurların mücadele içindeki yerini alma eğilimini, kitleselleşme potansiyelini iyi değerlendirebilmek. Ancak asıl önemli olan ise memurun devlette olan ideolojik bağını koparma eğilimini görebek ve eğilimi güçlendirmek ve Demirel'in de

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

Hastalıkları Hastanesi ile Devlet Hastanesi, Şirinevler Kamu Sağlığı, Lepira Hastanesi, Sağlık Bakanlığı Bölge Tıbbi Müdürlüğü, Doğum ve Doğumevi, Halkalı Grup Başkanlığı, Süleymaniye Doğumevi, Samatya, Kartal ve Okmeydanı SSK, Taksim İlk Yardım, Marmara Devlet, Haydarpaşa Numune hastanelerinde acil servisler dışında % 100'e yakın bir katılımla iş bırakıldı.

• Tüm Maliye-Sen üyeleri Ataköy, Topkapı, Lalçeli, Zeytinburnu, Kartal, Bayrampaşa, Beyoğlu ve Aksaray, Hacıpaşa, Sirkeci, Beyazıt ve Eminönü Vergi Dairelerinde çeşitli eylemler yapıldı.

Tarım-Sen ise Erenköy Tarım İl Müdürlüğü, Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü, Halkalı Ziraat Okulu, Sarı-

örgütü Tüm Bel-Sen, belediyelerde ve belediye şirketlerinde iş bırakma eylemi gerçekleştirildi. Özellikle EGO, Büyükşehir Belediye Fen İşleri, ASKI, Altındağ ve Çankaya Belediyelerinde yapılan gösterilerde tam bir grev örneği sunuldu.

Yapı-Yol-Sen Karayolları Genel Müdürlüğü önünde, Tüm Maliye Sen ise Yıldırım Beyazıt, Doğanbey, Çebeci ve Kızılay Vergi Daireleriyle Ankara Defterdarlığı'nda grev katıldı.

Tüm Sağlık-Sen tüm üyeleri ise önce Hacettepe Hastanesi önünde toplanarak oradan Ankara Hastanesine kadar yürüdüler daha sonra ise araçlarla Kızılay'a giderek Sakarya Meydanındaki Kamu çalışanları platformunun eylemine katıldılar.

İZMİR'DE
Sağlık Çalışanları Tabipler Birliği'nin düşünme eylemini 500-600 kişilik bir katılımla Tepecik SSK önünde bir kitle gösterisine çevirdiler ve bu eyleme Genel Sağlık-İş üyeleri de katıldı.

Tüm Bel-sen üyeleri Konak, Karşıyaka, Menemen, Dikili, Bornova, Balçova ve Narlıdere'de iş bırakma eylemi gerçekleştirdiler.

Tüm Maliye-Sen üyeleri merkez postanesinde bütçeye kalkan için 1000'er lira gönderme eylemi yaptılar.

Anakent Belediyesi çalışanları ise eylemlerini Konak Belediyesi önünde yapmayı yeğlediler.

Ayrıca Trabzon, Çanak-kale, İzmir, Adapazarı, Ada-

çalışanların müdürler toplu sözleşme de yapma bu koşullarda alacakları para verdiğimizden fazla olmayacak". Kamu Çalışanları Vakfı adıyla ayrı bir koldan ve yukarıdan aşağıya örgütlenen sendikalarla, hükümetin çalışmalarına, "iş güvenesi" gerekçesiyle 657 sayılı yasa içinde değişiklik öneren anlayışın varlığı kesin. Bunlar kamu çalışanları mücadelesinin önündeki sıkıntılar. Sıkıntıları aşmanın bir yolu memurların mücadele içindeki yerini alma eğilimini, kitleselleşme potansiyelini iyi değerlendirebilmek. Ancak asıl önemli olan ise memurun devlette olan ideolojik bağını koparma eğilimini görebek ve eğilimi güçlendirmek ve Demirel'in de

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

Temmuz ayında yarım gün iş bıraktı. SSK Etiler Hastanesi'nde çalışan memurlar, maaş zammı protestosu için yemek boykotu yaptılar.

Tüm Bel-Sen'in altı İstanbul Şubesi iş bırakma kararı alarak Anakent Belediyesi önünden Çalışma Müdürlüğü'ne yürüdüler.

9 Temmuz'da, Tüm Bel-Sen ve Tüm Maliye -Sen üyesi yaklaşık 1500 memur İstiklal Caddesi Tünel girişinde bir araya gelerek Galatasaray'a kadar yürüdüler.

Bakırköy Devlet Hastanesi'nde çalışan 300 memur da iş bırakarak toplandılar ve sloganlarıyla hastane bahçesinde yürüdüler.

İstanbul Tıp Fakültesi bahçesinde 400 kamu çalışanı zamları protesto etti.

Erenköy'deki Tarım ve Köy İşleri Müdürlüğü'nde çalışan Tarım-Sen'e üye yaklaşık 80 memur, postane kadar yürüyerek Başbakanlığa protesto telgrafı çekti.

ANKARA
8 Temmuz 92
Kamu Çalışanları platformunun kararıyla 5 bin memur Kızılay'da buluştu ve Sıhhiye'ye yürüdü. Oylama yaparak 15 Temmuz için grev kararı aldı.

Ulaştırma Bakanlığı personeli ise sloganlarıyla bakanlık bahçesinde yürüdü, yemeklerini dokerecek protestolarını sürdürdüler.

Turizm Bakanlığı personeli ise Bakanlık bahçesinde yaptıkları gösterilerin ardından Bakan Abdülkadir Ateş ile görüşmek istedikler. Personelin beş temsilcisini müsteşar Korel Göymen kabul ederek görüştü.

MERSİN
8 Temmuz 92
Devlet hastanesinde çalışan memurlar, maaş zammı protestosu için yemek boykotu yaptılar.

Mersin Belediyesi'nde çalışan 300 kamu çalışanı iş bırakarak belediye önünde oturma eylemi yaptı.

ZONGULDAK
Kilimli'de DYP Belde Teşkilatı'na siyah çelenk bırakan 200 memur, partililer tarafından tartaklanmak istendi. Çelenk SHP Belde Teşkilatına götürüldü. Çatalağzında aynı eylem tekrarlandı.

URFA
Kentteki kamu çalışanları platformunun kararıyla belediye binası önüne siyah çelenk bırakıldı.

Ayrıca Tüm Maliye-Sen'i memurlar 5 Temmuz'dan başlamak üzere 18 ilde toplu vizite, bordro yakma, yemek boykotu gibi eylemler gerçekleştirdiler.

15 TEMMUZ, GREV!

İSTANBUL'DA;
Tüm Bel-Sen ve Tüm Sağlık-Sen'in kararıyla iş bırakıldı, İstanbul Belediyelerinde % 90 katılımla iş bırakıldı.

Cerrahpaşa, Çapa, Şişli Etiler, Haseki Validebağ Koşuyolu Öğretmen Hastanesi, Bakırköy Ruh ve Sinir

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

yer Tarım İlçe Müdürlüğü, Şenlikköy İl Kontrol Laboratuvarı'nda çeşitli gösterilerle eylemleri destekledi.

ANKARA'DA;
Ankara Belediyelerinde

Tüm Maliye-Sen üyeleri Maliye Bakanlığı'nda yüksek katılımlı bir yemek boykotu gerçekleştirdi. Daha sonra bakanlığın önü grev alanına çevrildi.

na, Tunceli, Diyarbakır, Kayseri, Zonguldak ve diğer bir çok il ve ilçede iş bırakma, protesto yürüyüşleri, yemek boykotları vb. gibi eylemler gerçekleştirildi.

İstanbul Devrimci Kamu Çalışanlarının Ankara Yürüyüşü Değerlendirmesi

Memur Devletle Olan Ideolojik Bağını Koparacak

12 yıldır büyük bir sindirilmiş, yaşayan ülkemiz çalışanları son yıllarda hak arama, en azından gaspedi haklarını geri alma mücadelesi veriyorlar. Kendi kendilerine çıkarılarda taleplerinde direyip Zonguldak'ta ve bahaç'de olduğu gibi zaman zaman greve'nin gündemi haline geliyor.

İstanbul Devrimci Kamu Çalışanları Platformu'nun 12 yıldır büyük bir sindirilmiş, yaşayan ülkemiz çalışanları son yıllarda hak arama, en azından gaspedi haklarını geri alma mücadelesi veriyorlar. Kendi kendilerine çıkarılarda taleplerinde direyip Zonguldak'ta ve bahaç'de olduğu gibi zaman zaman greve'nin gündemi haline geliyor.

Genel Merkezleri İstanbul'da bulunan ve bir platform oluşturarak bugüne kadar birlikte hareket eden yedi sendikaların (Tüm Hava-Sen SYK ve Tüm Enerji-Sen SYK) sürece yeni katılmışlardır. Ülke genelinde yaklaşık 140 bin üyesi olmasına, 100'ü aşkın şube ve temsilcilik açmalarına karşın, pratik olarak kitleleri sürecin öznesi kılınması ve kitlenin bu süreci bilinçli olarak yaşayamaması daha çok izleyici ve oradan destekleyici olma sorunları yaşanmaktadır.

İSTANBUL VAATLER
Koalisyon hükümeti yaşanan ekonomik krizi aşmanın doğal olarak sonucu yaratmadı. Tekelci burjuvazinin hizmet eden düzenlenmiş iktidareye yaparken, toplumdaki baskı ve demokratikleşme talepleri hiç bir şey yapmadı ve kamu çalışanlarına sendikalaşma hakkı tanıyan yasal düzenlemeyi asıl olarak yitirmedi. İLO toplantısına düzenlemenin söylemini götürdü. Yandan ise özellikle taşrada örgüt-

lenme faaliyeti sürdüren kamu çalışanları üzerinde baskı uyguladı. Koalisyon hükümeti "Hak verilmez alınır" ilkesiyle kurulan sendikaların tanınmaması siyasi iktidarları açısından bir tehlike olarak gördüğünden tanınmak istemiyor ve bu talebi kendi belirleyeceği sınırlar içinde karşılamaya çalışıyor. Zira memurun tarihinde ilk defa devletin kapıkulları imajını yıkabileceğini görüyor.

Genel Merkezleri İstanbul'da bulunan ve bir platform oluşturarak bugüne kadar birlikte hareket eden yedi sendikaların (Tüm Hava-Sen SYK ve Tüm Enerji-Sen SYK) sürece yeni katılmışlardır. Ülke genelinde yaklaşık 140 bin üyesi olmasına, 100'ü aşkın şube ve temsilcilik açmalarına karşın, pratik olarak kitleleri sürecin öznesi kılınması ve kitlenin bu süreci bilinçli olarak yaşayamaması daha çok izleyici ve oradan destekleyici olma sorunları yaşanmaktadır.

Kamu çalışanları sendikaları nitel bir sızırma yaratılmaması nedeniyle güne müdahalenin dışında bir şey yaratamamış, geniş kitleyi harekete geçirip onların kendiliğindenci beklentilerini kıramamıştı.

Binlerle kurulan sendikalar, sayısı yüzlerle ifade edilen etkinlikler düzenlemeye başlamıştı. Bunlar da yukarıda belirttiğimiz gibi gündemin peşine takılma şeklinde olmuştur.

Ancak Kamu çalışanlarının örgütlendiği dokuz sendikadan oluşan cümleleri ve bir haftalık Ankara yürüyüşü, gerek geniş kamu çalışanları kitesi ve tek tek sendikaların örgütlülükleri açısından, gerekse de toplumsal muhalefete katkıları açısından olumlu ve önemli sonuçlar doğurmuştur.

İstanbul'da Sarayhan'de, Ankara'da Bakanlık önünde gerçekleştirilen kitlesel basın açıklamaları ile başlayan, sendika yöneticilerinin bir hafta süren Ankara yürüyüşü, 20 Haziran'da Ankara'da beş bin kamu çalışanının katılımıyla yapılan miting ile devam etti.

22 Haziran'da bütün engellemelere rağmen yurdun dört bir yanından geleneksel Çalışma Bakanlığının önüne yürüdü ve "Devlet Güdümlü Sendikaya Hayır", "Söz Yetki Karar Çalışanlara" sloganlarını haykıran 15 bin kamu çalışanın eylemi ile taçlandı.

Devamı 10. Sayfada

TARIM-SEN'DE KONGRE

İstanbul'da çalışan kamu emekçilerinin kurduğu Tarım-Sen kongresi 30 Haziran'da DİSK Toplantı Salonunda yapıldı.

Kongre, "Ulusal Baskı ve Şoyenizme Karşı Birlikte Direnişim", "Ulusal Birlik ve Kardeşlik", "İşçi-Memur Ayrımına Son" gibi pankartlarla donatılan kongre salonunda yaklaşık 140 delegeye kongreye katıldı. Kongre başlangıcında Tarım İşçilerinin Yürütme Komitesi ve Güzet bir hava yarattı.

Kongrede genel merkezin Ankara'ya taşınması ile en geç '93 Haziran'ında bir kongre yapılması önerileri ağırlıklı tartışıldı. Merkezin Ankara'da olmasının delegelerin gerekçe olarak coğrafi merkez, üye sayısının çokluğu ve diğer merkeziyle ziraat kurullarının merkezlerinin Ankara'da olmasını ileri sürdüler. Hükümetle sıkı ilişkilerle girecek yukarıdan görüşmeler yoluyla sorunların çözülmesi anlayışına dayalı öneri, 14 oy ile kabul edildi.

Kongre'nin ikinci günü ise benimsendi. Birinci günkü tartışmalarda sendikaların bir araya gelmesi, ikinci gün yapılan seçimlerde Vahit Genç tekrar başkan, Yönetim Kurulu Hakan Küçükünal, Muharrem Aksoy, Gürül Akın, Mahir Ziyat, Muharrem Kazmeli, Gülşah Yıldırım, Seyhan Öner ve diğerleri seçildi.

Kamu Çalışanları TOPLU SÖZLEŞME VE GREV HAKKI İÇİN YÜRÜDÜ

Geçtiğimiz günlerde, Koalisyon hükümetinin vaatlerini gerçekleştirmesi yükseltilecek mücadeleyle sağlanabilir, düşüncesiyle hareket eden kamu çalışan-

larıyla "Grev ve toplu sözleşme için, insanca bir yaşam için, demokrasi için" Kadıköy'den başlatılan Ankara yürüyüşü, bir hafta boyunca Türkiye'nin gündem-

Henek-Düzce arasında E-5 karayolunda yaklaşık iki saat yağmur altında yürüyen memurlara Düzce'ye girişte Bolu, Düzce, Araplı, Ereğli ve Zonguldak'lı kamu çalışanlarıyla işçiler de kauldı.

Kamu çalışanları Mengen yol ayrımında ise Gebze, İzmit, Ergani, Adıyaman, Ankara ve diğer il ve ilçelerden gelen kamu çalışanları katıldı.

Yürüyüşçüler Sincan Ankara yol ayrımında ise Gebze, İzmit, Ergani, Adıyaman, Ankara ve diğer il ve ilçelerden gelen kamu çalışanları katıldı.

MEMURA ENGEL
Pazartesi sabahı uzun

Yürüyüşçüler Sincan Ankara yol ayrımında ise Gebze, İzmit, Ergani, Adıyaman, Ankara ve diğer il ve ilçelerden gelen kamu çalışanları katıldı.

Sendika yöneticileri Kartal Pendik ve Körfez Belediyelerinde kamu çalışanlarının bölgelerinde oluşturduğu platformlar tarafından karşılandı. Yol boyunca Tarım İl Müdürlüklerine bağlı işyerlerinde grevi işçilerin de desteğini alan yürüyüşçüler, Yarınca'da kendilerini bekleyen Petkim işçilerini buldular ve ortak sloganlarını haykırdılar. "İşçi Memur Elektel Genel Grev"

Çeşmesuyu'nda Kamu Çalışanları Platformu'nun yanı sıra Kocaeli İşçi Sendikaları Platformu ve sendika yöneticileri tarafından karşılanan yürüyüşçüler kendilerini tanıdılar ve işçilerle birlikte İzmir'e yürüdü ve kent içindeki yürüyüşü şenliğe dönüştürdüler. Sakarya-Hendek üzerinden yürüyüşlerine devam eden memurlar, Hendek halkının beklenmedik ilgisiyle karşılaştılar.

Müdahaleye tepki gösteren yürüyüşçüler otobüs-

lerin durdurulmasını istedikler, durmayınca da otobüslerin camlarını kırarak yürürek istedikler. Bu arada başka bir otobüste yer alan Sendika yöneticileri de yürürek isteyince "Burada Anayasa falan yok, herşey bizden sonulur" diyen bir emniyet amirinin emriyle polis grubu saldırdı.

Yürüyüşçülerin karşılamak üzere toplanan Ankara kamu çalışanlarına polislin müdahalesi nedeniyle, karşılama önceden planlanmadığı gibi yapılamadı. Yürüyüşçülere müdahale edildiği saatlerde yeniden Zafer Çarşısı'nın önünde toplanan Ankara Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu'na polislin müdahalesi üzerine bu kez çatışma çıktı. Ankara'da memurlar, ilk kez polislin saldırısına karşı daha örgütlü ve sert bir biçimde karşılık verdiler.

Bir kısım polislin joplarmı elinden çekip alan memurlar artık korkuyu aşmanın söviniyle birbirlerine kenetlenip slogan atmaya başladılar. Çevrede bulunan memurlardan da gruba katılımla polisleri geriye çekilmek zorunda kaldı. Yaklaşık 2 bin kamu emekçisi yürüyüşü geçti.

"Devlet Terörüne Son", "Sözleşme Hakkımız Grev Silahımız" sloganlarıyla SSK binasına yönelen Ankara kamu çalışanlarını, Ankara dışından gelen memurlar "Yaşasın Sendika İşte Geldik Ankara" sloganlarıyla karşıladılar.

Sendika yöneticileri, Çalışma Bakanı Mehmet Moğolay ile yaptıkları görüşmenin ardından, SSK binası önünde bekleyen çalışanlarına bilgi verdiler ve Moğolay'ın "Grev hakkına dair düzenlemenin 92 yılı içinde yapılacağını ancak, hükümetin altı ay içinde bütün sıkıntılara çözüm bulamayacağı" şeklindeki açıklamasını da duyurdular.

Kamu çalışanları bir hafta boyunca Türkiye'nin gündeminde çıkarmayan eylemlerle kaderlerini belirlemede önemli bir adım atmışlardır.

Bu arada yürüyüşçüler

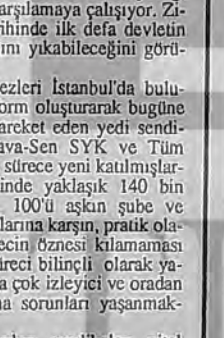
TARIM-SEN'DE KONGRE

İstanbul'da çalışan kamu emekçilerinin kurduğu Tarım-Sen kongresi 30 Haziran'da DİSK Toplantı Salonunda yapıldı.

Kongre, "Ulusal Baskı ve Şoyenizme Karşı Birlikte Direnişim", "Ulusal Birlik ve Kardeşlik", "İşçi-Memur Ayrımına Son" gibi pankartlarla donatılan kongre salonunda yaklaşık 140 delegeye kongreye katıldı. Kongre başlangıcında Tarım İşçilerinin Yürütme Komitesi ve Güzet bir hava yarattı.

Kongrede genel merkezin Ankara'ya taşınması ile en geç '93 Haziran'ında bir kongre yapılması önerileri ağırlıklı tartışıldı. Merkezin Ankara'da olmasının delegelerin gerekçe olarak coğrafi merkez, üye sayısının çokluğu ve diğer merkeziyle ziraat kurullarının merkezlerinin Ankara'da olmasını ileri sürdüler. Hükümetle sıkı ilişkilerle girecek yukarıdan görüşmeler yoluyla sorunların çözülmesi anlayışına dayalı öneri, 14 oy ile kabul edildi.

Kongre'nin ikinci günü ise benimsendi. Birinci günkü tartışmalarda sendikaların bir araya gelmesi, ikinci gün yapılan seçimlerde Vahit Genç tekrar başkan, Yönetim Kurulu Hakan Küçükünal, Muharrem Aksoy, Gürül Akın, Mahir Ziyat, Muharrem Kazmeli, Gülşah Yıldırım, Seyhan Öner ve diğerleri seçildi.

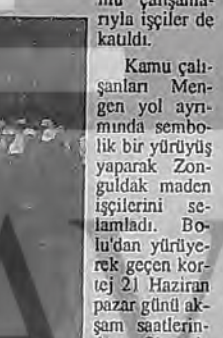
15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

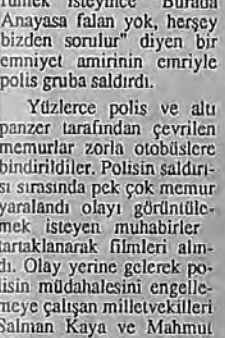
15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

15 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen '15 Temmuz Grevi' etkinliğine katılanlar. Fotoğraf: İzzet Arslan

Belediye Sözleşmelerine Bakış

FİKRİ KARAKADILAR!

Hey gidi dünya hey, dün neydin bugün ne oldum? Değil mi Başkan! Haurlıyor musun, işine gelen olayları iyi haurlasan sen gerçi. Başkan seçildiğin kongrede sınıf ve kitle sendikacılığından bahsediyordun, savunuculuğunu yapıyordun. (Gerçi bilenler senin sınıf ve kitle sendikacılığı yapamayacağını her yerde söylüyor ya neyse.) İşçilerin her türlü hakkını sonuna kadar savunacağından dem vuruyordun. İşyeri komite ve konseylerinden söz ediyordun. Bizler de sizleri, inanarak yönetime, hatla omuzlarımızın üzerinde sendikaya kadar getirdik. Bir şeylerin değişeceğini sandık. Çok geçmeden hiçbir şeyin değişmediğini anlamaya başladık. Fuar içinde lüks gazinolarda içkili yemeklerin paralarını sendikamızın kasasından, daha doğrusu bizim cebimizden toplandı masrafları olarak ödediniz. Bizim aidaletimizle fuar içi gazinolarında zafer türkülerini söylediniz.

Bu arada Olağanüstü Kongre'de yeniden başkan seçildiniz. Aidaletleri de arırdınız. Biz de aidaletleri artırmaya karşı değildik ama sendikaya ödediğimiz aidaletlerin harcamalarını kontrol edemediğimiz için karşı çıktık. Toplanan bunca aidalet (dokuzyüz milyon) nereye gidiyordu? Bunda da haklı olduğumuzu olaylar gösterdi. 10 Şubat 1992 tarihinde olaylar patlak verdi. Selülöz-İş camiası çalkalanmaya başladı. Yolsuzluk iddiaları ayıyuka çıkınca koltuk kavganı da su yüzüne çıktı. Hani siz anlaşarak yönetime gelmişsiniz, ekip olduğunuzu söylemişsiniz. Bu nasıl ektir Başkan kongreden sonra su almaya başladılar? Geminin kaputunu sendin, tayfalardan denize atılmakla çekinmediler. Karaya ulaştır ama ayakta durabilecek misin? Biz gemiyi (sendikamıza) sahip çıktık. Başkanımız bize açıklama yapmış diyemiyorduk ama günlerce ortalıkta gözükmedin. Basında birbirinizi suçladınız. Biz gelişmeleri basından değil sizlerden öğrenmek istiyorduk. Defalarca sendikaya geldik ancak toplantı yapılabildiniz.

Evet sayın Başkan, yolsuzluk iddialarına gerekli yanıt vermemen bizi çok üzdü. (!) Bina alımına sekizyüz seksen milyon, perdeler için ayrılan bir milyar altıyüz seksen milyon lafları dolmuş da biz de merak ettik. İşçi sınıfının mücadelesine (!) bu paralar feda olsun dedik! Bir arkadaşın söylediği gibi "bugüne kadar yenilen para nedeniyle itilaf yoktu. Şimdi sen ayrı yiyemezsin, yiyeceksek hep beraber yeriz kaygısı mı yoksa bu Başkan. Söylenenler çoğaltılabilir ama Başkan, konuşmanda "ben suçsuzum" da demedin. "Orta yerde bir suç varsa yönetim kurulunun tümü suçludur" dedin. Bak buna ben de katılmıyordum. Bunda haklısın, hepimiz birden suçlusunuz. Bir işçi arkadaşımızın konuşmasında belirttiği gibi, "Masanın ortasında pasta var pastayı mı bölüşüyorsunuz? Biriniz fazla mı yedi de bu söyleniyor çıktı?" Bu söyledikleri bir tarafa bırakıp aşağıda sıraladığımız sorulara net ve kesin cevaplar verebilir misiniz Başkan?

1. Sekizyüz seksen milyon nereden bulup müteahhite ödediniz?
2. Bir milyar altıyüz milyonla gerçekleştirdiğimiz projelerin her birinin maliyeti nedir?
3. Bu olaylardan sonra yapılan Olağanüstü Kongre için polise niçin üç milyon TL'si verdiniz?
Fikri Başkan şimdi yiyecek misin ki, bunları yeniden yazmaya ne gerek vardı. Hesabını vermedik mi? Olay yargıya intikal etti. Başkanlığı da kaybettik, benden daha ne istiyorsunuz? Hiç de öyle değil Başkan. Bir işçi arkadaşın söylediği gibi "Genel Merkez yöneticileri yasalara göre suçsuz ama öte yandan bizim vicdanımızda suçlular. Yargı belgelerle insanı kurtarı! Bunun yargısını tabanın söz ve kararı verecektir."
Bundan emin olabilirsiniz Fikri Başkan. Hesabı sorduk, sunuyoruz, soracağız da. Bundan emin olabilirsiniz...
SEKA'DAN BİR İŞÇİ

● **Belediye-İş'in toplu sözleşme görüşmeleri, birçok kentte uyuşmazlığa gitti. Gelinek noktada mücadeleyi ertelemeyen ve halkla karşı karşıya gelmeden, taleplerin siyasallaşması devrimcilerin mücadeleye daha bilinçli ve örgütlü müdahalesiyle mümkündür.**

Belediye-İş'in toplu sözleşme görüşmeleri, birçok kentte uyuşmazlığa gitti. İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da grev aşamasına gelindi. Birçok belediyede iş uyuşmazlığı sürüyor. Halkın yaşamını doğrudan etkileyen, genel hizmet işkolunda yaşanan uyuşmazlıklar, dik-katlerin burada yoğunlaşmasına yolaçtı. Sadece büyük şehirlerde 60 bin işçiyi ilgilendiren sözleşmeler, diğer işkolları için de bir örnek oluşturduğundan dolayı burjuvazi bütün kanallarıyla, bu sözleşmeyi kendi lehine etkilemeye çalışıyor. Aylardır basın ve TV aracılığıyla sürdürülen bir kampanya ile bir yandan belediye işçileri "gözü doymaz, çalışmadan para isteyen, toplumun sırtından geçinen asalaklar" olarak gösterilerek, diğer emekçilerden tecrit edilmek istenirken, diğer yandan belediyeye işçilerine de geri adım atılmaya çalışılıyor. Burjuvazi, günden güne çoğalan özel TV'leri de arkasına alıp, Sabah, Hürriyet, Milliyet gibi geleneksel yayın organlarını da kullanarak her gün ya belediye başkanlarının bir çarpışmasını yayınıyor, ya da belediye işçisi ile mühendis-profesör-vali manşarları karşılaştırması yapıyor. Bu tavir egemen sınıfların dayanışmasını ve net bir sınıf tavrı içinde olduk-

larını gösteriyor. Bu sözleşme döneminde sosyal demokrat belediye yönetimleri, yapmayı planladıkları işçi kıyımları ve özelleştirmeler için halkın gözünde haklı bir konum yakalamaya çalışıyor. Bu amaçla, işçilerin yaptığı eylemleri, onların grev hakkını dahi kendi lehine değerlendirmeyi hedefleyerek yoğun bir propagandaya giriyor. Belediye-İş bu süreçte propaganda ve işçilerin istemlerini anlatma konusunda oldukça gecikmeli ve yetersiz tavrı aldı. Sendika bu sözleşme döneminde işçilerin

yoğun tepkisinin de etkisiyle özelleştirmelere karşı çıkmakla birlikte taleplerini "temenni hükümü" olarak algılıyor. Yani belediye özelleştirme ve taşeronlaşma gibi bir uygulamaya gittiğinde herhangi bir yapıyla karşılaşmayıp, yalnızca "kamuoyunda teşhir" olacaktır. Sendikamızın 4,5 milyon liralık ücret talebi var. Ve bu "4 kişilik ailenin DİE ölçülerindeki harcaması" olarak savunuluyor. Bu, karşı çıkmız aldığı net sınıf tavrı karşısında oldukça kız bir tavrı. Sadece ücret konusunda bile savu-

lunacak asgari tavrı, "enflasyon dolayısıyla gerçek ücretlerde meydana gelen gerilemelerin periyodik aralıklarla durdurulması değil, gerçek ücret düzeyini sürekli olarak korumayı ve yükseltmeyi" amaçlamalıdır. Bu konuda "ülketime ideolojisine göre biçimlendirilen emekçilerin, toplumsal yaşamın bütün yönleri açısından özgürleştirici taleplere doğru yönelmesi ve bu talepler için mücadeleye sevkî" gözetilmeli, "bu mücadele işçi sınıfının zenginle-

Devamı 11. sayfa

Belpa'da İşçi Çıkarımı

(İşçilerin Sesi-Ankara) Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı Belpa'da 30 işçi işten atıldı. Toplam 143 işçinin çalıştığı "Belpa Buz Pateni Sarayında" devam eden TİS görüşmeleri sırasında işverenin, ilk tekliften daha geri yüzde 20'lik bir teklif vermesi üzerine 20 Haziran günü iş bırakarak 64 Belpa çalışanı kanusuz grev yapmak, işyerine zarar vermek (2822/45 ve 17/2) neden gösterilerek tazminatsız olarak işten atıldılar.

SHP'li bürokratların konaklama merkezi olan ve açıldığı günlerde yaptığı gösteriş ile göz dolduran Belpa hiç de dışardan görüldüğü gibi "modern" değil. 143 çalışanın olduğu işyerinde ücretler asgari ücreti geçmezken, sendikalaşma hakkı da ancak yeni kazanılabildi.

Belediyelerdeki yönetimin beceriksizliği sayesinde ciddi ekonomik sorunlar yaşayan belediye şirketleri tamamen özelleştirilme amacıyla bir takım düzenlemelere tabi tutulu-

yorlar. Belediye şirketlerini satın almayı aday olan İsmet Cansızoğlu ve Washington Restaurant sahipleri, işyerinde fazla işçi çalışmasını ve bu durumda işçilerin karlı olmayacağını ve ancak işçi azaltılması yapılarak Buz Pateni Sarayını parça parça satın alabileceklerini hissettirmiş olmalıdır.

Atılan işçiler karar kendilerine tebliğ edildikten sonra işyerinde bir toplantı yaparak yapılacak eylemler hakkında karar aldılar. Tez Koop-İş 1 no'lu şube başkanı Muhlis Karlı'nın da katıldığı toplantıda işçileri önde beklemeye karar alındı. 30 Haziran'dan itibaren işyeri önünde bekleyen işçilere içerideki işçiler de iş yavaşlatarak destek verdiler. 1-7 Temmuz tarihlerinde açık grevi yürütecek olan 30 işçi, eylemlerini Belpa önüne kurdukları çadırda sürdürüyorlar. Açlık grevi sendika yönetimi ve işyerindeki diğer işçilerin de katıldığı bir gösteriyle başladı.

Devamı 10. Sayfa

Kağıthane Belediyesi'nde Neler Oldu?

29 Aralık 1991 yerel seçimlerinden sonra Refah Partisi Kağıthane'de belediye yönetimine geldi.

Sol potansiyelin yoğun olduğu ilçemizde Refah'ın bu başarısının ne gibi gelişmelere yolaçaacağı merakla bekleniyor, kamuoyu üzerindeki yaygın imaj nedeniyle de olaya daha çok "başörtüsü", "sakal", "bayan sekreter" düzeyinde bakma eğilimi öne çıkıyordu.

Refah'ın ise kendi yayın organlarında "solun kalitesini ele geçirmek"ten söz ediyorlardı.

"Sakal"la, "başörtüsü"yle uğraşmıyorlar, ama örneğin -bir bahaneçisi bularak- Tüm Bel-Sen işyeri temsilciliğinin kapısına kilit vuruyorlardı.

Sayın günlerde işçiler şu değerlendirmeyi yaptılar: "Şimdiye kadar metropollerde pek etkili olmayan RP, Kağıthane üzerinde özellikle duracak ve kendisi için bir çeşit 'vitrin' yaratmak isteyecektir. Bu amaçla, belediye dışı her türlü olanağı da seferber edecektir."

Ve işçiler şu kararı verdiler: "Demokratik haklarımızı yönetilen tüm saldırılara karşı direneceğiz."

Belediye Başkanı Arif Calban'ın basına verdiği ilk demeç şöyleydi:

"100 kişi işe gelmeden maaş alıyor. İşçi temsilcilerinin bu 100 kişilerin kimler olduğu şeklindeki sorusuna karşılık ise Calban "Böyle bir şey söylemedim" diye yanıt verecekti.

"Çöp toplama işi"nin taşeronla verilmesi gündeme geldiğinde Calban'ın bir demeci daha yayınlandı: "Biz özelleştirmeyi düşünmüyorduk. Ama işçiler iş yavaşlatarak Kağıthane'yi çöpe boğdular. Bu yüzden mecbur kaldık."

Yine işyeri temsilcilerinin, Kağıthane'nin neresine çöp yığıldığı, işçilerin ne zaman iş yavaşlattığı biçimindeki sorularına Calban aynı yanıtı verecekti: "Ben böyle bir şey söylemedim." Refah'ın kamuoyu oluşturmada Nazi propaganda yöntemlerini kullanıyorlar;

Devamı 11. sayfa

Tansaş'ta Özelleştirme Ve Kıyım

(İşçilerin Sesi-İzmir) İzmir'de Belediye Başkanı Çakmur'un belediye çalışanlarına karşı saldırısı sürüyor. Tansaş anadeposunun taşeronla devredilmesi sonucu 100 işçi 13. maddede işten çıkarıldı. Bunu protesto eden 200 Tansaş işçisi toplu viziteye çıktı. İşverenin Tansaş şube yönetimine fax ile sorduğu "vizite eyleminin sadece bilgisi dahilinde yapıp yapılmadığı" sorusuna, yine fax ile gönderilen, sendika yönetiminin bilgisi dışında yapıldığı cevabını fırsat bilen işveren, cevabı çoğaltıp dağıtarak tepkiyi getirdi ve 47 işçinin 17. madden çıkışını verdi.

İşe geri dönme talebiyle eylemlere başlayan işçiler, 25-30 Mayıs tarihleri arasında dövizli aylık grevi, genel müdürlüğe gidip normal çıkış isteme, SHP-DYP il merkezlerine ziyaret, dövizli sloganlı yürüyüşle valiliğe gitmek gibi bir dizi eylem gerçekleştirdiler.

1 Haziran'da ise çelenk koymak ve basın toplantısı yapmak üzere Tansaş Genel Müdürlüğü önüne yürüyen işçiler, işvereni işyerlerinde gerginlik yaratmakla, taşeron sistemi adı altında kölelik sistemi getirecek işçiyi alıp satmakla ve hukuku çiğnemekle suçladılar. 8 Haziran saat 12'de Tansaş Genel Müdürlüğü önünde oturma eylemine başlayan 57 Tansaş işçisi emniyet tarafından gözaltına alındı.

Sayın günlerde işçiler şu değerlendirmeyi yaptılar: "Şimdiye kadar metropollerde pek etkili olmayan RP, Kağıthane üzerinde özellikle duracak ve kendisi için bir çeşit 'vitrin' yaratmak isteyecektir. Bu amaçla, belediye dışı her türlü olanağı da seferber edecektir."

Devamı 11. Sayfa

ESKİŞEHİR BELEDİYE İŞÇİLERİ HAK MÜCADELESİNDE

(İşçilerin Sesi-Eskişehir) Eskişehir Belediyesi işçileri Belediye Başkanı Selami Vardar'ın işçilerin maaşlarından Eskişehirspor'a 20 bin lira kesmeye kalkması nedeniyle 4 saat süresince iş durdurdular. "Zaten 700 bin ile 1 milyon 400 bin lira arasında maaş alıyoruz. Bunu da bir takım yerlere keserek iyice hayatı zindan etmeye çalışıyorlar" dediler.

Belediye Başkanı Validen ve diğer yerlerden gelen tepkiler sonucu işçilerin istekleri kabul edildi ve eylem sona erdi.

Eylemin en güzel yönü sözleşmeleri tutan ve grev aşamasına gelen işçilerin, üretimden gelen gelirlerini kullandıklarında haklarını elde edebileceklerini görmeleri ve eylemlerinde gelişecek süreçte güzel bir örnek sunmasıydı.

Ankara Belediye İşçileri Yürüdü; Polis Şaşkın! Sendikacılar Engel!

(İşçilerin Sesi-Ankara) Ankara Büyükşehir Belediyesi ve çevre belediyelerde çalışan 16.000 işçinin toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlığa girmesi üzerine hareketli bir süreç başladı. Gelinek noktaya dek, Büyükşehir Belediyesinde çalışan ve Belediye-İş 1 no'lu şube'ye bağlı işçiler sakal bırakarak ve vizite eylemi yaparak tutanan sözleşme görüşmelerine fillen müdahale etmeye çalıştılar. Sözleşme görüşmelerinde işverenin kayıtsız ve işçileri kültürser tavrı işçilerde yoğun bir tepki oluşturuyordu. İşçilerdeki tepkinin bilincinde olan Belediye-İş Ankara şubeleri 9 Haziran günü için miting ve yürüyüş kararı aldılar. 9 Haziran günü saat 4'ten sonra Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri binasının önünde toplanmaya başlayan işçiler alkışlarla tempo tutup sloganlarla coşkuyu yükselttiler. Yoğun bir polis kordonu altında tutulan

Kİ, Yenimahalle, Altındağ, Keçiören Belediyesinde çalışan yaklaşık 7000 işçi saat 18'e doğru yürüyüş hazırlıkları yaparken Belediye-İş şube başkanları yürüyüşü engellemeye çalıştılar. Alanda konuşmaya çalışan Belediye-İş Ankara 1 no'lu Şube Başkanı Musa Toprak yoğun bir tepki alarak yuhalandı. Yaklaşık yarım saat yürüyüşün izinsiz olduğunu polis eşliğinde anlatmaya çalışan Musa Toprak konuşurken ve alandan auldu.

Sendikacıların açık seçik korkak ve uzlaşmacı tavını gören işçiler, kendileri yürüyüşe geçerek öndeki polis engellerini birer birer aştılar. Polislin tamamen şaşkınlığı ve Büyükşehir Belediyesi'nin öndeki kadrolu ve büyükşehir Belediyesi Fen İşleri binasının önünde toplanmaya başlayan işçiler alkışlarla tempo tutup sloganlarla coşkuyu yükselttiler. Yoğun bir polis kordonu altında tutulan

Devamı 10. sayfa

Zeytinburnu'nda Eylem Sokağa Döküldü

Bizler Zeytinburnu Belediyesi'nde çalışan fen işleri, temizlik işleri, atölye, garajlar, veterinerlik işçileriyiz. İşveren hakkımız olan ikramiyeyi ödeme konusunda hiçbir ciddi çaba sarfetmeyerek "hakkınızı alamıyorsanız çalışmayın" yaklaşımıyla bizden çekinmediğini, özelleştirdiği çöp toplama işiyle bizi yeterince etkisizleştirdiğini umuyordu. 19 Haziran sabahı müdürlük veznelerinde kuyruk oluşturarak ikramiyelerimizin ödenmesini istedik, bu eylemimiz tam bir disiplinle gerçekleşti, sendika baştemsilcileri ve temsilcilerinin de bulunduğu yaklaşık 25 kişilik işçileri grev komisyonu oluşturularak, uyuşmazlık noktasına gelen toplu sözleşme ve işyerimizde ödenmeyen devlet ikramiyesine ilişkin yapacaklarımızı tartıştık.

Toplu sözleşme konusunda sendikamızın aldığı kararlar doğrultusunda davranmaya karar verdik.

Kendi işyeri sorunumuz olan devlet ikramiyesine ilişkin olarak da, 22 Haziran pazarı sabahı vezne kuyruğu oluşturmak, işverene paramızın ödenmemesi halinde başkanlık binasına protesto yürüyüşü yapıp basın açıklamasında bulunacağımızı bildirdik.

22 Haziran pazarı günü bütün işçi arkadaşlarımızın katılımıyla, temizlik işleri ve fen işleri müdürlüğünden, disiplinli bir şekilde çıkan işçi arkadaşlar Zeytinburnu sika-

dının yanında kavşakta birleşerek, yürüyüşe geçti. Pankart ve dövizlerde; "Halkın Hizmetindeyiz Ama İnanca Yaşayarak" "İşçisini Sevmeyen Halka Hizmet Vermez" "İstedik Vermediler, Alacağız" vb. şöyler yazılıydı.

Yürüyüşü işçiler yollarda halkın alkışlarıyla moral buldu, sık sık "yaşasın işçilerin birliği" "işçiler el ele genel greve", "müteahhide mercedes işçilere sesini kes", vb. sloganlarıyla Zeytinburnu Belediye tarihinde İŞÇİLERİN SESİYLE Zeytinburnu halkı kucaklaştı.

Belediye Başkanlığı önünde oturan işçiler, basın açıklamasından sonra aynı disiplin içinde ve gerekçeleri başına başına garaja gelecek eylem sona erdiler.

23 Haziran'da Büyükşehir Belediyesi önünde protesto mitingine katılan Zeytinburnu belediye işçileri 24 Haziran sabahı kendi vezne eylemine geçti ve yeni eylem biçimleri tartışılırken, işveren 10 Temmuz'a kadar bulamayacağı ikramiye parasını nasılsa(!) buldu, eyleme son verildi.

Zeytinburnu Belediye işçisi korku ve çıkarı duvarını aşu, sessizlik sese, tepkiszizlik eyleme, eylem sokağa döküldü, ilk adımı aldı. Bundan sonraki çetin mücadele günlerine biz de varız diyebilen; İşçi sınıfına merhaba İşçilerin Sesi susturulamaz Zeytinburnu Belediyesi Çalışanları

Anadolu Yakası'nda Grev Kararı

4 Temmuz günü Belediye-İş Sendikası Anadolu Yakası Şubesine bağlı işyerlerinde grev kararı ilanı asıldı. Kadıköy Belediyesi'ne bağlı Küçükbakkalköy, Kartal, Pendik, Üsküdar, Beykoz, Ümraniye belediyelerinde davullu, zurnalı halaylar çekilerle grev kararı duyuruldu.

Şube Başkanı Hüseyin Acar tek tek işyerlerinde yapacağı konuşmalarda: "İktidara gelirken 12 Eylül'ün yarattığı faşist iş yasalarını kaldıracağız diyenler bugün bu yasaları yenne getirmemiş, işçi düşmanı tavırları içine girmişlerdir. Belediyelerde özelleştirmeler sonucunda hırsız işten çıkarılmaları yaşanmıştır. Biz böyle bir dönemde grev ilan kararını almak zorunda kaldık" dedi.

Kartal Belediye Başkanı M. Ali Bükülü özelleştirmelerle başlayan işsizleşme ve grev kararını asınak üzere Belediyeye gelen işçilere ve Şube Başkanına saldırmak girişiminde bulundu. Belediye Başkanı Hüseyin Acar Bükülü'nün kendisine saldırdığı bulunduğunda iddiaları üzerine konuşarak Paşakapısı Cezaevine gönderildi.

Kamusal Sözleşmeler

Kamu işçilerinin tükenecek toplu sözleşmeleri grev aşamasına geldi. Demirel'e atılan toplu sözleşmelerin akıbeti, hükümetin TIGEM grevindeki tutumuyla ipuçlarını veriyor. Her gün yaşanan enflasyon kağıt üzerinde düşürdüğü söylenen iktidar, sendikacıların itina edebilir. Ama artık hem sendikacıların hem de hükümetin hesaba katmak zorunda olduğu önemli bir unsur var. İşçiler. İktidar, üç sınıflara dayanan enflasyonun bir anda düşüşündeki kerameti açıklamada

kem-küm ederken "başarı" sını koro halinde halka dikte etme çabasında. İktidarın önünde duran iki önemli sorunun tam gündeme geldiği bir dönemde, ortalığı kasıp kavuran "düşen enflasyon" propagandasının ortaya konulması asıl hedefi belirliyor. Bir taraftan kamu emekçilerinin, diğer taraftan kamu çalışanlarının istemlerini halkın gözünde tartışılır hale getirme çabasıdır. İktidar, düşen enflasyon yaygarasının ardından önceleri utanıp, bugünlerde haykırarak

enflasyon kadar ücret artışı diyor. "Demokratik bir Türkiye"yi, "örgütlü bir toplum"u yaratma iddiasıyla iktidara gelen koalisyona, halkı "demokratikleştirme programları" hazırlama söylemleri ile bir beklentiye imneyi, etkisizleştirmeyi şimdilik başarabiliyor. Hakkını arayanlara saygıların olduğunu, her fırsatta tekrarlayan iktidar, haklarını almak için mücadele verenlere kendi yasalını çiğneyerek saldırıyor. Ekonomik alanda olduğu kadar siyasi alanda da ANAP'ı

arzmıyor. TIGEM çalışanlarında olduğu gibi grev hakkını kullanmıyor, kamu emekçilerinin yürüyüşünde olduğu gibi Ankara sokaklarında kafaları, çeneleri kırılıyor. Özelleştirme, taşeronlara devir gibi işçilerin örgütsüzleştirilerek ucuz emeğin önünün açılmasının yollarını arandığı bir ortamda; "devletçi sendikaların tüm umutlarını bağladığı" iş güvencesi yasa tasarısı'nın başına gelenler, sınıf çatışmasının ne denli keskin bir mücadeleyi gerektirdiğini

kanıtladı. Ulaşma arayanların görmeye özenle kaçındıkları sınıf mücadelesinde sınıfının yegane gücü yine kendisi, 12 Eylül Türk-İş'e mahkum edilen işçiler, devletçi daha fazla devletçi olan Türk-İş yönetiminin burjuvazinin her ne biçimde olursa olsun örgütlenmelerini yok etme politikasının devleti kucağına sığmıyor. Düzennin içindeki uzantılarından başlayan, iktidarı uzanan bir savaşım ancak ve ancak sınıf örgütlerinin gücüyle olacaktır.

Tarım-İş Grevi'ne Hükümet Darbesi

● **Siyasi iktidar tarafından görmezlikten gelinen tarım emekçilerinin sorunu karşısında alınan tavır, aslında özgür çalışma yaşamı, özgür toplu pazarlık hakkı ve grev hakkına indirilmiş siyasi bir darbedir.**

(İşçilerin Sesi-Ankara) "Bağımsız yargı, siyasi baskıya mağlup olmuştur." Tarım işletmelerine bağlı 38 işyerindeki 10.600 işçi ile Tarım ve Köylüleri Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü merkez taşra teşkilatı işyerlerindeki 15 bin işçi adına Tarım-İş ile TÜHİS arasında süren TİS görüşmelerinin 1 Haziran'da başlaması üzere grev kararı alınmasına karşın TIGEM'e bağlı işyerlerinde grev yapılamadı. Çünkü Bakanlar Kurulu grevi 60 gün süreyle ertelleyerek "özgür ve demokratik" bir us sürecini filten sona erdirdi.

Diğer emekçi kesimlerden sürekli olarak aynı tutulan ve 1475 sayılı işkolunun bile kapsamına alınmayan tarım emekçileri ve tarım işletmeleri tamamen gözden çıkarılmış durumda. Tarım emekçisi diye hor görülün 26.500 işçi adeta ayrı bir dünyada yaşıyor. Uygulanan ekonomi politikalarının sonucu olarak ise tarım ve tarım işçilerinin sorunları sürekli artıyor. Yıllardır zarar ettiği söylenen tarım işletmelerini sanayii hedefleyen devlet, işletmeleri ve işçileri sonu belli olmayan bir yola sürüklüyor. Ayda 700-800 bin lira ücret alan tarım işçilerine reva görülen ücret artışı 2 yıllığına sadece yüzde 50.

28 Mayıs 1992 gecesi "sağlık ve güvenlik" gerekçeleriyle TIGEM'e bağlı işyerlerindeki grevin 60 gün süreyle ertelenmesi üzerine yapılan itiraz sonucu Danıştay 10. Dairesi, Bakanlar Kurulu kararı hakkında yürütmeyi durdurarak, kararın gerekçelerinin yetersiz olduğunu ifade etti.

26 Haziran günü yeniden greve başlayan TIGEM işçileri oldukça yıpranmış ve stresli ancak coşkulu bir biçimde grevi başlattılar. Şevket Yılmaz, Şemsî Doğan, Orhan Balta ve Türk-İş'e bağlı diğer sendika yöneticilerinin gelmesinden sonra başlatılan grevde yapılan konuşmalarda tarım işçisinin haklığı dile getirildi. Grev ve grev ertelenmesi konusunda sesiz kalan Türk-İş yönetiminin protesto eden iş-

çiler, törenden sonra başlattıkları yürüyüşün önüne Şevket Yılmaz'ı zorla geçirecek yürüttüler. Atatürk Orman Çiftliği içinde 1 km. yürüyen işçiler "Grev Hakkımız Söke Söke Alınmaz", "Soğan Ekmeğe De Olsa Aşımız, Sonuna Kadar Dik Kalacak Başımız", "İşçi Memur Elele Genel Grev" sloganları atıldılar.

Grevin başladığı gün toplanan Danıştay Üst Kurulu (4. ve 5. daireler) Bakanlığın temyiz ettiği yürütmeyi durdurma kararını ortadan kaldırdı. Türkiye'de ilk defa Danıştay'ın bir üst mahkemesi grev ertelenmesi kararı vermiş oldu. Hem de demokrasi, insan hakları, özgür çalışma nutukları arasında.

Danıştay'ın aldığı karar sonucu işçiler ve sendika yöneticileri şaşkın bir durumdadılar. Türk-İş yönetimi ise duyarsız tavır ve 20 Ekim'den bugüne kadar ağzından düşürmediği "Sizi desteklemeye devam edeceğiz" nakaratlarıyla efendilerine saygıda kusur etmek istemiyor.

Siyasi iktidar tarafından görmezlikten gelinen tarım emekçilerinin sorunu karşısında alınan tavır, aslında özgür çalışma yaşamı, özgür

toplum pazarlık hakkı ve grev hakkına indirilmiş siyasi bir darbedir. Bu sorun sadece tarım işçilerinin sorunu olmaktan çıkmıştır. Tüm çalışanların sorunu haline gelmiştir.

Bütün emekçi kesimlerle ortak bir dayanışma yürütmek, işyerlerinde çalışan işçilere gerekçeleri anlatmak, tarım emekçilerinin hangi koşullarda yaşama savaşı verdiklerini herkeşe duyurmak bugün daha da acil bir görev. Sadece diğer işyerlerinde çalışan işçilere değil, mahalledeki bakkala, esnafa, halka sorunları anlatmak, birlikte çözümler üretmek yapılacak en önemli işler arasında.

Aksi takdirde sendika yöneticilerinin attıkları birkaç sert nutukla sorunun ortadan kalkmayacağı açık bir gerçek.

Bakanlar Kurulu ve Danıştay'ın grev erteleme kararı siyasi bir karardır. "demokratik" olduklarını söyleyenlerin ne denli demokrasi düşmanı olduklarının bir göstergesidir. Şimdi demokrasiyi savunmak ve diğer sınıf kardeşleriyle birlikte demokratik haklara sahip çıkarak tarım işçileri için kaçınılmaz bir görev durumundadır.

Gazetemiz baskıya hazırlanırken TIGEM sözleşmesi imzalandı. 14 ay için imzalanan sözleşmeye göre işçilere ilk 7 ay içinde 80 arın 300 bin lira, ikinci 7 ay içinde yüzde 30 zam verilecek. Yaşanan süreçte koalisyona hükümetinin işçilere dönük yüzünü teşhir etmesi açısından iki kez ertelenen TIGEM grevi haberini değiştirmeden yayınlıyoruz.

Hava-İş'te Kriz!

● **Hava-İş'i içinden düştüğü krizden kurtaracak olan sık sık yapılan genel kurullar değil, sınıf ve kitle sendikası anlayışının, işyerlerinden başlayarak adım adım örülmesidir. Bu görev, büyük ölçüde işyerlerindeki demokrat ve öncü işçilerin omuzlarındadır.**

Bu yıl kamu sektöründe yapılacak toplu sözleşme mücadelesi için geçeceğe benziyor. Hükümetin toplu sözleşme politikasının ipuçlarını tarım işkolunda ve belediye işkolunda gelişen olaylarda görmek mümkün. Gazetelerdeki yorumlara göre, DYP-SHP hükümeti, ANAP'ın bile cesaret edemeyeceği bir karar aldı ve TIGEM Grevini üstüne ereldi. Bu karar, ANAP'ın lastik ve süt grevlerinin erteleme kararından daha inandırıcı hiçbir gerekçeye dayanmıyor. Belediye işkolunda grev yaşanırca, hükümetin buna da sert bir tepkiyle karşılık vereceği şimdiden görülebilir. Maden işkolunda başlayan toplu sözleşme görüşmelerinin akıbeti ise, şimdilik bilinmiyor.

Kısa sendikal mücadele açısından ANAP hükümeti koşullarından farksız, zorlu bir döneme giriyoruz. Bu dönemde Hava-İş sendikası ile THY ve HAVAŞ işverenleri arasında Ekim'de başlayacak toplu sözleşme mücadelesi ayrı bir önem taşıyor. Birincisi geçen toplu sözleşme bir grevle sonuçlandı ve grev, taşıdığı öneme karşın örgütlenmedeki zaafı nedeniyle istenen başarının elde edilmesinde yeterli olmadı. İkincisi, grevin ardından 800 işçi işten atıldı. Ama atılma sorununa karşı hedefi ve araçları net, tutarlı bir mücadele yürütüldü. İstenen başarıları kaderi, seçim meydanlarında verilen sözler bağlandı ve işçiler, aylar süren uzun ve çaresiz bir bekle-yişin içine sokuldu. Üçüncüsü, Hava-İş'te bir erken genel kurul yaşandı. Eski yönetimin kendisi içinde bölünmesi sonucu, yapılan genel kurulda, Atalay Ayçin ve ekibi seçimi kazandı.

Atalay Ayçin'in yeniden genel başkan seçilmesi, sorunları kökten çözen bir olay değildi. Çünkü, geçen sürede sendika ile işçiler arasında gitgide beliren bir kopukluk meydana gelmişti. Yeni yönetimin bu kopukluğu ortadan kaldıracak ve sendikal demokrasiyi yaşatacak politikalar üretmesi zorunluydu.

Yeni Hava-İş yönetimi, sınıf ve kitle sendikası anlayışı savunmasıyla yola çıktı. Atalay Ayçin, Türk-İş başkanlar kurulundaki tavırlarıyla, çeşitli platformlarda savunduğu görüşleriyle bu anlayışı dile getirdi.

Ancak, Hava-İş yönetiminin genel kuruldan bu yana, kendisi için yaşamsal olan, üyelerinin sendikal mücadelede söz ve karar sahibi olması ilkesini hayata geçirmede başarısız olduğu gözleniyor.

Bu noktada, sendikal demokrasinin temel ölçütü olan, işçilerin sendikada söz ve karar sahibi olmasının gerçekleşmemesinin sadece bir başarısızlık mı, yoksa bilincin bir tercihi mi olduğu sorusu sorulmalıdır. Çünkü Hava-İş yönetimi, savunduğunu iddia ettiği sınıf ve kitle sendikası anlayışı doğrultusunda hareket etmiyor. Üyelerine ve kamuoyuna bugünlerde ilettiği görüşleri ve yaptıkları, Hava-İş'in giderek sınıf ve kitle sendikası anlayışından uzaklaşmış ve Türk-İş'in bürokratik sendikal anlayışına yaklaşımlarını gösteriyor.

Hava-İş yönetimi, toplu sözleşme politikasını belirlemek üzere topladığı, genişletilmiş başkanlar kurulu toplantısından sonra, yayınladığı Hava-İş özel sayısında, bürokratik sendikal görüşler savunuyor. Geçen toplu sözleşmede doğru savunulan ama yanlış ve eksik uygulanan

toplum pazarlık hakkı ve grev hakkına indirilmiş siyasi bir darbedir. Bu sorun sadece tarım işçilerinin sorunu olmaktan çıkmıştır. Tüm çalışanların sorunu haline gelmiştir. Bütün emekçi kesimlerle ortak bir dayanışma yürütmek, işyerlerinde çalışan işçilere gerekçeleri anlatmak, tarım emekçilerinin hangi koşullarda yaşama savaşı verdiklerini herkeşe duyurmak bugün daha da acil bir görev. Sadece diğer işyerlerinde çalışan işçilere değil, mahalledeki bakkala, esnafa, halka sorunları anlatmak, birlikte çözümler üretmek yapılacak en önemli işler arasında. Aksi takdirde sendika yöneticilerinin attıkları birkaç sert nutukla sorunun ortadan kalkmayacağı açık bir gerçek. Bakanlar Kurulu ve Danıştay'ın grev erteleme kararı siyasi bir karardır. "demokratik" olduklarını söyleyenlerin ne denli demokrasi düşmanı olduklarının bir göstergesidir. Şimdi demokrasiyi savunmak ve diğer sınıf kardeşleriyle birlikte demokratik haklara sahip çıkarak tarım işçileri için kaçınılmaz bir görev durumundadır.

yor. Bu işleyiş herhangi bir san-bürokratik Türk-İş sendikasının toplu sözleşme sürecinden farklı bir yön taşıyor. Bu işleyişte, işçiler tüme devre dışı bırakılıyor, toplu sözleşmenin kaderi, merkezî-bürokratik bir karar mekanizmasına terk ediliyor. Bu işleyişin en can alıcı noktası, toplu sözleşme taslaqlarının aynı anda işverene ve üyelere dağıtılacak oluşudur. Buna göre işçiler, işyeri örgütleriyle, taslaqların hazırlanması sürecine katılmadıkları gibi, merkezden hazırlanan taslağı son biçimini tartışmaktan bile alıkonuluyor. Bu görüşleri ile Hava-İş yönetimi, sendikal demokrasiyi iğdiş eden ve sınıf-kitle sendikası anlayışından tamamen kopan bir tavır sergiliyor.

Packard'ta Modern Kölelik

Packard Elektrik'te her geçen gün çalışma şartları biraz daha ağırlaşıyor. Yoğun çalışma temposu, katı kurallar, psikolojik baskı, vardiya sisteminin getirdiği ruhsal bezginlik ise işçilerde sorunlara karşı bir duyarsızlık yaratıyor. Bant sistemiyle çalışıyor. Yirmisekiz kişilik gruplar halinde, bantlara ayrılmış durumdadır. Her grubun başında bir formen duruyor. Formenlerin görevleri üretim aksamaması için ellerinden geleni yapmak. "Yeni Sistem" adı altında üretim artırmak hedefleri, hiç tepkisiz kabul edilmez. Her bantta elemanlar, istasyonlara ayrılmış ve her istasyonun işi farklı. Yeni Sistem altında işbölümleri dağıtılarak üretim yüzde 10 artırdı. Bunu da çocuk kandırır gibi, birinin işinden biraz alıp diğerine vererek basit bir şekilde, yorulmadan hallettiler. Bu da işçiler için yeni stresler, yeni alınteri demek. Bunun yanında formenlere uygulattıkları psikolojik baskı, küçük bir yakınlıkta çıkış kapısının gösterilmesi, işsizlik korkusu her geçen gün işçileri biraz daha pasifleştirmekte, geriletmekte. Tepkisizlik, sorunlara duyarsızlık, öylesine sarmış ki hepimizi. Genel olarak lise mezunu işçiler. Sözlüm ona kültür olarak biraz üst bir seviye. Ama saat ücretimizin fazlalığı, müzikle çalışma, son derece gelişmiş teknoloji ve başka bir takım işyerini cazipleştirme politikalarıyla yönetim işçileri öylesine güzel kontrolünde tutuyor ki! Sanki şikayet etmek bir nankörlük olacak. Bir de birkaç ay önce çıkarttıkları yeni cezalandırma yöntemi tuz biber oldu. Hatalı bir üretime, hatayı yapan eleman, önce mühendislerin araştırması sonucu hatalı bulunursa, uruncu önlük giydirilerek eğitime alınacak. (Hatalara göre, önlük renkleri farklı ve yeni başlayan elemanlara eğitim süresince turuncu önlük, üretime geçtiklerinde beyaz önlük giydirecekler). Neyse ki bu yalnızca bir korkutma politikası olsa gerek ki, hala denemediler. Bu aşığılama, yıldıрма, pasifleştirme ile işçilerden birer makine yaratma tekniklerini her geçen gün geliştirmektedirler. Hasta olmak bir kusur, bir hatı adeta. Viziteye çıkıp bir hastane doktoruna muayene olmak işi zorlu bir uğraş vermek gerekiyor. Önce gerçekten hasta olduğuna formenin ikna olması, sonra da doktorluk alanında gerçekten yetersiz olan işyeri doktorunu aşmak

Çözumsuz İşçi Kurultayı

Çeşitli sendika yöneticileri ve temsilcilerin katıldığı 2. İşçi Kurultayı hafta sonunda İstanbul'da toplandı. İki gün süren ve 300 civarında işçi önderinin örgülediği işçi kurultayında çeşitli kararlar alındı. Kurultayın ana hedefi Türk-İş'te bir Devrimci İşçi Seçeneği yaratmak ve tüm üye sendikalarda yönetime talip olmak. Hazırlık komitesinin sunduğu ve kurultayda kabul edilen programlarda bu durum şöyle tespit ediliyor: "Türk-İş'i değiştirecek dinamik, Türk-İş tabamında oluşmuştur."

"Devrimci İşçi Seçeneği"nin Türk-İş'te gerçekleştirileceği yönünde, siyasi iktidarın her ekonomik program ve kararının karşısında bir emekçi programı ve seçeneğiyle çıkacaktır. Kurultaya sunulan ve tartışılarak kabul edilen; "Türk-İş'te Devrimci İşçi Seçeneği Program önerisi", (Kurultayda yine SP'lilerin önerisiyle "devrimci sözü tepki çeker" denilerek, Türk-İş'te işçi seçeneği olarak değiştirildi) "iş güvencesi yasa taslağıyla ilgili eleştiriler ve öneriler", "yeni bir sendika yeni bir toplu sözleşme ve grev yasası", "alternatif sendika tüzüğü için öneriler" çeşitli olumlu kararlar taşıyor.

Türk-İş'in mevcut yapısı, sendika içi demokrasi, tabanın söz ve karar sahibi olabilmesi konularında olumlu bir çok öneri getirilmiş. Örneğin, "işçi sendikaları, işsiz kitlelerin sorunlarıyla da ilgilenmek ve ortak eylem zemini yaratmak ve geliştirmek durumundadır" tespiti yapılmış. "Sendika içi demokrasinin güvencelerinden biri, profesyonel yöneticilerin işi ile aynı kaderi ve yaşam standartlarını paylaşmasıdır", "işyeri meclisi sendikaların temel örgütüdür. İşyerinde çalışan sendika üyesi işçiler işyeri meclisinin üyeleridir", "başemsilet ve temsilciler, atama yoluyla değil bu meclislerde seçilecek ve işyeri komitesini oluşturacaklardır. İşyeri meclisi istediği zaman bunları değiştirebilecektir" gibi tespitler yapılmış. Ancak bütün bu olumlu kararlara rağmen; gerek kurultayı organize eden siyasal yaklaşımın gerekse de katılanların dikkatinden kaçan ve hem program önerilerinde hem de tartışmalar sırasında kendini belli eden temel bir eksiklik var.

Bu genel duruşta yanlışlıktır. 70 yıllık işçi iktidarlarının bir anda ve kağıtın şatolar gibi birbiri ardınca yıkılmasını dikkate almamaktadır bu duruş. Sanki hiçbir şey olmamış gibi davranmakta, "yıkılan sosyalizm değil, biz zaten söylemiştik" diye avunmaktadır. Bu duruş değiştirmeden ne Türk-İş'te ne de genel olarak işçi hareketinde Devrimci İşçi Seçeneği gerçekleştirilemez. Kurulduğu günden beri Türk-İş'in başına çöreklenen ve bugün de orda olan ekipler, orda olmalarını bir ideolojiye borçludurlar. Bu ideolojiyi bir silah gibi ku'lanıp her dönem iktidarlarını kullanmışlardır. Bu burjuvazinin ideolojisidir.

"Vatanın ve milletin yüce çıkarları için işçiler de paylarına düşen fedakarlıkları yapacaklardır" diyerek "12 Eylül hükümetlerine bakan vererek" yapılabilecek her türlü rezillliği işçilerin gözünde meşrulaştırmışlardır. Çünkü aynı ideoloji ve söylem sınıfın geniş kesimlerinde de egemen düşüncü biçimindedir.

Bu egemen düşüncü biçimine "6 Anayasasının sağladığı kısmi aralıklarda yararlanarak alternatif üretilmiş, ve sınıf içinde ete kemiğe büründürülmüş" DİSK bunun ürünüydü. Bu nedenle 60'lı yılların sonu ve 70'li yılların başında ve toplumun geniş kesimlerinin kendisi için politik yapabileceği mücadele yılları oldu. İnsanların ve işçilerin uğrunda ölebileceği bir sosyalizm projesi ve bürokratik ya da revizyonist olduğuna söylemek kapitalizme alternatif bir sosyalist sistem vardı. Ama bu sistem çöktü. Ortaya çıkan birliktelik ve bu ülkelerde insanların birbirini boğazlamasından ülkede yaşayan birinin etkilenmemesine mümkün değildi.

Dahası medya 9 kanalı ve günlük basımla bu konuyu hergün insanlar kafasına alabildiğine çarpıtarak yayınlamakta, bunun sosyalizmin sonuçları olduğunu söylemekte, Üstelik Karadeniz kıyılarından İstanbul'da bu ülkelerden gelen binlerce turist ortaya çıkardığı görüntüler bütün bu söylemleri pekiştirmektedir. Sosyalizm bir ideolojik alternatif olarak inandırıcılığını yitirmiş durumdadır. Başka aydınlar, öğrenciler, işçiler olmak üzere tüm toplumsal kesimlerde; işçi sınıfı tarihsel yetenekleri dönüştürücü-değiştirici özelliği konusunda ciddi kuşkuyla bulunmaktadır.

Bu kuşkuyla dağıtılmadan; ne kapitalizm işbirliği içinde ilerleme ne de kapitalizmasla yenilemeyeceği, insan doğasına uygun yaşam tarzı olduğu teoriler yerleber edilemez. Bunun da yolu sosyalizm projesinin inandırıcı olabilmesinden geçiyor. İnandırıcı olabilmek; 70 yıllık sosyalizm deneyiminin, devrimci bir değişiminin yapılmayı gerektiriyor. Medya bizlere topluma "hayalî tasvirler" olarak sunmaktadır. Ve kimse de hayalî tasvir satın almak istemiyor. Ne öğrenciler, ne işçiler, ne de emekçiler. Onun için, bir zamanlar 500.000 insanı yapmışız 1 Mayıs mitinglerini şimdi ancak 6-7 bin insanla yapılabiliyoruz. Bu durumu Doğu Perinçek'in yaptığı gibi işçi sınıfı üzerine hamisane nutukla atarak aşamayız. Toplumun ve sınıfı karşısında ideolojik alternatif olma gerekiyor. Bu da ideolojik mücadeleyi öne koymayı gerektirmektedir. Bunun pratik gerekliliklerini yerine getirmeye gerektirmektedir. Ancak o zaman Türk-İş'te devrimci bir işçi seçeneği yaratılabilir.

Sınıf oradan geçecektir. Bu yeteneği vardır.

gerekliyor. Ki doktor, çoğu zaman rahatsızlıklarımızı "psikolojik" diyerek geçiştiriyor. Hazırda psikoloğu da var zaten fabrikamızın. Ama rahatsızlıklar genel olarak ortopedik oluyor. Bantın gerekliğinden hızlı dönmese, 7,5 saat ayakta çalışma, artı vardiya sonucu kollar, bacaklar şişiyor. Varis olmak kesin bir ihtimal. Tüberküloz olanlar da çoğunlukta. Bunun sebebi de stres olsa gerek. Performans değerlendirme adı altında çıkarılan akıllıca sistemle de, işçiler arasında rekabet duygusu yaratıp, dayanışmayı önleyerek, örgütlenmeye şans bırakmayarak hedeflerine ulaşıyor. Performans değerlendirilmesinde formenler kendi bantlarındaki cıvılların insan ilişkilerine, iyi bir işçi olup olmadığının puan veriyorlar. Tabii toplu çıkarmalarda da bu değerlendirilmeler kullanılacak. Yoğun çalışma temposu içerisindeki işçilerin genel ihtiyaçları artık on dakikalık çay saatlerinden giderilmiyor. Bütün bu sorunlara yüzde yüz işçilerden daha duyarsız kalan insan da Türk Metal sendikası temsilcisi. Zamannın genelikle geziler, eğlenceler düzenlemeye ayırıyor. Herhangi bir sorunda gündüldüğünde işveren yanlısı bir tutum içinde, hiç sakinmeden. Tepki gelmediğinden bu konuda çok rahat. Neyse ki sosyal faaliyetler konusunda biraz renkli fikirler üretip öneriler götüren insanlar var da bir iş yapmış gibi gözüküyor. Zaten sendika konusunda ne kadar bilgiziz, ilgisiz olduğu açıkça görülüyor. Toplu sözleşme yakın. Ama bu ne temsilinin, ne de işçilerin aklına geliyor. Sadece bir süre önce, talepler konusunda bir anket yapıldı. Ama gerek bu konuda işçilerin sendika konusunda bilgisizliği, gerek temsilcinin duyarsızlığı sonucunda anketlerle hazırlanan bu toplu sözleşme taslağından pek bir beklentim yok, kendi adıma. Kısa bir süre sonra üçüncü yılını dolduracak olan Packard Elektrik'te sorunlar çok açık. Çözümü de öyle. Örgütlenmek... Ama nasıl?

PACKARD ELEKTRİK'TEN BİR İŞÇİ

rahında yönlendiren politikalarını kapitalist ülkelerdeki sendikalarla dayatı. Örneğin, Fransa ve İtalya işçi Konfederasyonlarında bu politika yıllarca ısrarla savunuldu.

Bunlardan DSF'yi bir "apar" olarak nitelendirdiğimiz sonucu çıkarılmamalıdır. DSP kapitalizme karşı işçi sınıfının uluslararası birliği ve dayanışmasının sağlanmasında önemli bir rol oynamıştır. Ama dün Sovyetler Birliği'nin politikalarına eleştirel yaklaşanları suçlayıp sendikalardan atmayı kalıcı ve böylece sınıfın ulusal ve uluslararası birliğine zarar vererek de unutulmamalıdır.

Dün Sovyetler Birliği'ni alkışlayanlar bugün bu ülkelerdeki kapitalizm restorasyonunu alkışlamaktadırlar. Dün "sınıf savaşını ve sosyalizm" diyenler, bugün yine aynı koltuklarda oturarak "uzlaşma" diyorlarmışlardır. Dün "gerçek ve iletir demokrasi için mücadele edi-

niman alanı aşamayıp, düzenin işçiler üzerindeki denetiminin bir aracı olma rolünü benimsemişlerdir. Bu bütünlükte bu ülke tarihlerinin de önemli etkinliği bulunan "geleneksel sol" önderliğinde rolü olduğu söylenmelidir.

Kısacası az gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan genel sendikal model bağımlı ve sistemle bütünlükte sendikalar yaratmış ve işçi sınıfı mücadelesinin bütünü açısından önemli zaafına yol açmıştır. Sermayenin bu ülkelerdeki toplumsal krize çözümü olarak ortaya çıkan "askeri diktatörlükler" in saldırı politikaları ise, işçi sınıfını böylesi bir tarihsel "birikim" üzerinde yenilgiye uğratmışlardır.

1990'lı yıllarda az gelişmiş ülkelerdeki sendikacılık hareketi iki temel gelişimle karşı karşıyadır. Birincisi, "sivil" hükümetler diktatörlüklerin başlatıldığı bütünlükte politikalarını sürdürmekte ve işçi sınıfına yönelik saldırı po-

gertendirilmesini basit bir güzelleme biçiminde yapanlar aynı hatayla malulüdür ve bu tutumla, son 12 yıldır yaşananları sadece 12 Eylül zulmüyle ya da işçilerin duyarsızlığıyla açıklamaları mümkün değildir. Gerçekçi bir değerlendirme yapmak için öncelikle Türkiye sendikacılık hareketinin genel özelliklerini irdelemek ve DISK'i bu tarihten itibaren ele almak gerekmektedir.

Türkiye sendikal hareketinin tarihi ağırlıklı olarak devletin bürokratik sendikalar kanalıyla işçi sınıfını denetim altına alma çabasının tarihidir. Esas olarak sınırlama ve bu sınırlar içinde sağlanan teşvikler ekseninde sürdürülen sendika-devlet ilişkisinin, Türkiye sendikal hareketine damgasını vurduğu özellikler dört başlık altında toplanabilir:

1. Yasallık: Hareketli ama zayıf ve dağıntık bir işçi sınıfına dayatılan yasaklama ve baskı sistemi içinde oluşan sendikalar, varoluş zeminlerini yasallıkla sınırlandırdıkları için sendikal mücadelede yasama ve yasal alan fetişleştirilmiştir.

2. Devletçilik ve Devlet Sendikacılığı: Tek parti döneminde başlatılan ve sonraki dönemlerde sürdürülen devletçilik ve KİTlerdeki istihdam politikaları, bu politikaların ayrıcalıklarından yararlanan sendikacılara "devlet sendikacılığı" anlayışını kurmuşlardır. İşçilerin de gelişen partilerüstü sendikacılık, Türkiye sendikal hareketinin çok önemli bir modifi olmuştur.

3. Partilerüstü Sendikacılık: Siyasal partiler işçiyi güvence altına alarak oluşturulan ve özünde sınıfın bağımsız çıkarlarını savunmak için hiçbir iktidarla mücadele etmeye biçiminde gelişen partilerüstü sendikacılık, Türkiye sendikal hareketinin çok önemli bir modifi olmuştur.

4. Toplumsal Ulaşma Sendikacılığı ve Sendikal Bürokrasi: Esas işlevlerini toplu sözleşme bağlamak ve toplu sözleşme yetkisini korumak çerçevesinde oluşturulan bürokratik sendikal yapılar, giderek yetkili organlarla uzmanlaşma içinde ücret mücadelesine girişen mer-

çikan geleneksel yasalara bağlı kalma eğilimi, işçi sınıfının bağımsız hareketini DISK yönetime aşma potansiyeline ulaşığı ya da iktidarların sendikal yönetimleri tehdit ettiği kimi dönemlerde aşılabilmiştir. Ama bu geleneksel yasalık tutumu DISK'te giderek kurumsallaştı. Yeniden açılan son ilân edilen politikalar bu tutumun DISK'te bugün de yaşamakta olduğunu göstermiştir.

Kuruluş yıllarında parlamenter bir çerçevede de olsa DISK politikalarını etkileyen toplumsal kuruluş projeleri, giderek güçlü çıkarak uğruna ya da düzen içi iyileştirmelere kurban edilmiş ve partilerüstü sendikacılık DISK'te de benimsenmiştir.

İşçi sınıfını devrimci ideolojilerden arındırma anlamına gelen bu politik tutum, son olarak DISK'in 8. Genel Kurul belgelerinde, "DISK'i siyasal partilerden ve ideolojilerden bağımsızlaştırma" lafıyla resmi olarak yerleştirilmiştir.

Sadece 1991 yılından sonra DISK içindeki

● **Şimdi önerilen yeni sendikal politikalar ise, geleneksel zeminlere benzer yeni bir zemini yakalayabile çabası etrafında yoğunlaşmaktadır. Bütün değişim söylemlerine karşın geleneksel tutuculuk sürmektedir. Geleneksel sendikacılar "değişen" bir dünyada, kendi konumlarını "değişmeden" tutmanın yollarını aramaktadırlar. Bulunan yol ise sermayenin saldırısına boyun eğmekten ibarettir. Sendikalar bu saldırılar karşısında kendi kimliklerini tam anlamıyla inkar etmeyi ve "toplumsal uzlaşma"ya, "yönetime katılma" gibi önermelerle sermayenin, işçileri üretim süreci içine dağıtılmış "bi-reylere indirgeme" politikalarının bir taşıyıcısı olmayı savunabilmektedirler.**

yoruz" diyenler bugün "Yeni Dünya Düzeni"ni, istedikleri demokrasi olarak değerlendirmektedirler.

Ancak bu sonuç değişen toplumsal, siyasal ve ekonomik koşulların bir ürünü değildir. Aksine değiştiği söylenen sendikalar ve onların yöneticileri, Sovyetler Birliği'ndeki politika değişiklikleri nedeniyle değişmişlerdir. 1991'de SBKP'nin resmen kapatılmasıyla, izleyicileri sosyal demokrasinin, hatta sağ görüşlerin çekim alanına girmişlerdir.

Bugüne dek sol adına, sosyalizm adına sendikacılık yapanlar ve bugün, düşüncelerini değiştirenler yine aynı koltukları işgal etmektedirler. Her an düşünce değiştirebilen bir liderlikle yola çıkabilir mi? Öntümüzde duran dev sorunların en önemlilerinden biri de budur.

Sendikal hareketin genel krizinin asıl nedeni geleneksel sendikacılık tarzının kendisidir. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde gelişmiş ülkelerdeki egemen sendikacılık tarzını, sendikaların emekle sermaye arasında bir uzlaşıcı olabilmeleri belirliyordu. Bu ise kapitalizmin savaş sonrası dönemde girdiği ekonomik büyümeden kaynaklanmaktaydı. Böylece sermaye işçilerin örgütlenme, grev ve toplu sözleşme gibi haklarını genişletmesine izin vermekte zorlanmazken, sendikalar da geniş işçi kitlelerini barındıran, ekili ama kapitalist sistemle çatışmayan toplumsal örgütler haline dönüşmüşlerdi.

1980'lerde krizle birlikte kapitalist sisteme hakim olan "yeni-sağ" politikalar sendikalara avantaj sağlayan zemini de ortadan kaldırmıştır. İşçi sınıfına karşı tüm dünyada yoğun bir saldırının başlatılmasıyla geleneksel sendikacılık tarzı ömrünün tamamını yaşamıştır.

Şimdi önerilen yeni sendikal politikalar ise, geleneksel zeminlere benzer yeni bir zemini yakalayabile çabası etrafında yoğunlaşmaktadır. Bütün değişim söylemlerine karşın geleneksel tutuculuk sürmektedir. Geleneksel sendikacılar "değişen" bir dünyada, kendi konumlarını "değişmeden" tutmanın yollarını aramaktadırlar. Bulunan yol ise sermayenin saldırısına boyun eğmekten ibarettir. Sendikalar bu saldırılar karşısında kendi kimliklerini tam anlamıyla inkar etmeyi ve "toplumsal uzlaşma"ya, "yönetime katılma" gibi önermelerle sermayenin, işçileri üretim süreci içine dağıtılmış "bi-reylere indirgeme" politikalarının bir taşıyıcısı olmayı savunabilmektedirler.

Toplumsal Uzlaşma ve Sendikacılık
Bu içerikteki yeni sendikal politikaların kaynaklık eden "toplumsal uzlaşma" ve "çağdaş endüstriyel ilişkiler sistemi" fikri Avrupa gözönünde bulundurulduğunda bile geçersizdir. Birincisi, emek-sermaye-devlet üçgeni farklı Avrupa ülkelerinde farklı tarihsel-sahiptir. Çeşitli Avrupa ülkelerinde yeni-sağ politikalar karşısındaki tepkiler de aynı değildir. İkincisi, bugüne kadarki uzlaşma pratikleri de belli tarihsel ve toplumsal koşulların bir ürünüdür. Bu koşullar artık ortadan kalkmıştır. Belki de bütün Avrupa ülkeleri için genellenilebilecek tek nokta, aralarında önemli tarihsel ve kurumsal farklılıklar barındıran 45-50 yıllık yerleşik endüstriyel ilişkiler sistemlerinin kriz içinde olduğudur. 1990'lı yıllar krizden çıkış çabalarında farklı yaklaşımlara sahne olacağı benzenmektedir. Türkiye'de gündeme getirilen "yeni" sendikal çözümlerin Avrupa açısından tek bir paraleli, uhafur ki, İngiltere'deki "yeni-sağ" sendikalar tarafından savunulan yaklaşımlardır.

Az gelişmiş ülkelerde yaşanan sendikal kriz ise kendi özgünlüğü içinde biçimlenmiş ve evrilmiştir. Bu ülkelerde de toplumsal sistemin işçi sınıfı üzerindeki denetiminin aracı olarak çalışan sendikalar, kriz koşullarının kurbanı olmuşlardır. Ancak gelişmiş ülkelerde sendikal krize damgasını vuran siyasal portreler Thatcher, Reagan vb iken az gelişmiş ülkelerde bunlar Pinochet, Evren vb'dir.

Uluslararası kapitalizmin İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşadığı genişleme evresi birçok az gelişmiş ülkede bağımlı bir kapitalizme sürecinin derinleştiği ve bu ülke işçi sınıfının nitel ve nicel bakımdan geliştiği bir dönem olmuştur. Bu dönem aynı zamanda, özellikle Latin Amerika ülkelerinde yüzyıl boyunca beri önemli bir birikim oluşturan radikal işçi hareketlerinin ezildiği bir dönemdir. Varlıklarının devam ettiren sendikalar ise bürokratikleşerek hukuksal ve siyasal düzenle bütünlükte ve genel olarak kendilerine ta-

litikaları derinleştirilmektedirler. Öte yandan dünya çapında yaşanan ekonomik kutuplaşma eğilimi bu ülkelerde büyük ekonomik ve toplumsal yıkımlar doğurmaktadır. Bu koşullarda, emek ve sermaye arasındaki ilişkilerde "istikrar", ancak işçi sınıfının saldırılara seyirci kalması ya da mücadele araçlarından yoksun bırakılması mümkün olabilir. Egemen sınıfların dış borç sorunu, kronik enflasyon, durgunluk ve toplumsal hoşnutsuzluk gibi sorunlar karşısında tüm umutlarını uluslararası sermayeye daha fazla bütünlükte bağladığı tüm az gelişmiş ülkelerde, bu saldırı politikaları "toplumsal mutabakat" istekleriyle içiçe gündeme getirilmektedir.

Ancak "toplumsal mutabakat" önerisi de istikrardan çok kriz üretmektedir. İşçiler açısından "diktatörsüz bir diktatörlük" anlamına gelen bu önerme ve "demokratik onarım programları" birçok az gelişmiş ülkede emekçilerin kitlesele tepkileriyle karşılaşmıştır. Özellikle ücret ve ücretlerin sınırlandırılmasına dayalı bu programların işsizlik, sendikasılaştırma, verimlilik dayatması gibi sonuçları bu "mutabakat" a kaulan sendikaları bile ezip geçmiştir.

Az gelişmiş ülkelerin karşıkarşıya buldukları tüm olumsuz koşullara karşın, bu ülke-

lerde yeni bir işçi hareketi, emperyalizmle bütünlükte programlarına karşı direnen yeni bir işçi sınıfı kuşağı yeşermektedir. Birçok Latin Amerika ve Uzakdoğu ülkesinde işçi hareketi 70'li yılların saldırı politikaları içinde de varlığını sürdürerek devletçi sendikal denetim mekanizmalarını zorlamaya ve kendi mücadele birikimini oluşturmaya başlamıştır. Bunun anlamı geleneksel sendikal önderlikler ve hükümetlerin karşısında bugün eskisinden çok daha bağımsız bir işçi hareketi eğiliminin doğmaya başlamasıdır. Bu hareketin geleneksel yapıları zorlayan temel özellikleri arasında işçiler örgütlenmelerine dayalı sendikal demokrasi isteği, militan bir mücadele çizgisi ve diğer toplumsal muhalefet kesimleriyle aktif birliği ve dayanışma bulunmaktır. Bu özellikler işçi hareketlerinin bütün saldırı politikaları karşısında yeniden derinleştiği ve güçlenmesinin de zemini olmuşlardır. Bütün bu gelişmeler dünya da bağımsız bir işçi mücadelesinin yeniden yükselişinin ipuçlarını vermektedir.

3. TÜRKİYE SENDİKAL HAREKETİ VE DISK

Bugün DISK yasal bir kurum olarak yeniden açılmıştır. Ancak DISK'i işçi sınıfının ve toplumun umudu haline getirecek sendikal program henüz oluşturulmamıştır. Dünya sendikal hareketinin yaşadığı kriz ortamında üyesiz ve programsız bir DISK'in hiçbir anlamı olmadığı açıktır. Bugün yeniden oluştur-

● **Ancak "toplumsal mutabakat" önerisi de istikrardan çok kriz üretmektedir. İşçiler açısından "diktatörsüz bir diktatörlük" anlamına gelen bu önerme ve "demokratik onarım programları" birçok az gelişmiş ülkede emekçilerin kitlesele tepkileriyle karşılaşmıştır. Özellikle ücret ve ücretlerin sınırlandırılmasına dayalı bu programların işsizlik, sendikasılaştırma, verimlilik dayatması gibi sonuçları bu "mutabakat" a katılan sendikaları bile ezip geçmiştir.**

mak göreviyle karşı karşıya olduğumuz sendikal program ve anlayış, içinde yaşadığımız somut koşulların değerlendirilmesi üzerinde yükseltilmelidir. Bu program ve anlayış üretirken geçmişimizin olumlu özelliklerini devralmalı, olumsuz yanlarını da açık yüreklilikle tespit edebilmeliyiz.

DISK'in geçmişinin nesnel bir değerlendirilmesi, sadece yergi ya da övgü düzeyinde yapılamaz. Bu değerlendirilmeyi salt yergi düzeyinde ele alanlar, olgunun bir yanını görmek gibi bir yöntem hatasına düşerler ve DISK'in işçi sınıfı tarihindeki meşruiyetini ve kazanımlarını açıklayamazlar. Yine DISK tarihinin de-

kezi, hiyerarşik kurumlara dönüşmüşlerdir. İşçi sınıfının değişik kesimlerini ortak sınıfsal hedefler etrafında örgütlenme ve harekete geçirme yetenekleri sınırlı hale gelmiştir. Başından itibaren oluşan sendikal bürokrasi ise, sendikal demokrasinin gelişip güçlenmesine hiçbir biçimde izin vermemiş ve işçiler ücret mücadelesinin izleyicisi haline getirilmiştir.

DISK Deneyimi

DISK, 1960'lı yıllar boyunca, ulusal-uluslararası ölçekte yaşanan değişime paralel olarak, işçi sınıfının kendiliğinden hareketindeki yükseliş ve bağımsızlaşma potansiyeliyle, bürokratik sendikacılık kurumlarının bu yükseliş karşısında statükoyu koruyabilmek ve denetimlerini sürdürebilmek için giriştikleri baskı ve tasfiye uygulamalarının sonucunda kurumsal bir kopuşa zorlanan yeni sendikacılık tarzının kesisiği tarihsel konakta kurulmuştur.

DISK'in kuruluşu sendikal politikalar açısından işçi sınıfının, sermayenin politikalarından ve geleneksel sendikacılık tarzından gerçek kuruluşu yönünde köklü bir bağımsızlaşmayı temsil etmiyorsa da, işçi sınıfı hareketinin bürokratik sendikacılık yöntemlerinden ciddi bir özgürleşme potansiyelini ifade etmektedir. Ama DISK'in ilk yıllarında yaşanan, sınıfla yeni sendikal anlayışın çakışması fazla uzun sürmüştür. 15-16 Haziran olaylarında işçi sınıfının eylemleriyle sendikal kurumların

İşçilerin DISK'i için

Bugün dünya sendikal hareketi her düzeyde ciddi bir kriz ve gerilemeyle yüzleşmektedir. Ülkemizde kuruluştan itibaren politikalarını devlet politikalarıyla içiçe bir tarzda oluşturup gerçekleştirmeye girişen bürokratik sendikacılık da, 1980'li yıllardan sonra değişen devlet politikaları karşısında kendi varlık koşullarını bile koruyamayan bir durumdadır. Bugünün koşullarında hem sermaye sınıfı ve devlet politikalarına, hem de yarım asırlık devlet sendikacılığına karşı örgütlenmek göreviyle yüzyüze olan DISK'in, 12 yıldır emekçilerin yaşadığı mutlak yoksullaşma ve bilinç erozyonu sürecini etkisizleştirerek ve DISK'i yeniden varedecek bir işçi sınıfı hareketinin zeminini oluşturacak bir sendikal program oluşturması kaçınılmaz bir sorumluluktur.

Açıkta ki, "işçilerin Avrupa'sını yaratma" ya da "işçilerin toplumsal rolünü değiştirme" gibi mücadele ekseninden uzak sendikal politikalar ve sadece ücret sendikacılığı, işçi sınıfı açısından inandırıcı olmadığı gibi, bürokratik sendikacılıktan da farklı somut bir nitelik taşı-

Açıkta ki, "işçilerin Avrupa'sını yaratma" ya da "işçilerin toplumsal rolünü değiştirme" gibi mücadele ekseninden uzak sendikal politikalar sadece ücret sendikacılığı, işçi sınıfı açısından inandırıcı olmadığı gibi, bürokratik sendikacılıktan da farklı somut bir nitelik taşımamaktadır. Bugün DISK'in yeniden örgütlenmesi için, işçi sınıfının devrimci mücadelesini, uluslararası ölçekte yaşanan değişimler ve egemen ulus politikaları gözönüne alan anti-kapitalist bir çizgide yükselmeyi amaçlayan politik eksenli bir sendikal program oluşturulması gerektir.

● **Açıkta ki, "işçilerin Avrupa'sını yaratma" ya da "işçilerin toplumsal rolünü değiştirme" gibi mücadele ekseninden uzak sendikal politikalar sadece ücret sendikacılığı, işçi sınıfı açısından inandırıcı olmadığı gibi, bürokratik sendikacılıktan da farklı somut bir nitelik taşımamaktadır. Bugün DISK'in yeniden örgütlenmesi için, işçi sınıfının devrimci mücadelesini, uluslararası ölçekte yaşanan değişimler ve egemen ulus politikaları gözönüne alan anti-kapitalist bir çizgide yükselmeyi amaçlayan politik eksenli bir sendikal program oluşturulması gerektir.**

Böyle bir program:

1. Uluslararası yeni işbölümü doğrultusunda gündeme getirilen ve ulusal düzeyde sermaye grupları eliyle, devlet desteğinde gerçekleştirilen teknolojik değişimlere işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda müdahale eden bir içeriğe sahip olmalıdır. Bunun için DISK'in uluslararası düzeyde sendikal örgütlenmelere ve ulusal "ekonomi politikalarına" müdahale edebilecek bir sınıf hareketine ivme kazandırmaya yönelmesi zorunludur. Ancak bu yöntemle anti-emperyalist içerikli bir sendikal program yaratılabilir. Diğer taraftan uluslararası gelişmelere bağlı olarak ülkemizde de giderek tehlikeli bir boyuta ulaşan sövenizm politikalarının sınıf kardeşliği temelinde etkisizleştirilmesi ve enik sendikacılığın engellenmesi ancak böyle mümkün olabilir.

2. Asıl olarak, işçi sınıfının bağımsız devrimci mücadelesini yükseltmeyi hedefleyen sendikal anlayış, üretim süreçlerindeki değişimden kaynaklanan işçi sınıfı içindeki yeni biçimlen-

mevi ve sınıflararası ilişki ve çatışmalar değerlendirilmelidir. Özellikle 19 yıllarında ortaya çıkan hizmet sektöründeki işleme ve kamu çalışanlarının yaşadığı işleme eğilimi sendikal mücadele açısından çok yeni olanağı gündeme getirmiştir. Enstitüden önce oluşturulacak özgür araştırma merkezlerinin bilgilisi üretim süreçleri için kavramının yeniden ele alınması, gereği örgütlenme ve mücadele hedeflerinin sağlamlaştırılmasıdır. Stratejik işkolları ve kollardaki mücadele yöntemleri belirlenmesi ve kalıcı örgütlenmelere gidilmelidir.

3. Ülkemizde yaşanan sanayisizleşen politikaların işçi sınıfı açısından doğrudan tehlikelerini giderilmesi DISK'in toplumsal mücadelelerini önderliğine soyunmasını zorunlu kılmaktadır. Bunun için öncelikle varoluşun temel mücadelesini platformlarıyla kapsayarak işçilerin, kamu çalışanları da tarım işçilerinin, işsizlerin, modern sanayide ve düzensiz biçimlerde istihdam

4. Yeni-sağcı ideolojinin egemenliği amaç ruluşunda ülkemizde de "köşe dönütçülüğü" biçiminde yerleştirilen kişisizleştirme politikalarına karşı kapsamlı bir ideolojik mücadele programı bütün toplumsal örgütlenmelere DISK'in de öbünde duran adil bir görüş Salt mesleki ve teknik bilgilendirmeyi ser nan bir eğitim programı sınıfın bugün için duyduğuy, gündelik çıkarları aşan ortak linci yaratılmayacağı gibi, bireycilik çığıabi de güçlendirir.

5. Açıkta ki, böylesi bir toplumsal m lenin güçlü bir alternatif medya oluşt le delevye sevki sendikal mücadelenin ilk asıye olarak kavranmalıdır. Bireycilik ve köşarek cülük felsefeleri, ancak toplumsal bir n le etrafında ve emekçilerin zenginleşen rinin bedelinin sermayeye ödetilmesi şımıyla aşılabilir. Bu biçimde oluşturul a bir toplu sözleşme politikası aynı z yekti barajlarının mücadeleye aşılması sal engellerin sınıf mücadelesi pratiği kaldırılması anlaşılması gerçekleştirilme ilk halkanın kavranılması işyeri örgütler rinin, işyeri komite ve konsyulerinin acil ratılması ve mücadeleye seferber edil zorunlu kılmaktadır.

6. DISK'in yeni sendikal anlayışının olgunlaşması ve geliştirilmesinde vazgeçilmez bir sendikal demokrasidir. Sendikal demar bir yanyıla işçileri DISK'te iktidar haline meyi hedefleyen bir tarzda, tabanın her va karar ve uygulamada söz, karar ve yetki olmalıdır. Bugünkü gerçeklikte bu ilker ger yan sendikal kurumların DISK'in yapılanmasında içinde söz, yetki ve karar olmalıdır. Bugün DISK'in öbündeki sorun aşılması için zorunlu olan "kafa ve kasın" gibi ancak DISK ve bağlı sendikalarda yolum tüm anlayışların eşit olarak temsil ve kılınması ekseninde gerçekleştirilebilir. taktirde birlik ve güçlülük görüldü uygulamaya konulacak disiplin ve cezalar uygulamaları hiç kimsenin sorumluluğ kaldıramayacağı tarihsel bir suç oluştura

Sonsöz

Bugün gerek uluslararası sendikal hareketin gerekse ülkemizdeki sendikal hareketin yaşadığı kriz, bugüne kadar sendikal kurumların yönetiminde bulunan ve sınıfın gerçek sorununu hedeflemeyen sendikaların iyileştirmeci önderliklerini açık bir şekilde göstermiştir. On yıllardır işçi sınıfının ödemesine hiçbir kalıcı kazanım sağlamaya litalıkları oluşturulan ve uygulayan; emperyalizmin zaferi karşısında alternatif sendikal kalar oluşturamayan işçi sınıfının yeni de sorumluluk sahibi olan önderliklerin işçilere söyleyebilecekleri birşey yoktur. Konuşma hakkı öncelikle işçilerin düny yaratmak için, DISK'i işçilerin DISK'i için, bağımsız sınıf politikaları etrafında sınıfının devrimci mücadelesini örgütlenmelerindedir.

80 imza; Sendikalar ve Milliyetçilik

80 kökenli milletvekillerinin 290 imzalı bir kararname Birleşmiş Milletler'e sunmaları ile başlayan olaylar, yükselen milliyetçilik eğiliminin bir yansıması olarak şekilleniyor.

...in korsan gösteriş...
...Kahrolsun İm...
...Kana Kan İst...
...oglanlarını atarak...
...bu sürece petrol...
...Yaşasın Türki...
...şism PKK" diye...
...şubelerini bas...
...deklarasyona im...
...nebecillerini döv...
...basına geldi.

le örgütlerine, bunların yöneticilerine gözdağı vermektedir. "Bu işe bulaşmayın. Yoksa koltuklarınızı kaybedersiniz. İlericiliğin, demokrasinin sınırını bilin. O sınırı biz belirleriz. Bu metin imza atmak sınırı aşmaktır. Sınırı aşan sonucuna katanıdır."

İşte mesaj buydı. Nitekim imza sahiplerinin bazıları mesajı aldılar. Aldıklarını, imzalarını savunmayıp suskun kalarak gösterdiler. Bazıları daha da ileriyeye gidip "Ben böyle bir

olumlu karşılık veren taban eylemlerine dikkat etmek gerekiyor. Örneğin 700 petrol işçisinin marşlar ve sloganlar eşliğinde sendika şubelerini basmaları, yöneticileri dövmeleri, istifa etmeye zorlamaları sendikalardan özellikle de memur sendikalarından toplu istifalar...

Buna karşılık imza sahiplerini, kendi önderlerini havanun tek bir işçi ya da memur eylemi gerçekleştirdi. Bu durum, sendika yöneticileri ile sendika üyeleri arasındaki ilişkinin, et-

Bütün kurum ve kuruluşlarıyla demokrasiyi işlemediğini söylemekte ama buna karşılık fiiliyatta sokağın infazları, gözaltılar, kalleş ANAP döneminde bile görülmemiş tarzda artmaktadır. Grevler ertelenmektedir. 10 miting başvurusunun 8'ine izin verilmemektedir. Verilen sözlerin yerine getirilmesini isteyen memurların kafası-kolu kalmamaktadır. "İstediğimizden fazla yargı güvencesi getireceğiz" denmekte ama aynı süre içinde (7 ay) 100 bin işçi işten atılmaktadır. ANAP döneminde söylenenle yapılan arasında bu denli büyük bir aralık yoktur. Buna rağmen nasıl oluyor da koalisyon hükümeti, 7 ay geçtiği halde, toplu-

taki adam da aynı şeyleri söylüyor ve istiyor. "İnsan haklarına uymak lazım, demokrasiyi bütün kurum ve kuruluşlarıyla işletmek lazım. Kürtler ve Türkler kardeşler." Hepimiz bunlarda mutabıkız. Ama bunun gereğini yapmaya başladığımızda, eğer yaptığımızın semayenin çıkarlarıyla, devletin çıkarlarıyla, resmi ideolojinin politikalarıyla çelişiyorsa, terörist oluyoruz. Ya da terör örgütünü destekliyoruz. İşte 290 imzacıların, sendikacıların içine düşürdüğüleri konum ve yaratılan imaj budur.

Bu yakasındaki psikolojik iklim, politikasını şiddetli temel alan araçlarla yürüten anlayışın hiç düşünmeden reddeden bir insan tipi yaratmıştır. Bu insan tipi devletin şiddet araçlarını kullanmasını meşru görürken, devlete hangi nedenle olursa olsun muhalif olanların şiddet aracını kullanmasını haklı görmemektedir.

Bu psikolojik iklim, sınıf içinde govenimize karşı mücadelede etkili ve inandırıcı olabilmek için mutlaka dikkate alınması gereken bir durumdur. Tekelci burjuvazinin basını bu nedenle imza sahiplerini "PKK"ci olmak"la suçladı. Onları bu zeminde tecrit etti.

Sınıf içerisindeki milliyetçilik zemininde olabilmek için saflaşma uzun yıllar kötü etkileri giderilemeyecek sonuçlar yaratır. Böyle bir saflaşmanın ulusal harekete de büyük zararları olacaktır. Böyle bir saflaşmayı dağıtmak için yapılacak çalışmada, inandırıcı olabilmeyen bir yolu da hem Türk hem de Kürt milliyetçiliğine karşı bir duruşa sahip olmaktan geçmektedir.

Demokrasi ve özgürlük sorununun, insan hakları sorununun, ulusun kaderini kendisinin tayin etmesi sorununun, tüm emekçilerin ücretlerinin sahibi olabilmeleri ve bundan adil bir biçimde yararlanabilme hakkı sorununu çözümlen- de Türk ve Kürt halklarına sunmamız gereken, sınıfsal zemin olmak durumunda- dır.

Ulusal zemin, kendinden olmayanı dışlayan, kendi içindeki uzlaşmaz çıkarları yok sayan örgütlülüğüyle yanlıcdır. Unutmamak gerekir ki, işçiler Kürt ya da Türk oldukları için değil işçi oldukları için sömürülmektedirler. Bundan kurtuluş ulusal kimliğe değil, sınıfsal kimliğe sahip çıkarak gerçekleştirilir.

İplik pazarı

SEN OYNA DA KÖR ARABIM...

DİSK'in Ören Toplantıları'nda sosyalist sendikaların, DİSK'in geçmişine yönelik eleştirilerinin ve yeni sendikal politikalarına yönelik önerilerinin kim tarafından karşılanacağı özel bir merak konusuydu. Çünkü DİSK'in 80 öncesi yöneticileri tüm yapılarının yanlış olduğuna karar vermiş ve üyebekar olmuşlardı. Durum böyle olunca sosyalist sendikaların yanı sıra Gıda-İş'in Başkan Yardımcısı 40 yıllık sosyal demokrat Mihalıcı'ya kaldı. Mihalıcı'nın, "hem sosyalizm diyorsunuz hem de hala DİSK'te kalıyorsunuz, hepimiz parasız küçük sendikalarınız, zaten geçmişte de birşey yapmadınız, sendikaları bize bırakın gidin" yolunu konuşması, aynı sendikalar tarafından hak ettiği bir biçimde yanıtlanıyordu. Ama Mihalıcı'ya en iyi yanıt tesislerin genel hoparlöründen yayınlanan, Çandar'ın davudî sesiyse söylediği: "Sen oyna da kör arabım".

Senden başka yiğit kalmadı. (türküsü sırasında verildi. Tüm sağlıklı erkekleri savaşa giden bir köyde tek erkek olarak kalan kör bir arabin şansına afen söylenen bu türki duyulduğunda, gündüz ki tartışmaları anımsayan herkes bir anda Mihalıcı'ya döndü, "Bu türki senin Başkan" diyordu.

MECLİS TATİLİ MOĞULTAY'I KIZDIRDI

İş Güvencesi Yasa Tasarısının meclisin tatile girmesiyle sonbahara kalması, Çalışma Bakanı Moğultay'ı pek kızdırmış. Moğultay "Bu sözleşmeler çıkınca gidip heryerde övünecektik. Şimdi boynumuz büküldü kaldı. Ben şimdi ne yapacağım?" demiş. Ne yapacaksınız Sayın Moğultay, övünecek(!) bir şeyiniz yoksa, işi fa ederek övünün!

MÜSLÜM'ÜN DEMOKRASİ SİRKATİNİ

Müslüm'ü tanı mısınız Müslüm'ü? Kendisi Dev Maden-Sen Genel Başkanı'dır. Siki sosyalisttir. Herkesle bir araya gelir ama sosyalistler hariç. Siki demeciler verir ama ertesi gün tekzip etmek kaydıyla. Velhasıl DİSK'in müstesna şahsiyetlerinden biridir Müslüm. Bizim Müslüm, Ören'de, söz alıp elinde bir tomar kağıtla kürsüye yürüyünce herkesi bir merak aldı. Bir saat aşkın süren konuşmasının esas sendikal bürokrasi üzerineydi Müslüm'ün. Ama her nedense Müslüm'ün her bürokrasi değişikliğinde DİSK yöneticilerine dönerek "sizi kastediyorum ha" demesini ve konuşmasına duvarlara bakarak devam etmesini herkes gülümseyerek izledi. "Demokrasinin olmadığı yerde kulis faaliyetleri olur" diyordu Müslüm. Hatta kendileri de böyle bir kulis faaliyetinin içinde olmuşlardı. Bunlar neyseydi de, kulislerde verilen sözlerin ertesi gün tutulmamasını hiç doğru bulmuyordu. Müslüm'ün 8. Genel Kurul'da yönetime için pazarlık yaptığını ama Genel Kurul esnasında karşı tarafın bu pazarlığa uymayarak, Müslüm'ü yönetimden ettiklerini bilenen, "Müslüm sirkatin söylüyor" diye fısıldıyorlardı. Müslüm'le pazarlık yapan sendikacıların biri de "Üzümle Müslüm" diyordu "demokratilerde olur böyle vakalar."

O ŞİMDİ OKLUK KOYUNDA...

O şahıs ki, ileri görüşlülüğüyle ülkeyi bugünkü aydınlık günlerine kavuşturandı. O şahıs ki, yeni yeni köprüler, barajlar, otoyollar açarak, vitrinlerimizin çeşit çeşit ithal mezelele dolmasını sağlayarak, az gelişmiş ülkemizin insanlarına medeniyet nedir öğretilmiştir. O şahıs ki, Beyaz Saray'a bağlı kırmızı telefonun, ABD Başkanı Bush'la senli-benli konuşarak, hatta yağmurlu bir günde Bush'un gocuğunu ödünç alıp giyerek, Türkiye'nin itibarını dostun, düşmanın gözünde arttırdı.

O şahıs ki, "paran kadar konuş, paran kadar yaşa" felsefesini, Türk halkına hediye edip, hayatımıza anlamlı katandı. Ve bu büyük şahıs, bugün hiç yoktan bir sebeple küstürülmüş, Okluk Koyu'nda yalnızlığı itilmiştir. Bu konuda Babı Ali'nin büyük kalemlerinden Cengiz Çandar'ın 4 Temmuz tarihli SABAH Gazetesi'nde dile getirdiği kaygılara katılmamak mümkün değildir. Diyor ki Sayın Çandar: "...Bu ülkenin siyaset adamları arasında... Mitterandvari bir çalgınlığı, hayal gücünü ve inisiyatif alma yeteneğini gösterebilecek tek kişi, Okluk Koyu'nda adeta bir 'siyasi menfa'a' itilmiş kişidir... Bu herçürmeğe Turgut Özal'ı yitirirsek, Mitterand kalibresinde başka siyaset adamları çıkarmaya

meceburuz..." Hayır beyler, kimsenin, dünyaya ancak 10 yılda bir gelebilecek böyle büyük bir şahsiyeti incitemeye hakkı yoktur. Bulalımız Karadeniz Ekonomik İşbirliği Sözleşmesine; istediği belgeye imza atsin. Hatta önersünüz, bütün vatandaşlar tarafından tezi yok, noterden tam yetkili vekaletneme çıkartırız Okluk Koyu'na postalamız "hayatımı üzerimde bütün tasarruf hakkı senindir" desinler. O bulunmaz şahsiyetin kırılan kalbi ancak böyle onarılabilir.

Bunlar Nereden Cesaret Alıyor?

- '80 öncesi, bana "sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz" diyen BABA'dan mı?
- İktidarda olmadıkları halde PETKİM yönetim kuruluna atanan (Tuğrul TÜRKES) ağabeylerinden mi?

(İşçilerin Sesi-İzmir) Petkim Alağa'da olaylar 27.5.92 tarihinde, Milliyet Gazetesi'nde "PKK'ya destek" haberi çıkmadan bir gün önce başladı. Petrol-İş Genel Merkez yöneticilerinin ve Alağa Şubesi'nden dört kişinin de içinde bulunduğu 290 kişinin PKK'ya destek için imza attıkları söylenip, ertesi gün için temsilcilerinin önünde toplanarak imza atanlara istifa çağrısı yapıldığı duyuruldu. Öğlelin temsilciliğin önünde, faşist ve dincilerden 20-25 kişinin yönlendirilmeye çalışıldığı yaklaşık 150 kişi toplandı. Sık sık "Kahrolsun PKK", "Sendikacılar İstifa" ve "Kahrolsun Vatan Hainleri" gibi sloganlar atıldı. Olaylar esnasında sendikacılar konuşmak istediye de konuşulmadılar. Olaydan kaygı duyan ve duyarlı olan işçiler birşeyler yapamamanın ezikliğini yaşadılar.

Aynı gün, 28.5.1992 günü yemek saatinde kafeterya önünde yine toplanıp slogan atmaya başladılar. PKK'yı lanetleyip, sendikacıları istifaya çağırarak Şube Başkanı Mustafa Özaşkan yine konuşulmadı. Özaşkan konuşmadığı gibi kilinen içinde, eylemi yönlendiren faşistlerden birine "gerek seninle konuşam" diyerek pot kardı. Faşist de "Ne konuşacaksan burada konuş, herkes duyusun" cevabını verdi. Mustafa Özaşkan'ın kafa-kol ilişkisi bu defa fos çıkıyordu. Kitle içerisinde bir işçinin attığı "Kahrolsun ABD Emperyalizmi" sloganı da rahat görmedi.

Ancak, işverenin ve polislin faşistlere sağladığı destek bir çok işçi tarafından görüldü. İstifası istenen sendikacılar, devrimci-demokrat tarafından provokasyon ortamı yaratılmanın eski MHP'li oldukları, bu kişilerin bir an önce teşhir edilmeleri gerektiği konuşuldu. Aynı gün rafineride yaklaşık 250 kişi (çoğu kapsam dışı personel) idari binalardan çıkış eylemi kınalığı yapıldı. Bu şahısların eski MHP'li oldukları, sendika üyeliklerinin atılmalarının şart olduğu dile getirildi. Devrimci-demokrat tarafından İşçilerin Sesi Gazetesi'nde yayınlanan "Stadlardan Sokaklara, Trabzon'da Hortulan Milliyetçilik" yazısı tek bir köpür haline getirilip, toplantıda olanlara dağıtıldı. Petkim'de yaratılmak istenen provokasyon ortamının; toplu iş sözleşmesinin hazırlanıp yapıldığı ve iş güvencesi yasa taslağının ülkenin gündeminde olduğu bir sırada yaratılması tesadüf değildir. BM'ne gönderilen imza metninin altında birçok devrimci-demokrat aydının, sendikacıların imzası var. İmza atanların sayısının 290 değil, 700'e yakın olduğu ayrı bir gerçek, imza olayı Mart-Nisan aylarında gündeme gelmişken, sermaye sınıfı ülkenin gündemini değiştirmek için farkli zamanlarda olayı kullanmaya kalkmıştı. Toplu sözleşme döneminde tek ses, tek yöne olabilmek, koksuz bir dünya ve kendi ellerimizle özgürleşmek için bu oyunların bozulması.

...in denetimindeki olayı "PKK'nın başvurusu", "290 Türkiye'yi BM'lere" biçiminde duya ne cüret" denile- sahipleri PKK des- olarak ilan edildi. sa sahiplerine ve sendikacılara kenavunma ve imza amaçlarını açık- bile vermedi. meçler ya dekla- topluma duyur- nünde de hi- yapıldığı gibi çar- da hiç yazılmadı. ni sendikacının ge- delik çık- aralı ilanla amaç- layabildiler. ile yapılmak iste- nektir. larasyon bahane toplumun ve sını- bulunan sove- mensiyelini ölçülü harekete geçirip, emektir. ra, demokratik kit-

Belge imzalamadım", "Bizim imzalamadığımızı metin farklıydı", "Niye isimlerimizi açıklıyorsunuz", "Sendikacı yöneticileri hakkında güven bunalımına neden oluyorsunuz" dediler. Basın aracılığıyla sürdürülen kampanyaya anında

kileşimin cilizliğini gösterdiği gibi, sermayenin, onun resmi ideolojisinin ve politikalarının sınıf içinde ne denli etkili ve anında eyleme dönüşme, sokağa çıkma kapasitesi olduğunu göstermektedir. Üstelik yapılan küçük bir gösteriydi sadece.

Rejim de teminatın buradan almaktadır. Örneğin ölçüde "ücret sendikacı"nın yaratığı bir tablodur bu. Üyeleriyle ilişkisini esas olarak daha yüksek ücret alma üzerine kuran bir sendikacılık anlayışının, sınıfı, ona yönelen, onun çıkarlarına zarar veren her türlü ideolojik-politik saldırıya karşı üyelerini uyarması, bilinçlendirmesi, bir Demirel hükümeti bu köprüyü kurmayı başardı. Köprü'nün ne kadar ayakta kalacağı üzerine tahminler yapmaktan ziyade, dikkatleri köprü'nün hangi malzemeyle yapıldığına yönelmek gerekir. Köprüyü yıkma imkanları buradan çıkarılabilir.

Yaşadığımız konjonktürde yükselen iki dalga var: Milliyetçilik ve insan hakları rüzgarı. Demirel hükümeti bunu ülkemize Türk milliyetçiliği ve teröre karşı mücadele olarak tercüme etti. Köprü'nün yapıldığı malzeme bunlardır. Devlet de, biz de, sokak-

mun yüzde 60'ını geçen desteğini alabilmektedir? ANAP döneminde, partilerin aday çıkarmakta güçlük çektiği doğu yakasında, şimdi tüm il ve ilçelerde, beldelede, üstelik aşıktan ulusal hareketin desteklediği adaylara rağmen yerel seçimlerin hepsini kazanabilmektedir?

Yapılanlarla söylenenler arasındaki uçurum, toplumsal mutabakat köprüsünün kurulmasıyla birbirine bağlanmaktadır. Emekçi kitleler bu köprüde seyahat ediyorlar. Bu köprü meşruyet köprüsüdür. Ve insanlarımızda yapılacak, yapacakları umudunu yaratmaktadır.

Devlet de, biz de, sokak-

İzmir'de Sovenezim

(İşçilerin Sesi-İzmir) On yıllardır fabrikada omuz çalıştığı Kürt işçisi, pazarda alışveriş yaptığı sınafta, aynı sokağı ve apartmanı paylaştığı Kürt komşusu İzmir halkına hedef gösteriliyor. Özellikle Kürt nüfusun yoğun olduğu İzmir, pilot bölge seçiliyor ve faşist propaganda süyleni, dedikodu, spekülasyon ve dağıtılan "ilginç" kerie sovenist dalga adam adını umandırılıyor. yar satıcı ve sporcuların belediye ve emniyet birliğinde Kemaralı'ndan kaldırılmasına karşı susabileceği tepki "Zaten bunlar kazandıklarını ya gönderiyor" yalanıyla bastırılıyor. Bayraklı mahallesinde geleneklerine uygun bir gün yapan Kürt ailesi, gelinin çeyizlerinin bile bildiği bir saldırı yaşıyor. Ardından 97 gözaltı. 290 imzalı metinden hareketle Petkim ve Alağa'da işveren polis ve faşist bazı işçilerin sonyonuyla işçiler sendikalarına karşı yürüyüşe sürülebilir. Böylesine tehlikeli gelişmelerin önündeki bugünlerde demokratik çevrelerin ise de duyurdu olduğunu söylemek mümkün değil.

"İzmirli Yurtseverler" imzasıyla dağıtılan kaleme alanların zeka düzeyleri ve kafa yaparılacak için, hiçbir düzeltme yapmadan

BAKİ VE SAĞDUYU SAHİBİ KARDEŞİM İVE İNSAN DÜŞMANI KİŞİLERE SENİNDE BİR GEREKEN GÖREVLER VAR, NE ANLAZIM
KARDA, ÇARŞIDA, KOMİNİST KÜRT İLE İŞYERİŞ YAPMA.
İN VARSAN KOMİNİST KÜRDE KIRAYA GEME, SELAMI KES.
LAZIMSAN BU MEMLEKETİN ÖZ ATLARI YAR ONLARI BUL BU İŞİNİ PETİR, SAĞDUYU SAHİBİ OLSUN.
İLİK OLAYINDA KIZINI, OĞLUNU KİNİST KÜRDE VERME-ALMA
KOMİNİSTLERE KARŞI FİZİKİ OLARAK KULAN, GÜÇ KULLANMAZSAN ALANLARLA BİRLİKTE OL, ONUDA AMAZSAN BUNLARA KARŞI BUĞUZ ET, BUZ ETME ANCAK KARŞI GELMEN EN İFİDİR.

ERE YUKARIDA BU KOMİNİST LERLE NASIL MÜCADELE EDECEĞİNİZ USUNDA AZDA OLSA AYDINLATTIK. KÜBU BU KÜRTLER KENDİLERİNİ TÜRK AKARAK KABUL ETMİYORLAR. OLOJİLERDE MARKSİST VE LENİNİST ÜSLEDÜRLER. DİN DÜŞMANI KİŞİLERİ ÜSLEDÜRE BARINDIRMA MALI
ER AVUÇ KOMİNİST KÜRT İZMİRDE ER KAZANDIĞI BEŞ KURUŞUN ÜÇ USUNU MEMLEKETİNE GÖNDERMEKTE İSİNASINA ULAŞTIRMAKTADIR. SENİN İTİDİN PARA SENİN ASKER OĞLUNA İTİER EVLADINA KUŞUN OLARAK İTİER TARAFINDAN SIKILMAMAKTADIR.
ERİZİN DİS GÜÇLER VE İÇİMİZDEKİ İNEN HAINLER TARAFINDAN İZMİRDE KARGAŞA YARATIP HUZUR İNİST İSTİYEN BU KİŞİLERE KARŞI İNİST GÖSTER, KURTULUŞ SAVAŞINDA İNİ NASIL DENİZE DOKULDU İSE BU İNİ DÖNMESİ KOMİNİSTLEREDE ÖYLE İNİ AKTIRIR O GÜN ÇOK YAKINDIR İZMİRLİ YURTSEVERLER

Petrol-İş Ankara Şube Olağan Genel Kurulu'nda 290 İmza Tartışması

Münir Ceylan, "Bir gazete pislik attı diye inandıklarımızı haykırmaktan vazgeçmeyeceğiz. Biz barış ve kardeşlik tohumları ekeceğiz. Biz halklardan ve işçi sınıfından yana politikalarımızı uygulamaktan geri kalmayacağız" dedi.

(İşçilerin Sesi-Ankara) 7 Haziran günü DŞİ salonunda toplanan Petrol-İş Ankara Şube Genel Kurulu Genel Başkan Münir Ceylan'ın açış konuşmasıyla başladı. Basında ve kamuoyunda gündemin birinci maddesi haline getirilen 290 imzalı başvuru konusunda konuşmaya başlayan Münir Ceylan, "Bir gazete pislik attı diye inandıklarımızı haykırmaktan vazgeçmeyeceğiz" dedi. Devletin halk-

Özellikle sağ görüşlü delegeler tarafından ağır biçimde suçlanan Münir Ceylan yaptığı konuşmalarına rağmen ne demek istediğini bir türlü anlatamadı.

Genel Kurul'da sendikal mücadele ve sendikal anlayış konusunda bütün delegelerin aynı düşünceleri paylaşmasına rağmen, seçimlere iki liste ile girildi. Bunun başlıca nedeni ise Kürt sorunu karşısındaki yaklaşım farklılığı idi. Genel Kurulu, Ankara Şube Başkanı Bayram Yıldırım'ın ekibi 163 oy alarak kazandı. Sağ görüşlü delegelerin çıkardığı liste 63 oy alarak yönetim organlarının dışına kaldı.

Genel Kurul'da sendikal mücadele ve sendikal anlayış konusunda bütün delegelerin aynı düşünceleri paylaşmasına rağmen, seçimlere iki liste ile girildi. Bunun başlıca nedeni ise Kürt sorunu karşısındaki yaklaşım farklılığı idi. Genel Kurulu, Ankara Şube Başkanı Bayram Yıldırım'ın ekibi 163 oy alarak kazandı. Sağ görüşlü delegelerin çıkardığı liste 63 oy alarak yönetim organlarının dışına kaldı.

Genel Kurul'da sendikal mücadele ve sendikal anlayış konusunda bütün delegelerin aynı düşünceleri paylaşmasına rağmen, seçimlere iki liste ile girildi. Bunun başlıca nedeni ise Kürt sorunu karşısındaki yaklaşım farklılığı idi. Genel Kurulu, Ankara Şube Başkanı Bayram Yıldırım'ın ekibi 163 oy alarak kazandı. Sağ görüşlü delegelerin çıkardığı liste 63 oy alarak yönetim organlarının dışına kaldı.

Rio Çevre Zirvesi : SERMAYE KAR EDİYOR DÜNYA ÖLÜYOR!

● Tüm basın "Yeni Dünya Düzeni" içinde yer alan devletlerin çevre konusundaki duyarlılığının başlıca kanıtı olarak sundukları zirvenin kanıtıydığı tek şey, emperyalizmin bir numaralı çevre düşmanlığını sürdürme konusundaki ısrarı oldu.

"Hepimiz aynı geminin içindeyiz". Çevre sorunlarıyla ilgili olarak sık sık kullanılan bu deyim, 3-14 Haziran tarihleri arasında Rio'da yapılan Dünya Çevre Zirvesi'nde de gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sermaye temsilcileri tarafından sık sık dile getirildi.

Başlıca örgütleyicisi ABD Başkanı Bush ve ekibi olan BM "Küresel Zirve"si, dünya ve üzerinde yaşayan halklar açısından yakıcı bir sorun haline gelen ekolojik tahribatı, sınırları sermaye tarafından çizilen bir alanda tanımlama yolunda aulmuş tanınmış bir adım olmasına karşın, ne sorunun tarafları arasında bir uzlaşma yaratmayı ne de emperyalist tahribata yönelik öfkeyi bastırmayı başaramadı. Tüm basın "Yeni Dünya Düzeni" içinde yer alan devletlerin çevre konusundaki duyarlılığının başlıca kanıtı olarak sundukları zirvenin kanıtıydığı tek şey, emperyalizmin bir numaralı çevre düşmanlığını sürdürme konusundaki ısrarı oldu.

Tüm dünya halklarının ve emek ile sermayenin "çevre sorunu" konusunda

çesit bir sorumluluğu bulunduğunu anlamaya çalışan "aynı gemideyiz" anlayışı şu somut veriler karşısında tipik bir ikiyüzlülüğün başına zaten neydi ki?

Amerika'nın yoksul mahallelerindeki her beş Siyah ve Latin kökenli'den üçü deneşimsiz toksik atıklarla içiçe yaşıyor.

ABD'nin burununu dibindeki bir serbest ticaret bölgesi olan Karayip Adaları'nın çevresindeki sularda 160 temel toksit asit mevcut. Çevre koruma yönetmelikleri Porto Rico'da uygulanmıyor.

Çevre kirliliğine yolaçan önemli faktörlerden biri olan petrolün ABD'deki en büyük tüketicisi Pentagon. Bir F-16 savaş uçağı, ortalama bir otomobilin bir yıla tükettiği petrolü bir saatte az bir sürede tüketiyor.

ABD'de bulunan 648 işletme bir yılda ortalama 5 milyar tonun üzerinde toksik kirlenme yaratıyor.

UNICEF'e göre, her yıl 10 milyon çocuk kötü beslenme ve diğer önlenilebilir nedenlerle ölüyor, bu tip çocuk ölümlerinin esas yo-

ğunlaşma alanı az gelişmiş ülkelerin emekçi kesimlerinin yaşadığı bölgeler.

Çevre Zirvesi, dünya halklarını tehdit eden emperyalist ekolojik tahribatın ortasında savaş, yoksulluk ve temel sağlık hizmetleri gibi sorunları gözmezlikten gelecek toplandı ve özellikle ABD'nin bu temel sorunları zirvenin gündemine hiç sokmama çabası sonucunda tam bir sermaye resmi geçitine döndü. Bu resmi geçit içinde belirleyici bir konumda bulunan ABD, çeşit-

li önemli karar olarak adlandırılan "Gündem 21" maddesi ise çok uluslu şirketlere yönelik bir "dilekçeler-emenniler" belgesi oldu. Bu belgede ekolojik tahribatın başlıca sorumlusu çok uluslu şirketler, saygıdeğer hakları olan kurumlar olarak nitelenirken, çevre sorunlarıyla ilgili olarak oluşturulan BM Komisyonu'nun yazılı hiçbir bağlayıcılığı olmadığı da önemle vurgulandı.

Çokuluslu şirketler ve ABD, yarattıkları tahribatın

yar doların sadece altıyüzde birini ödemeyi öneren Bush'a az gelişmiş bir ülke temsilcisinin verdiği yanıt ise "Siz o parayı Los Angeles'daki yoksullara verin daha iyi" oldu. ABD aynı zamanda biyolojik icatlar sonucunda kaynakları sömürülen ve yokedilen ülkelerle tazminat ödenmesini "serbest piyasaya müdahale olur" gerekçesiyle reddetti. Çevreyle ilgili düzenlemelerin "şirketlerin kar yapma hakkına tabi olması gerektiği" manalı ise tüm zirve

tarihinde yapılan protesto gösterileri nedeniyle olağüstü güvenlik tedbirleri alınırken, beş katadaki yerli halkların temsilcilerinin oluşturduğu konseyin zirveye sunduğu metinde "Biz dünyanın yerli halkları yüz yıllardır kapitalist manüya dayalı bir büyüme modelinin yolaçtığı sömürgecilik, misyonerlik ve baskılara maruz kalarak yaşadık."

Bu mantık her zaman doğanın tahribi ve insanın insan tarafından sömürülmesine dayandı... Kallamlar ve soykırımlar, topraklarımızın ve çevremizin işgali ve yağmalanması, ırkçı ikiyüzlülük, kültürel, politik ve dinsel baskılar varlığınıza tehdit ediyor" deniliyor.

Zirvenin başladığı 5 Haziran günü Rio'da 200 Afrikalı, Amerikalı, Avrupalı ve Asyalı öğrenci tarafından gerçekleştirilen militan gösteride ise BM zirvesinin "savaş ve militarizmin yolaçtığı nükleer kirliliğe karşı tek bir sözcük bile emedildiği" vurgulanıyordu. Rio zirvesi sürerken resmi zirve dışında yapılan ve 12 bin kişinin katıldığı "Küresel Forum" tartışmalarında konuşan Brezilya geçekonda halki temsilcileri, çevre gruplarının dar görüşlülüğünü eleştirerek "Ekoloji, insanın herşeyden önce bir eve ve temel temizlik hizmetlerine sahip olmaları gerektiğini aruk görmelidir" diyorlardı.

li az gelişmiş ülke temsilcilerinin feryatlarına karşın, sermayeyi sıkıştırarak kararlar çıkarması ve sorunların çözümü için bir takvim benimsenmesini engelleyebildi. Konferansın aldığı en

bedelini ödememe konusunda son derece kararlılar. Bush bunu ABD'nin çevreyle ilgili maddi katkıları konusunda da bir kez daha gösterdi. Ozon tabakasının tamiri için gereken 125 mil-

boyunca ısrarla savunuldu.

Rio zirvesi sermayenin resmi forumu olarak değerlendirilen sokakta bir başka zirve daha yaşandı. Bush'un Rio'ya geldiği 12 Haziran

POLİTİKA İLE TOPLUMSALIN ARASINDA MEDYA

● Bütünüyle gelişmiş birey, bütünüyle gelişmiş bir toplumun ürünüdür. Bireyin kurtuluş toplumdan kurtuluş değil, toplumun atomlaşmadan (kollektifleşme ve kille kültürel dönemlerinde doruk noktasına varabilen bir atomlaşmadan) kurtuluşudur." (M. Horkheimer, G.H.E. 29)

Bugünün dünyasında, toplumsal bilinci ya da diğer bir ifadeyle kitlelerin düşüncesini, algılayış ve tüketim bilincini kitle iletişim araçlarının yarattığı "ideolojik iklimin" dışında anlamak, eksik bir çaba olacaktır. Burjuva toplumunun başlangıç döneminde kilise ve dinsel düşüncesinin egemenliğinden kurtulan "toplumsal" politikayla "temsili" düzeyde de olsa-buluşma şansına emekçilerin mücadelesi sonucunda kavuşmuştu. Politika bir ölçüde, toplumsal yaşamın yansıdığı bir alan olmak zorunluluğuyla karşı-

laşmaya kalmıştı. Burjuva sınıfı toplumsal mümkün olduğunca politikanın dışına taşınmayı amaçlarken, tarihin devrimci güçleri toplumsallık ile politika arasındaki varolan açıklığı kapatmaya, politikayı toplumsalın içinde eritmeyi ve giderek yoketmeyi hedeflediler. Devrimci misyonlarını, ütopyalarını hep bir eksen etrafında tanımladılar.

Devrimler-kaş devrimler sarmalından geçerek bugüne ulaşan burjuva toplumunda, toplumsal ile politika arasında varolan açıklık giderek derinleşti. Burjuva

sınıfının bu başarısında, hiç kuşku yok ki, baskı aygıtının kadar, medyanın da önemli bir payı var.

Medyanın sözlük karşılığı "araç". Medya, neyin aracı? İddia edildiği gibi "halkın haber alma ihtiyacını" mı karşılıyor, kitlelerin "bilgi"lenmesini mi sağlıyor" ya da onların sözcüsü mü? Bu iddiaların hepsi masal. Çünkü yalın haliyle ele alındığında haber, ne bir iletişim ne de bir anlam biçimidir. Körfez Savaşı sırasında, savaşın CNN'de yansıtılış biçimine radikal bir eleştiriyi karşı çıkan Baudril-

lard, haberin işlevini şu sözlerle tanımlıyor: "Haber, yapıldığı iddia ettiği gibi bilgilendirme ya da biçimlendirme ve yapılanma yerine toplumsal alanı giderek daha bir nötrale edip, klasik toplumsal kurumlarla, haberin içeriğine karşı duyarlı ve tepki göstermeyen bir kitle yaratmaktadır".

İstanbul'da vapur çıkışlarında yeni bir sektör doğdu. Yirmi dakika süren vapur hatlarından, vapurdan inen yolcuların okunmuş gazeteler toplanarak yeniden satışa sunuluyor. Gazete okuyucusuna sigara, çay içimi ve yanındakiyle sohbet dahil 20 dakika, bir gazeteyi okuması, daha doğru bir sözcükle "seyretmesi" için yetiyor. Okuyucuya "anlam" yerine "gösteri" sunuluyor.

İkinci bir cepheden baktığımızda, toplumsal yaşamda siyasal odakların sunduğu ideolojiden çok daha fazlasının bu söz düzeni tarafından topluma enjekte edildiğini görüyoruz. Yarattığı yeni zeminin ve yeni birey tipinin kimliği, bu söz düzenine indirilmiş durumda. Örtük ideoloji olarak adlandırdığımız bu ideolojik iklim en disiplinli parti çalışması gibi adeta tek merkezden yönlendiriliyor. Gazete başlıkları, TV'deki haber spotları ya da bir çok farklı firmanın reklamları incelendiğinde, hepsinin yarattığı ideolojik motivasyonun aynı olduğunu görüyoruz.

Bir günde binlerce kez tekrarlanan bu söz düzeninde ve her an, otobüs duraklarındaki panolarda, gazeteler, reklam sayfalarında, TV ekranında karşımıza dikilen bu imajlar kuşatması içinde yaşatılan bireyin ideolojik yönlendirme altında olduğu çok açık. Ve bu ideolojik iklim mücadele edilmediği takdirde, sadece nesne ile marka arasında ortaya çıkan özdeşleşimin yaygınlığını düşündüğümüzde bile, bu ideolojinin gücünü kavrayabiliriz. Jilet, Selpak, Nescafe, SeloTeyp isimleri birer firma ismi olmasına rağmen gündelik yaşamda nesnenin ismine dönüşmüştür. Traş bıçağı Jilet ile, kağıt mendil Selpak ile, çikolatası kahve Nescafe ile, yapıştırıcı bant Selo Bant ile özdeşleşmiş durumdadır. Özgürlük sözcüğü için de durum çok farklı değildir. Reklamlar "seçme özgürlüğü" listüne kurulu olduğu için, liberalizm "özgürlük" düşüncesinin ürettiği kaynaklardan biridir. Bu yapsal özelliğinin yanı sıra, asil olarak kullandığı imajlarla ve sözcüklerle de "özgürlük" nosyonunu işlemeyi sürdürür. "Philips Turbo: Güç, estetik, özgürlük"...

"Marlboro: Özgürlük ve maceranın adı"... Bir müzik setiyle, sigara içimiyle nasıl özgürleşilebileceği reklamları yaratılanlar açısından hiç sorun değildir. Reklamı tüketenler de bu soruyu kendilerine sormazlar. Aynı ilk çağlardaki büyü ayinlerindeki gibi tekrarlanan timsilli sözler yoluyla insanın kendi gerçekliğinden uzaklaşması sağlanır. Özgürlüğün elde edilimesi bir müzik aletine sahip olmasına ya da bir sigara içimine kadar indirgenmiş olur.

Günlük hayata biçimlenişi ve söylemi de, bireyin gerçek dışı bir zemine taşınmasında önemli bir fonksiyona sahiptir. Hele gündelik hayat, kitle kültür formlarıyla içiçe geçmiş ve medyanın belirleyici etkisi altında ise, politika ile toplumsallık arasındaki "yabancılaşma" eylemi daha da etkinlik kazanır. 12 Eylül sonrasında sık sık telafuz edilen "bireyin atomize edilmesinde" günlük hayatın ve kitle kültür normlarının yaygınlaşmasının önemli küçülmüşüme.

Günlük hayat monotonudur. Tekrar üzerine kurulu. Bu anlamda "istikrar" ve "konformizm" düşüncesi üretmeye çok uygundur. Rutin bir yaşam tarzı, bu tekrar çemberi içinde benimsenerek, bu hayatın ve giderek bu toplumsal sistemin dışında başka bir gerçekliği olabileceği duyu ve düşüncesinin yitirilmesi ne neden olur. Verili günlük hayatın dışındaki yaşam, tehlikelerle dolu olarak sunulduğu için, "eve" kapanan birey, düşüncesini de bu çemberin içine hapseder. Dışarda terör, trafik anarşisi, AIDS, uyuturucu ve akla gelebilecek her türlü kötülüğün var olduğu devamlı vurgulanır. Böylece sokağa çıkması engellenen bireyin yaşam alanına sokağın taşınması tercih edilir. İşte kitle kültür formları, teknoloji ve medya, bu noktada devreye girer. Günlük hayatın dışında kalan dünyayı, siyasalyle, kültürel, insanlarıyla "ev" in içine taşır. Ev bireyin dünyası, kutsal ale de bu dünyanın ideolojisi olur. Birey bylesine atomlaştırılır ki, siyasal alanın dışında kalan alanlarda bile topluluk halinde bulunması engellenmeye çalışılır. Gazinoya veya konsere gitmesine gerek kalmaz çünkü TV, uydun anten ve hatla gazinoya ve konser havasını verecek biçimde doldurulmuş kasetler bu işleve sahiptirler.

Görülen o ki, toplumsallık sadece politikadan uzaklaşmakla kalmamış, kültüründen gündelik yaşamına, kavramlarından davranış bi-

çimlerine kadar aruk toplumsal kavramını kullanayamayacağı için "kitle" yaratılması hedeflenmektedir. Bu "kitle" artık politikanın araçları (partiler, kitle örgütleri, politikacılar, demegiler, sendikalar vb.) aracılığıyla temsil edilmemektedirler. Düşünceleri yansıtılmamakta, sadece kodlanmış çerçevede, anketler, testler, ALO Bilgi vb. araçlarla yönlendirilmektedir. (Sabah gazetesinin Bayram gazetesi ile girdiği çatışmada, "kütüye" sorulan soru, bu iki yayının hangisinin tercih ettiği. Ya ikisini de istemiyorsak!) Ve bu "kitle" artık, gazete başlıkları, haber spotları gibi konuşmaktadır.

Toplam kelime hazinesi ise bin ile ikibin arasında oynamaktadır. İki boşaltılan kavramlar içi boşaltılmış beyinleri yaratır. Çünkü insanlığın düşüncel evrimi yaratılan ve içi doldurulacak zenginleştirilen kavramlarla doğru orantılı gelişmiştir. Dilsiz ve dolayısıyla sessiz bir toplumsal yaşantıya çalışılmaktadır. Ve ne yazık ki medyalarda sayesinde bu hedefe giderek yaklaşmaktadır. Politikanın sahnede, toplumsallıkta salonda yerini aldığı, 18. yüzyılda temsil eden ve temsil edenlerin bulunduğu siyasal rejimlerden bile geri, gösterilen ve seyredilenin tüketildiği bir rejimde yaşamaya mahkum edilmek isteniyoruz. Politikayla toplumsal arasında yaşanan bu uzaklaşmanın önemli bir nedeni olarak gelişmiş teknolojiyi kullanma ve yerleşik kurumlara sahip medya örgütlenmesini görüyoruz, kendi kitle iletişim müfredatımızı yaratmamızla bu müfredatlarla toplumsal ile politika arasında duvarda gedikler açmaya başlamaktan başka çıkar yolumuz bulunmamaktadır.

İşyerlerinde Cinsel Tacit AYIP BİZİM DEĞİL: SUSM

Sokakta, otobüste, sinemada, vapurda rahatsız bakışlarla, laf atmalarla, sarımsıklarla sık sık karşılaşılır. Saldıran erkekleri tanımıyoruz. Bu yüzden göstermek kolaydır. Tepki göstermek bile tamamiyetle erkeklerden gelen saldırıların olumsuz etkileri sürede silinir. Öfkemiz yavaşlar.

Peki, ya işyerlerimiz? Orada da sürekli yüzyüze olduğumuz/erkekleri mi zaman rahatsız edici bakışlarıyla, hoşlanmamız sakalarıyla, daha cesaretle olabilen ustabaşı, sefer numundakilerin tacizleriyle karşı karşıya değiliz mi?

Önce tanımlamakla işe başlayalım: Nedir cinsel tacit? Cinsel tacit, bizlerin istegimiz dışında bedeli cinselliğimize yönelik elle, gözle, sözlü olarak saldırılardır. Bu saldırılar göz süzmekten, laf sarımsıklıktan, küftürlü konuşmalara kadar uzanan bir de geleneksel kadın rolünün devamı sayılabilecek, hosteslik, hemşirelik gibi işlerde çalışıyor. Ciz zaten "meşru" sayılır, tacizi "hakeemimiz" güzel hemşire-doktor fıkraları", "en güzel s-patron fıkraları" gibi kitaplar, karikatürler, mizahları, gazeteler, filmler, TV aracılığıyla binlerce önünde tacize uğrarız.

Emek yoğun olduğu için kadınların ucuz işgücü çalıştırıldıkları tekstil, tekstil gibi sektörlerin cinsel tacizle yüzyüze oldukları diğer alanlar. Genç, deneyimsiz, vasıfsız işçi olmaları tacizi artırır. Metal işkolunda Küçükçekmece'de kurulu yerinde kadın işçiler arkadaşlarının bu yüzden tarafından tuvalete kapatılarak dövüldüğü anılar. Ustabaşı genç kadını önce sözlü olarak rahatsız eder, "Sen güzelsin, burada harcayamıyorsun, istedi yaparsan rahat edersin" diyor. İstediğini kabilmeyince baskısını artırıyor. Diğer işçilere oranla hızlı çalışmasını, daha çok iş çıkartmasını istiyen bina tek başına tepki göstermeye çalışması görülmüş. Bilip önce dövüyor, ardından da işten atıyor. Bilen uç olmakla birlikte, yaşananları çarpıcı biçimde yüzyüze ediyor.

İşyerinde cinsel tacizle karşılaşan kadınların, enerjilerini kaybetmelerine, işten ayrılmalarına değıştirmeyi düşüncelerine sıkça rastlıyoruz. "evet" demek çözüm değil. Çünkü bu durumda yeminde belki biraz yükseltiliyor, biraz daha fi kazanabiliyor ama diğer ilişkileri zedeleyen kadın muamelesi görüyor. En önemlisi eğer işi kendisine saygısını yitiriyor.

Cinsel tacizin temelinde, kadının üzerinden sal emeklerini nedeniyle erkeklerin, cinsellikten saldırganca kullanılabilmeleri yatıyor. Onları, diğer rından itibaren "erkek" olarak yetiştirilmediği yaldırıldığını hem kendilerinin hem de toplumun Değ-de meşurlaştırıyor, hatla yüceliyor. Sekreterlik, ayırlık, hemşirelik gibi mesleklerde cinsel taciz ka anılabilmek herşeyden önce bu mesleklerin tanımlanışları gelişmesini istemek, mesleklerin cinsiyetlere göre be masını reddetmek anlamına geliyor.

Hem "kadın meslekleri" olarak bilinen arakul hem de diğer işyerlerinde yaşadığımızı keşif iş mek, diğer insanlara duyurabileceğimiz önemli. Her alanda olursa olsun bu saldırının utancını biz taşıy lıyız. Ne giversen giyelim, hangi mekanda olursak yelim, cinsel tacizi hak etmedik!

Bu anlayış ortak bir bilinci haline getirmeyi de kurumsallaştırmak için de cabalamamız gerekiyor. Sözleşmemize bu konuda hükümler koymak, iş alanı de oluşturacağımız kadın gruplarının sendikaları birimleri oluşturmaya zorlaması hep mücadeleler lenecek halkalardır.

HALKEVLERİ 2. OLAĞAN GENEL KURULU

60. yılını geride bıraktığı ve 3. dirliliş dönemini yaşadığı bir süreçte Halkevleri 12. Olağan Genel Kurulu toplandı. 3. dirliliş dönemi diye tanımlanan 1987 sonrası süreçte açıldığı ilk dönemlerde "umut" olarak görülen Halkevleri bugün gelinen noktada ciddi bir tikantiklik içinde bulunuyor. 1980 öncesi süreçte anti-faşist mücadelede önemli mevziler kazandırdığı bölge örgütlenmelerinde işlevselliği yakalayabilen Halkevleri bugün nasıl bir zemine, nasıl bir çerikere hareket edeceği konusunda oldukça sancılı.

Gelinen noktada Halkevleri mücadelesinin ve Halkevleri çalışmasının geçmişten bugüne uzanan çalışma tarzı ve anlayışı ile yeniden cazibe merkezi haline getelemeyeceği açık bir gerçek. Halkevleri yeni süreçte kendisini yeniden tanımlamak göreviyle karşı karşıya bulunuyor. Genel Merkez yöneticilerinin taşrada bulunan şubelerdeki çalışanlara kadar hemen herkesin Halkevleri'nde kriz-tüklenme tespiti yapıldığı bir süreçte toplanan 12. Olağan Genel Kurul, yaşanan krizin derinliğinden dolayı ilgi dahi görmedi. Yeterli katılım sağlanamadığı, katılan delegelerin ise konuşmacıları dinleme zahmetine dahi katılmamadığı söndük bir genel kurul yaşandı.

Genel Kurula olan ilgi, genel kurul salonunda atmosfer ve halen Halkevleri çalışması yapan insanların ruh halinden anlaşılabilirce gibi Halkevlerin gelinen noktada tikantiklik. Yaşanan tikantiklik Halkevleri'ndeki yapısal işlevsel bir kriz olduğu gerçeği çalışmaların yapılan rö-

tuşlarla farklılaştırılmaya çalışılmaktadır.

Eğer sorun yapısal ve işlevsel ise, bu çerçevede Halkevleri'nin yeniden tanınma ihtiyacımız var. Bu tanımlama sürecinde, "Halkevleri nedir? Halkevleri'nin toplumsal muhalefeti içindeki yeri nasıl tanımlanabilir? Alternatif kültür politikalarının üretiminde halkevleri'nin yeri neresi olmalıdır? Şimdiye kadar Halkevleri alternatif kültür odağı olabilmis midir, olamamışsa neden? Bölge çalışması ile Halkevleri arasında ilişki nasıl somutlanabilir? Devrimciler açısından halkevleri çalışmasının ekserisi ne olmalıdır? Bu sorulara yanıt bulunmalıdır. Yukarıda sorular sorulara yanıt bulma çabası içerisinde girmeyen Halkevleri'nde önemli bir gelişmenin sağlanamayacağını görmeyen de kalmamış olmalıdır. 12. Olağan Genel Kurul'da yayımlanan sonuç bildirgesinde Halkevleri'nin önümüzdeki dönem uygulayacağı politikanın köşeşarlarını oluşturacak önerilen pakeyi deklare edildi. Sonuç bildirgesinde,

1. Eşitlikten, kardeşlikten, haktan, özgürlükten yana geleneğini ısrarla inatla sürdürmektir.

2. Burjuva ideolojik cezavlerinin yıkılmasına yönelik cabaları geliştirmektir.

3. Halkın demokratik kültür evleri olmak.

4. Milliyetçi şoven bir dalganın hızla yükseldiği bir dönemde Kürt halkına yönelik saldırılara karşı anti-faşist bir tutum almaktır.

5. Anti-demokratik uygulamalara, baskılara, yargısız infazlara karşı çıkmaktır.

6. Halkevlerinin ve diğer DKÖ'lerin elini kolunu bağlayan dernekler yasasının değiştirilmesi için çaba harcamaktır.

7. Halkevleri üzerindeki baskılara karşı çıkmak, tüzük değişikliği sağlamak için tüzük kurultayı hazırlamak biçimindeki maddeler sıralandı. 12. Olağan Genel Kurul'da Genel Başkanlığı Ahmet Yıldız yeniden seçildi, 20 kişilik bir de genel yönetim kurulu seçildi.

KITAP

DAĞDAN KOPAN ATES

Omer Cabezas (Belge Yayınları)

Nikaragua Devriminin bir kesitini anlatıyor kitap. Yazarın başından geçen olaylar ve gözlemleri, bugüne kadar kimsenin yapamadığı ölçüde bir açık yitireklikle anlattılmış.

DAĞDAN KOPAN ATES OMER CABEZAS (Belge Yayınları)

Nikaragua Devriminin bir kesitini anlatıyor kitap. Yazarın başından geçen olaylar ve gözlemleri, bugüne kadar kimsenin yapamadığı ölçüde bir açık yitireklikle anlattılmış.

DAĞDAN KOPAN ATES OMER CABEZAS (Belge Yayınları)

Nikaragua Devriminin bir kesitini anlatıyor kitap. Yazarın başından geçen olaylar ve gözlemleri, bugüne kadar kimsenin yapamadığı ölçüde bir açık yitireklikle anlattılmış.

DAĞDAN KOPAN ATES OMER CABEZAS (Belge Yayınları)

Nikaragua Devriminin bir kesitini anlatıyor kitap. Yazarın başından geçen olaylar ve gözlemleri, bugüne kadar kimsenin yapamadığı ölçüde bir açık yitireklikle anlattılmış.

60. yılını geride bıraktığı ve 3. dirliliş dönemini yaşadığı bir süreçte Halkevleri 12. Olağan Genel Kurulu toplandı. 3. dirliliş dönemi diye tanımlanan 1987 sonrası süreçte açıldığı ilk dönemlerde "umut" olarak görülen Halkevleri bugün gelinen noktada ciddi bir tikantiklik içinde bulunuyor. 1980 öncesi süreçte anti-faşist mücadelede önemli mevziler kazandırdığı bölge örgütlenmelerinde işlevselliği yakalayabilen Halkevleri bugün nasıl bir zemine, nasıl bir çerikere hareket edeceği konusunda oldukça sancılı.

Gelinen noktada Halkevleri mücadelesinin ve Halkevleri çalışmasının geçmişten bugüne uzanan çalışma tarzı ve anlayışı ile yeniden cazibe merkezi haline getelemeyeceği açık bir gerçek. Halkevleri yeni süreçte kendisini yeniden tanımlamak göreviyle karşı karşıya bulunuyor. Genel Merkez yöneticilerinin taşrada bulunan şubelerdeki çalışanlara kadar hemen herkesin Halkevleri'nde kriz-tüklenme tespiti yapıldığı bir süreçte toplanan 12. Olağan Genel Kurul, yaşanan krizin derinliğinden dolayı ilgi dahi görmedi. Yeterli katılım sağlanamadığı, katılan delegelerin ise konuşmacıları dinleme zahmetine dahi katılmamadığı söndük bir genel kurul yaşandı.

Genel Kurula olan ilgi, genel kurul salonunda atmosfer ve halen Halkevleri çalışması yapan insanların ruh halinden anlaşılabilirce gibi Halkevlerin gelinen noktada tikantiklik. Yaşanan tikantiklik Halkevleri'ndeki yapısal işlevsel bir kriz olduğu gerçeği çalışmaların yapılan rö-

Şimdi Görev Tes-İş'in Demokratikleştirilmesi!

Mayıs ayında gerçekleştirilecek Genel Merkez Genel Kurulu bir anesini haric tüm şube genel merkezlerince olacaktır. Yıllardır ekonomik ve sosyal hakları için hiçbir mücadeleden söz etmeyen, grev yasasına, her türlü işçi ve sendikacıyı onurlayan ve işçi mücadelesini yükselten sendikaların şimdi girişmesi gereken

görev Tes-İş'in demokratikleştirilmesidir. Enerji işçileri 80'li yıllardan bu yana işçi sınıfının yaşadığı ekonomik ve demokratik hak kayıplarına karşı verilen mücadelede önemli bir rol oynadılar. Özelleştirmelere karşı enerji işçilerinin gösterdiği tavır tüm işçi sınıfının mücadelesinde yön gösterici mülkiyet oldu. Enerji işçilerinin her dönemde gösterdikleri

bu mücadeleci sınıf tavrına karşın kimi kayıplara uğramalarında Tes-İş Genel Merkez yönetiminin anti-demokratik ve işbirlikçi tutumunu önemli bir yer vardır. Tes-İş Genel Merkezi, bu tutumunu tasfiyelerle, cezalandırmalarla, atamalarla somutlanan sendikal demokrasiyi dışı uygulamaları yanında, enerji işçileri özelleştirmelere karşı sokaklarda mücadele

ederken, özelleştirilen şirketlere hissedar olmaya kadar götürülmüştür. Şimdi görev şube kongrelerinde yıllardır verilen mücadeleler sonucunda elde edilen bu kazanımları Genel Merkez Genel Kurulu'na taşınmasıdır. Şimdi görev Tes-İş'in demokratikleştirilmesidir. Şimdi görev, enerji işçilerinin en geniş

biçimde katılabileceği bir tarzda, bu demokratikleştirilmenin nasıl ve hangi yöntemlerle gerçekleştirileceğinin tartışılması ve Genel Kurul'a yönelik politikaların oluşturulmasıdır. Genel Kurul'a işyerlerinden katılacak delegasyonun bu politikalar doğrultusunda Kongre'ye gönderilmesi ve denetlenmesidir.

Demiryolu Çalışanlarında Zam Krizi

İşkolunda toplu sözleşmelerin imzalanması ve ücretlerin toplu müzakeresi, yaz aylarında çalışanlar açısından demiryollarında çalışanların durumu da kendine hak ettiği kadar çabucak değişti. Demiryollarında çalışan personeller önceki yılın 30 arda yüzde 17 zama, bu yılın 17 ayında yüzde 17 zama, yani yıllık yüzde 30'ü aşan bir artışla karşı karşıya. Bu artışın büyük kısmı, demiryollarında çalışanların sendikalarının mücadelesiyle değil, işverenlerin baskısıyla oldu. Bu artışın büyük kısmı, demiryollarında çalışanların sendikalarının mücadelesiyle değil, işverenlerin baskısıyla oldu.

varan zam yaparak bir öğün yemeğin fiyatını 4 bin TL'den 6 bin ve 8 bin TL'ye çıkardı. Demiryolu çalışanları buna tepki olarak yemeğe zam yapıldı. İşkenderun, Mersin ve Konya'da birçok tren kalkmadı ya da geçimeli olarak kalktı. Ankara'da banliyö trenleri gecikmeli olarak çalıştı. Bu olaylardan sonra TCDD 17 aydır ödenmeyen zorunlu tasarrufların bir kısmını ve 1 ayda 2 bin liraya çıkarılan ama 5 ay kadar bin liranın ödenen fazla çalışma ücretlerinin farklarını ödedi. Bunlar demiryolunun geleceği için umut veren gelişmeler oldu.

bu boykotlar TCDD'nin yemek verdiği tüm bölgelerde yapıldı. İşkenderun, Mersin ve Konya'da birçok tren kalkmadı ya da geçimeli olarak kalktı. Ankara'da banliyö trenleri gecikmeli olarak çalıştı. Bu olaylardan sonra TCDD 17 aydır ödenmeyen zorunlu tasarrufların bir kısmını ve 1 ayda 2 bin liraya çıkarılan ama 5 ay kadar bin liranın ödenen fazla çalışma ücretlerinin farklarını ödedi. Bunlar demiryolunun geleceği için umut veren gelişmeler oldu.

bu boykotlar TCDD'nin yemek verdiği tüm bölgelerde yapıldı. İşkenderun, Mersin ve Konya'da birçok tren kalkmadı ya da geçimeli olarak kalktı. Ankara'da banliyö trenleri gecikmeli olarak çalıştı. Bu olaylardan sonra TCDD 17 aydır ödenmeyen zorunlu tasarrufların bir kısmını ve 1 ayda 2 bin liraya çıkarılan ama 5 ay kadar bin liranın ödenen fazla çalışma ücretlerinin farklarını ödedi. Bunlar demiryolunun geleceği için umut veren gelişmeler oldu.

bu boykotlar TCDD'nin yemek verdiği tüm bölgelerde yapıldı. İşkenderun, Mersin ve Konya'da birçok tren kalkmadı ya da geçimeli olarak kalktı. Ankara'da banliyö trenleri gecikmeli olarak çalıştı. Bu olaylardan sonra TCDD 17 aydır ödenmeyen zorunlu tasarrufların bir kısmını ve 1 ayda 2 bin liraya çıkarılan ama 5 ay kadar bin liranın ödenen fazla çalışma ücretlerinin farklarını ödedi. Bunlar demiryolunun geleceği için umut veren gelişmeler oldu.

Silahlı, Bükülmüş Yalanla Saldırıyor

İŞÇİLER KARARLI, DİRENİYOR!

Aslında bütün belediye işçilerinin ve hatta bütün çalışanların ortak sorunu olan özelleştirmeler ve onun bir ürünü olan sendikacılığın, işçi kıyımı gibi temel sorunları daha tali görmek gibi iş-

BELEDİYE HALKINDIR "Önce insan", "halkın belediyesi" sloganlarıyla "farklı" olduğunu vurguladığı ikna eden SHPLİ adaylar-ış başına gelir gelmez o dönemi en yüksek ücretine ve en

yüzünden sanıldığı bir sırada gündeme gelen genel seçimlerde SHP yanına ikiz kardeşleri katılarak hükümet yaptı. "Yeni"lerle başlayan pek çok vaadin bekleyerek gerçekleşeceği sanıldı. Şimdi

hallerde kurduğumuz komitelerle yönlendirmeyelim, denememeyelim? Buna engel olan ne? Bütün bu sorulara verecek yanıt aynı zamanda belediyelerin bizim, yani halkın olup olmadığını da yanıtı değil mi? Asıl işveren bez değil miyiz? Belediyeler işi halk için yapmıyor mu? (ya da yapması gereken tam da bu değil mi?) Bu işi yapmaya oylarımızla belediye başkanını biz memur etmedik mi? Bu işi ona "yap" diye biz vermedik mi?

Belediye Bükülü'nün mü, halkın mı? Bu soruya Kartal Belediye işçileri onurlu kavgalarıyla "BELEDİYE HALKINDIR, BÜKLÜNÜ DEĞİL" sloganıyla yanıt veriyorlar. Bu sahip çıkışın ikinci adımı açık ki bütün eksikliklerine rağmen işçilerin kavgayı kazanmaları olacak. Bu kazanımları kalıcı kılmamanın biricik yolu ise; işyerlerimizden, mahallelerimizden örgütlü olmak ve örgütlenmelerimizle hayata müdahale etmekten geçiyor. İşçi kıyımının, özelleştirmelerin önlenmesi, insanca yaşayabilmemizin ön koşulu da bu olacaktır...

tenmeyen bir sonuç yaratılmakta. Eylemin diğer belediye işçilerinin aktif katılımıyla beslenmesinin gerekliliği görülmekle beraber buna ilişkin örgütlü bir müdahale yapılamamaktadır. Bütün bunlarla birlikte asil eksiklik halen direnişin bir inisiyatif odağı tarafından yönlendirilmemiş olmasında. Bu durumun işçinin tüm kararlılığına rağmen dönüp kendisine vurulması için pratik, işlevli, üretken bir komite örgütlenmesi ihtiyacı var. Ancak böyle bir örgütleniş işçilerdeki kararlılığın, güven ve bilinçle pekişmesini sağlayabilir ve gündelik direniş yerine uğramayan sendika genel merkezini işçilerin yanında olmaya zorlayacaktır.

Kartal işçisi günler süren onurlu direnişine sahip çıkacaktır. Eylemde edindiği bilinci işyerinde örgütlü güce dönüştürecek, bu gücüyle sendikasına sahip çıkacak, işyerine sahip çıkacak, belediye işçisine sahip çıkacaktır.

ileri idari maddelerine imza atıldı. Alan memnun, veren memnundu ilk zamanlar. Ta ki atılan imzayı veznelerde nakde çevirme anına kadar. "Kasada para yok", "Hükümet parayı kesti" yakınmaları başladı. Bir kaç ay hoşgörülüdü. Yavaşta "parasız çalışıyoruz, unuttunuz mu?" uyarı eylemleri başladı. İşçi çıkarımı ve özelleştirmelerle yanıt verildi. Planlı ve yanlış istihdamın faturası yine işçiyeye işsizlik, belirsizlik, açlık olarak kesildi. Bu eylemler günlük basının da çığırkanlığıyla belediyelerin parsel parsel özelleştirilmeyle yanıtlandı. ANAP döneminde ilk adımları atılan özelleştirmelere bu kez "çöp topluyor, halkın sağlığına oynuyor", "insanı" yaklaşımla dört elle sarıldılar. Yıllık bütçeleri mahalli sakinlerin ve yerleşimlerin ihtiyaçlarına, kaynak yaratma doğru belediyeceilik anlayışına göre değil, çıkar dostlarının ihtiyaçlarına göre yapıyor oldu. Henüz bunları açığa çıkarmadığı, uygulananların "ANAP

takke düştü kel göründü. Söylenenlerin boş vaatler olduğu, içini doldurmanın da takipçisi olmanın da örgütlü güç olmaktan geçtiği en azından Kartal Belediye işçilerince anlaşılıyor bu eylemlerde somutlandı. Belediyeler halkın en dolaysız yönetime katılabileceği mülkünün kılan kurumları. Yaşadığımız sistemde dahi belki de en fazla, halkın günlük yaşamda karşılaştığı sorunlara dair söz söylemesi, karar alması, örgütlenmesi ve öz örgütlenmelerle denetlemesi yerel yönetimlerde olanaklıdır. Niçin bizler "parke taşının biçimi, otobüsün rengi" konusundaki anketle düşünce belirtmeyle yetinelim? Niçin belediyenin kaynaklarının neler olabileceğini düşünmeyelim, bu kaynakları ihtiyaçlara göre nasıl değerlendireceğimizi karara bağlamayalım? Niçin ürettiğin hizmetleri planlarken, uygun işçi istihdamını da düşünmeyelim? Niçin oy vererek başımıza oturduğumuz kişiyi, ma-

İzmir'deki Demiryolu Çalışanları Mücadelesinde

İzmir'deki demiryolu çalışanları mücadelesinde...

gönderme çekilinde süren çalışmalar ve eylemler 19 Haziran günü Ankara yürüyüşüne taşındı. 19 Haziran günü Alsancak'ta toplanan kamu çalışanları katılımlı bir destekçi grubuyla birlikte sloganlarını haykurdular. "Sendika Haklarımız, Grev Silahımız", "Sadaka Değil Toplu Sözleşme", "Yaşamın Sendika Gelirine" Ankara'da daha sonra kortej halinde ve sloganlarla yaklaşık 2 kilometre yürüyen kamu çalışanları santral marşının ardından otobüslerle binlerce Ankara'ya hareket ettiler.

ANKARA MİNGİNE İZMİR'DEN GİDEN kamu sendikaları arasında Tüm Bel-Sen'in, gidis tarzını 21 Haziran olarak belirlediği ayı tavir koyuşu aşılması gereken bir olumsuzluk olarak değerlendirildi.

gönderme çekilinde süren çalışmalar ve eylemler 19 Haziran günü Ankara yürüyüşüne taşındı. 19 Haziran günü Alsancak'ta toplanan kamu çalışanları katılımlı bir destekçi grubuyla birlikte sloganlarını haykurdular. "Sendika Haklarımız, Grev Silahımız", "Sadaka Değil Toplu Sözleşme", "Yaşamın Sendika Gelirine" Ankara'da daha sonra kortej halinde ve sloganlarla yaklaşık 2 kilometre yürüyen kamu çalışanları santral marşının ardından otobüslerle binlerce Ankara'ya hareket ettiler.

Selüloz-İş Sendikasında Olağanüstü Genel Kurul

(İşçilerin Sesi-İzmit) 20 Ocak 1992 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul'da, ekibiyle birlikte yönetime gelen Fikri Karakadılar, 6 Haziran 1992 tarihinde gerçekleştirilen Olağanüstü Kongre'de kongreyi kaybetti. İşçi sınıfı adına hareket edenlerin(!) yönetime gelişlerinden kısa bir zaman sonra, üstelik TİS görüşmelerinin arifesinde kolktuk kavgasına düşmeleri, "çağdaş sendikacılık", "şeffaf sendikacılık" anlayışlarının kaçınılmaz sonucu olsa gerek.

Yönetimin kendi arandaki anlaşmazlıklar, yolsuzluk iddialarının ortaya çıkmasıyla su yüzüne vurdu. Ne olduğunu anlamaya çalışan işçiler sendika yönetimini sıkı tutmaya ve hesap sormaya başladılar. Bu amaçla birkaç kez sendika genel merkezini bastılar. Gergin atmosfer Olağanüstü Kongre kararının alınması ile durdu. İşçiler yolsuzluk iddiaları karşın-

da tüm yönetimi suçlarken, yönetim Karakadılar'ı hedef tahtası haline getirerek işin içinden sıyrılmayı başardı. 6 Haziran 1992 günü sıkı güvenlik önlemleri altında gerçekleştirilen Kongre'ye divan başkanı olarak Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Enver Toçoğlu seçildi. Sadece delegelerin aldığı Kongre'yi işçiler dışarıda bekleyerek "izlediler". Çeşitli konuşmalar yapıldığı Kongre'de, ağırlik yolsuzluk iddialarındaydı. Başkanlığa yeniden Fikri Karakadılar aday olurken, şube-sıra İzmil dışındaki şubelerin desteğini alan eski yönetimden Mithat Sarı aday olarak çıktı. Fikri Karakadılar 88 oy alırken, Mithat Sarı 163 oy alarak yeni yönetimi oluşturdu. Selüloz-İş sendikası; tarihinde ilk defa İzmil dışından (Dalaman) bir başkana sahip oldu. İzmil'de bulunan iki şube ise yeni yönetimi desteklemedi. Kongre'nin diğer ilginç noktası ise 50 civarında oy bekleyen Karakadılar'ın 88 oy alması oldu.

Direniş Takvimi

3 Temmuz: Belediye-İş Sendikası Anadolu Yakası Şubesi grev kararını işyerlerine astı. Aynı gün Kartal Belediyesi'nde karar asılırken Belediye Başkanı M. Ali Büküklü silahlı adamlarıyla birlikte işçilere saldırdı. 7 Temmuz: M. Ali Büküklü'nün Savcılığa yaptığı asılsız şikayete Şube Başkanı tutuklandı. 2 temsilci ve 1 şube yöneticisinin iş akileri tahdid edildi. 8 Temmuz: Kartal Belediyesi'ne bağlı Tansa'da çalışan ve sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işten atılan 8 işçi ile 2 temsilci ve 1 şube yöneticisi açık grevi başlattı. Anadolu yakasındaki bütün belediyelerden işçilerin katılımıyla Kartal Belediyesi'ne yürüyüş yapıldı. Belediye önünde çadır kuruldu. Daha sonra eylem polis müdahalesiyle Fen İşleri Müdürlüğü'ne taşındı. 9 Temmuz: "Belediye Halkındır Bükülü'nü Değil", "Özelleştirmelere, İşçi Kıyımına Hayır", "Şube Başkanımız Serbest Barakalım", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" sloganlarıyla işçiler aileleriyle birlikte Kartal Meydanı'na yüründü. Postahanedeki Adalet Bakanlığı'na protesto telgrafları çekildi. 10 Temmuz: Anadolu yakasına bağlı bütün belediyelerden işçilerin işi durdurma ve Kartal Meydanı'nda kitlesel mitingleri gerçekleştirildi. 11 Temmuz: İşçiler ekipler halinde yaşadıkları mahallelerde kahve konuşmaları yaptılar. Halka demokratik eylemlerine destek vermeye çağırıldılar. Direniş kitlesel destek ziyaretleri yapıldı. 12-13 Temmuz: Kahve konuşmaları sürdürüldü, bildirim dağıtıldı. Direnişçi işçilerin yalnız bırakılmayan aileler ve işçilerin destek ziyaretleri sürdü. 14 Temmuz: İşçiler aileleriyle birlikte işten atılmaları ve başkanın tutuklanmasını protesto etmek amacıyla Bükülü'ye dilekçe vermek ve Kartal festivaline katılmak amacıyla yürüyüş yapmak istedikler. Çevik kuvvetin kurduğu barikatı yarmak isteyen işçilerin yaralananları oldu. Yaşlı kadınlar, çocuklar yaralandı. Hamile bir kadın hastahaneye kaldırıldı. İşçiler barikatın önünde yaklaşık beş saat süren bir oturma eylemi gerçekleştirildi. Sık sık "Sabrımız taşıyor barikatı aşalım", "Polis Defol",

"Yürüme Hakkımız Engellenemez" sloganları atıldı. Bükülü ilk geri adımını attı. Bükülü, Kaymakam aracılığı ile 15 Temmuz günü işçi temsilcileriyle görüşme kararı aldı. Anadolu Yakasındaki sendika şubeleri, kamu çalışanları ve demokratik kitle örgütleri Kartal Belediyesi işçilerinin eylemine destek vermek amacıyla bir araya geldiler. 15 Temmuz: Bükülü ile yapılan görüşmeden olumlu bir sonuç alınmadı. "Demokratik eylemlerimiz sürecektir" diyen işçiler kararlı. 16 Temmuz: Bir grup işçi kamu çalışanlarının Kartal Meydanındaki eylemlerine katilme katıldı. 17 Temmuz: Kartal Festivaline katılmak üzere yürümek isteyen işçiler bir kez daha polis barikatıyla karşılaştı. İşçiler "Barikatı Yaralım", "Hedef Kartal", "Bükülü, Meclis İstifa", "Polis Defol" sloganlarıyla karşılık verdiler. Bunun üzerine polis yürütmeye kararı olan işçilere saldırdı. Havaya yüzerle mermi atıldı. İşçilerin taşlarla karşılık vermeleri üzerine polis geri çekildi. Daha sonra polis takviyesi ve panzerlerle işçiler abluka altına alındı. Çatışma sırasında yirmeye yakın işçi ve sekiz polis yaralandı. Yaralı işçilerden altısı gözaltına alındı. Yaklaşık beşbuçuk saat süren abluka Ercan Karakaş'ın "Tansa'dan atılan işçiler belediyesinin bir biriminde mutlaka işe alınacaklar, temsilcilerin durumuyla sendika avukatı ilgilenilecek, işçiler kesinlikle haklarını almayacak güvence veriyoruz" sözleri üzerine işçiler işyerini terk ettiler. Açlık grevindeki işçiler ve görevliler işyerinde kaldı. Aynı akşam festival valde bazı müzik grupları ve sanatçılar polislin işçilere saldırmaya protestolar ettiler. 18 Temmuz: İşçilere destek ziyaretleri sürdü. 19 Temmuz: Yaklaşık 50 işçi SHP'nin Kongresi'ne giderek sloganlarıyla taleplerini haykurdular. 20 Temmuz: İlk kazanım; tutuklu Şube Başkanı Hüseyin Acer serbest bırakıldı. Mahkemeye kalabalık bir işçi kitlesi de katıldı. Aynı gün Anadolu yakasındaki sendika şubelerinin kamu çalışanlarının ve demokratik kitle örgütlerinin ortak imzasıyla, kamuoyunu direnişçi işçilere destek vermeye çağıran bir gazete ilan yayımlandı.

DİRENİŞTEN İZLENİMLER

14 Temmuz: Yaşlı bir kadın, işçi anası, hem de en önde yürüyor, işçilerle birlikte, Polis saldırıyor. Yaralı ana, ezilmiş acılar içinde... "Beni ezdiler yarım... Bana hiç acımadılar... Onların anası yok mu?" diye sonuyor. Yaralarını gösteriyor acıyla... 17 Temmuz: "Ekmeğe kavga" diyor genç bir işçi. Çatışmadan bir saat önce "Hanım hamile bugün belki de doğum olur" diyor, biraz da utança. Ve yürürken önde, çatışmada önde, yaralı... Kaçıp giden arkadaşlarını çağırıyor, "Nereye? bu bizim kavgamız günün" diyor. "Dönüyor tekrar kavga ve birzaman bayılmış ambulansa götürülürken görüyorum kucakta, kanlar içinde... Lüz yok yaralarının sarılaşmasına... polisler alıyor götürüyor gözaltına..."

anne bak kral çıplak!

Sen kimsin? Sosyalist misin? Peki neden sosyalistisin? Sen hiç seçememez misin? Sen hiç düşünmez misin? Yaz mevsiminde "İsyan" yazıyabilir misin? Sonbaharda "geçmişle hesaplaşma", kış mevsiminde "yenilgin" yazıyabilir misin? Peki, "beşinci bir mevsim" in de olsun istemez misin? Dört mevsimin ikibeşer olabileceği; gündelik hayattaki depolizasyonun kırıldığı; te dündeydeki demoralizasyonun aşığıdır yeni bir mevsim.

Sosyalizm? Hemen şimdi! Davrim? Hemen şimdi! Örgüt? Hemen şimdi! Ya yaşamak? Hemen şimdi!

ORTA ASYA HALKLARINI NE KADAR TANIYORSUNUZ?

İmparatorluklar Beşiği

MELİN PEKDEMİR

İzmir (Kartal) / Başak Yarımadası / Yalın Sok. 63 / 1. Yürüştürme - Ankara Tel: 432 76 95
Ankara (Kartal) / Ankara / Başak Yarımadası / Yalın Sok. 63 / 1. Yürüştürme - Ankara Tel: 432 76 95
İstanbul (Kartal) / İstanbul / Başak Yarımadası / Yalın Sok. 63 / 1. Yürüştürme - İstanbul Tel: 432 76 95

Kutluşa ve Sonrası

Yordun. Kutluşa işçisi belirsiz, kararsız olmasına rağmen geriye kalan kömik maaşlarını dahi alabilmek için eylem yapıyor ve hakkını elde ediyordu. Ama yapılan eylemler bir türlü toplu sözleşmeye yönelik olmuyordu. Bu da sendikayı iş yapar gösterse bile asıl amacın ne olduğu konusu Kutluşa işçisinin kafasını yordu.

rin çoğunlukta bulunmasıydı. Bir de görevden alınan eski işyeri başemsilcisinin...

Son olarak çıkarılan 138 kişi ile birlikte Kutluşa İzmir'de bir "sorun" olmaktan çıkmıştı. Çıkışları ilişkin olarak görüşülen işçiler şu noktada birleşiyorlar: "Aruk sendikadan herhangi bir bir beklentimiz kalmadı. Aylardır çı-

Kuşkusuz Kutluşa işçisini bu duruma getiren sergilenen sakat anlayışlardır. Hem de kendisine "devrimci" kisvesi biçenlerce yürütülen anlayışlardır. Kendilerini "siyasi" insanlar olarak nitelleyenler gerçekte hep hemşerilik ilişkilerini kullanmışlar ve bu ilişkileri "siyasi ilişkiler" haline getirerek devrimci anlayışların üzerinde

da neleşiyordu. İşyerinde yapılan toplantılarda şube yöneticileri yoğun tepkiler alırken büyük bir aymazlıkla tavırlarını sürdürüyorlardı.

Artık işverenin işi son derece kolaylaşmıştı. Çünkü onun ekonomik sorunları herkes tarafından kabul görmüştü. Artık parayı bulunca küçülmesi gerekcekti. Gelinen noktada iddia ettikleri üzere "sendikaya haber vererek" 138 kişi daha 13. maddeyle işten çıkarıldı. Sendikadan umduğunu bulamayan Kutluşa işçisi kaderine razı, küskün biçimde bu çabuk işi kurtuluş olarak kabul ediyordu.

Ama çıktığı en ilginç yön, çıkışı verilenler arasında sendika toplantılarında en çok eleştiri yöneltenlerin, uzlaşmayı değil mücadeleyi tavrı edinenle-

kiş söylentileri dolaştığında söyledikleri şey kafa bulandırıyor, şöyle birsey yoktu."

Çıkış olduktan sonra "Çıkış diye diye sonunda çıkışı geçeleştirdiniz" diye işçileri suçlayan şube sekreteri ile yaptığımız telefon görüşmesinde ise "Artık yapacak birşeyimiz kalmadı. Bir tek işvereni rehlin almadığımız kaldı. Olay bizi, hatta Yol-İş'i de aşmayı. Bu konuda Türk-İş artık birşeyler yapmalı" diyordu.

Şimdi, Kutluşa işçisini yeni çıkış listeleri bekliyor...

Kutluşa işçisini bu kadar çaresiz bir duruma düşüren etkenler nelerdir? Bundan böyle Kutluşa ne olacak? Yaşananlar kaçınılmaz mıydı? Bu sorulara yanıtı yaşanacak süreç verecek.

düşerek ısrarla bu doğru anlayışa karşı durmuşlardır. Böylece meydan sakat anlayışlara kalmıştır.

Hatalar çoğaltılarak sayılabilir belki ama yaşanan yenilginin asıl sebepleri yukarıdakilerdir. Bölgecilik, dar grupçuluk ve popülizm biçimindeki bu üç hata birbirlerinden ayrı ele alınması gereken ve mutadaka farklı çözümleri olan olgulardır. Sınıf mücadelesinde doğruyu bulmak, diğer hatalarla birlikte bu anlayışlara da karşı yürütülecek özveriyle ve özleştirel bir çabayla mümkün olacaktır.

Peki Kutluşa'ta yaşananlar kaçınılmaz mıydı? Belki de öyle. Yani Kutluşa'nın bugünkü durumu ortada ama bu sınıf mücadelesinin doğru yönlemlerle yürütülmesinin önünde engel olamazdı elbette. Kutluşa işçisi mücadele geleneğine uygun bir şekilde ayrılabilirli şantiyelerden.

Bıkmılık ve küskünlüğe değil. Hatta belki bu süreç çok daha az bir zararla bile atılabilirli. Eğer süreç ve sakat anlayışlar Kutluşa işçisinin önüne geçmeseydi...

Bundan böyle Kutluşa otoyolu belki de yeni çıkışlar bekliyor. Ama karşılaşılabilecek olan mutlaka taşeronlaştırma ve kötü bir sözleşme, sakat bir sendikal mantık olacak. Kutluşa işçisini ne yazık ki böyle zorluklar bekliyor.

Bu zorluklardan kurtuluş ise sendikacıların komutan, işçilerin er olduğu Yol-İş örgütlenmesinde değil, sınıfın sadece kendisi için sınıf olacağı ve işçilerin kendilerine ait örgütüllükleriyle karar alma süreçlerinde söz ve yetki sahibi olabildikleri, anlayışlarını sendikal örgütüllüklere hakim kılabilirdiklerinde gerçekleşecektir.

Yaşasın Sınıf Kardeşliği! İşçinin Vatani Yoktur! Yaşasın İşyeri Komiteleri Yaşasın Birim Sözcüleri! Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız!

- Direnişin tüm şehirle-

Y. Kargo Direnişinin Ardından

Başaralı 12. sayfada re yayılması, mümkün olduğu kadar ileri bir tarza yürütülmesi çalışmaları yeterince kaldı. Bu konuda olanakları elinde bulunduran sendika yeterli çabayı göstermedi.

- Gerekli kararlar zamanında alınmadı, sendika süreci sürüpçümece bırakıldı. Özellikle işçilerin Ankara'ya yürüyüş talebi sendikandan karşı çıkışı nedeniyle yapılmadı. Oysa çok kısa sürede en üst noktaya ulaşan eylemin, cadılar yıkıldıktan sonra etkinliği sürdürülebilirliği için daha üst bir eylem biçimi olarak Ankara yürüyüşü gerekiyordu. Direniş süreci "sınıf ve kütle sendikası" demerin bir sendikayı bu nitelik ve işleyişle sürdürmeyeceğini, asıl olanın işçilerin sendika yönlemlerinde iktidar olacağı tarzda bir anlayışı hayata geçirmek olduğunu gösterdi.

- Sendikalarından (sınıf sendikası, sınıf ve kütle sendikası) savundukunu iddia eden şube ve sendikalar dahil) ciddi bir destek gelmedi. Direniş, işçiler arası ilişkiler, iş demokrasi ve sınıf bilincinin gelişmesi açısından da değerlendirilmeli.

Direnişin başlangıcında "isteyen herkes katılabilir" denilerek oluşturulan komiteler oldukça niteliksizdiler. Komitelerde bulunan direnişin birçoğu ne yapılması gerektiği üzerine fikir sahibi değillerdi ve diğerlerine öncülük edebilmekten uzaktılar.

Daha sonra seçimle oluşturulan komiteler ise nispeten daha iyi çalıştı. Ancak işçilerin çoğunluğunun genç ve tecrübesiz oluşu, bilinç düzeyinin düşüklüğü nedeniyle yer yer yetersiz kaldı. Sendika, işyerlerindeki taban örgütüllüğünü ve işçilerin sınıf bilincini geliştirme derdini önemsemeyi ve komiteleri kendi kararlarını uygulamaya aracılık olarak gördü. Bu nedenle sendika merkezlerinin eküsinden uzak birimlerde komite çalışmalarını daha canlı geçerken, diğer yerlerde cılız kaldı.

Özellikle cadır direnişi döneminde cadırlarda demokrasile bir işleyiş, durum değerlendirilmesini ve karar alma çabası yaşandı. Birim komiteler işçilerde sınıf bilincini oluşturmak amacıyla yer yer tartışmalar yapıp, cadır gazeteleri çıkarma gibi çabalara girişti. Ancak bu çalışmalar da sürekleştirilmedi.

Direniş boyunca işçiler yaşamakta olan başka direnişlere dayanışma ziyaretleri yapıldı. Devrimci grupların geceleri dahil birçok geceye, memur mitinglerine, HEP'in "Halkın Kardeşliği" mitingine, 1 Mayıs'ta, öldürülen devrimcilerin cenazelerine katıldılar. Buralarda bir yandan kendi seslerini duyururken diğer yandan siyasal talepleri desteklediler. Mücadeleyi genel siyasal taleplerle birlikte ele alma örneği verildi.

Çoğunluğunu 12 Eylül sonrası yetişen genç insanların oluşturduğu kargo işçileri direniş boyunca cadırlarda ortak yaşamayı, paylaşmayı, dayanışmayı öğrendiler. Kadın işçiler direnişle ilgili tavırlar aldılar. Baskılara karşı kenetlenerek mücadele etmeyi tüm işçiler öğrendi. 12 Eylül'ün eğitim sistemi ve kafa yapısını bireysel, bilinçsiz insan üpmi aşma sürecinde önemli bir yol katettiler.

Devrimciler ve diğer sol gruplar direniş boyunca ziyaretler, bildirimler, maddi yardımlarla destek olmaya çalışmalarına karşın, etkili oldukları sendikaları ve memur sendikalarını dahi yeterince harekete geçiremediler. Bazı grupların arada bir gelip işçilere akıl vererek "dışardan bilinç" taşıma çabaları tepki görürken, sürekli direnişle birlikte olan, her açıdan yardımcı olmaya çalışan devrimcilerle sahip çıktılar. Devrimci düşüncelere ilgi gösterildi.

Yaşananların her açından değerlendirilmesi gelecek direniş ve mücadelelere güç verecektir.

İş Sözleşmelerine Bakış

Başaralı 4. sayfada defasında yasaların aşarken, polis genellikle sessizce onları izlemek durumunda kalmaktadır. (Polis, Ankara'da işçilere saldırırken, eylemi engellemeye çalışan şube başkanlarının tavrından cesaret almıştır).

Bu da işçi sınıfının meçrullüğünün yasaların aşmasının yeni bir örneğidir ve diğer işkollarına yayılmıştır. Ancak belediye işçilerinin eylemlerinin doğrudan halka etkilenmesi, halk sağlığı açısından etkili olduğu, bu atanda yapılacak eylemlerin niteliğinin oldukça dikkatli belirlenmesini gerekli kalmaktadır. Yapılan eylemlerde, çalışmalarda mevcut belediye yönetimine karşı halkın, işçilerin yanına kazanılması gözlenmelidir. Gerek bunun doğru bir tarzda (mücadeleyle) gerçekleştirilmesi ve halkla karşı karşıya gelmeden) yapılabilmesi, gerekse de taleplerin siyasallaşması, işçilerin bilincinin TİS'leri aşacak tarzda dönüştürülmesi devrimcilerin mücadeleye daha bilinçli ve örgütlü müdahalesiyle mümkündür.

Tansaş'ta Özelleştirme

Başaralı 4. sayfada 18 Haziran'dan itibaren merkezi yerlerdeki şubelerin önünde cadır kurma ve açık grevi yapma şeklinde eylemlerini sürdüren işçiler yalnız kalmamıştı. Çünkü hala çalışan 200 Tansaş işçisini ve yanbaşlarında binler-

ce belediye işçisini yanlarına çekebilmeyi başarmış değiller.

23 Haziran'da atılan Tansaş işçileri ve ailelerinin sendikadan Tansaş Genel Müdürlüğü önüne kadar yaptıkları yürüyüş sırasında da ilginç bir manzara ortaya çıktı. Bir yanda ko-

caları ve babaları işsiz eş ve çocuklar, diğer yanda part-time çalışmak üzere Tansaş'a başvuran 100 civarında lise ve üniversite öğrencisi...

Toplu sözleşme süreçlerinin bitmesini kayıtsız bir şekilde bekleyen belediye işçileri ve çalışan

Tansaş'lıların atlanlarla birlikte yapabilecekleri çok şey olmasına karşın, Çakırmaz'ın baskısı ve sendikacıların olaysız ve eylemsiz bir toplu sözleşme yapma eğilimleri sınıfın eylemde birliğinin önündeki en büyük engel olarak görülüyor.

Belediyesi

YALIZME SECDE ETMEK ÇÖZÜM DEĞİLDİR" başlığı bildirdi ise sendika "barikat" na çıkmıştı.

Nisan sonlarında, "çöp toplama işi"nin taşeronlaştırılması işçileri iş bırakıyor, ihale "teknik eksiklikler" nedeniyle belirsiz bir tarihte erteleniyor, çok geçmeden, "1 Haziran'dan itibaren geçerli olmak üzere" işlemler tamamlanıyor.

Mayıs sonlarında iki ayrı nedenle, toplam beş işçinin çıkışı verildi. 21 Mayıs'taki ilk olayda, toplu iş sözleşmesi hükümleri çiğnenerek "amir" yapılan Refah'lı bir mühendis işçilere hakaret etmiş ve karşılık görmüştü. 27 Mayıs'ta ise viziyeye çıkmak isteyen işçilere "toplular çalışmaya var" denilerek karşı çıkmış, işçiler de bu haksız tutuma karşı tavr almışlardı.

İşten çıkarılan beş işçi 28 Mayıs Perşembe günü süresiz açık grevine başladılar. Belediye çalışanları Başkanlık binası önünde toplanarak yönetimin haksız uygulamalarını ve işçi kıyımını protesto ediyor, bu arada Belediye'nin aylık yayın organı "Sadabad" gazetesi yakılıyordu.

Başkanlık binasının basılacağı düşünün yöneticiler sağa-sola haber uçuruyor, kısaca bir süre sonra Başkanlık binasının tam karşısındaki cami önünde 30-40 Refah'lı toplanıyordu. Bir Refah'lıın yarattığı provokasyon ortamı işçileri önlüyor, sonra sözkonusu grup "gizli bir el" tarafından geri çekiliyordu. Dağılmamakta direnen işçileri sendika yöneticisi ikna ediyor. 1 Haziran Pazartesi günü sendikadan tüm yetkili kurulların Kağıthane'ye geleceğini ve bundan

sonra neler yapılacağına işçilerle tartışarak karar verileceğini biliyorlardı.

Bu davranışı anlamak kolay değildi. "Komite yok, işçi var" diyen sendika yöneticisi, tabanı genellikle, karar alma süreçlerinin dışında tutuyordu...

Sonradan öğrendiğimize göre, cami önünde Refah'lıların toplandığı sırada den başlayarak her gün protestoları yürütüyor ve miting düzenlemeye. Taban bir kez daha dışlanmıştı. Herşeyin karşın direniş büyük bir destekle ve coşkuyla sürüyordu.

Başta belediye işçileri olmak üzere, her gün çeşitli işyerlerinden, mahallelerden, üniversitelerden, yayın organlarından, demokratik örgütlerinden, siyasi partilerden katılmaları 3 bin kişiyi buluyor, SHP'ilerin önünde yürüyerek şov yapma girişimleri önlüyor, son derece düzenli bir biçimde, sloganlar atarak Başkanlık binası önüne geliniyordu.

Yerel seçim kampanyasında Refah Partisi'nin duyduğu sömürsüz yapmakta kullandığı ağlayan çocuk portresinde görünmez bir duvar yükselmişti. İşten alınma tehditleri bu duvara çarpıyor, "Gerekirse belediye 300 milyon alır, savuştur" türünden şaşkınlık ifadeleri kimsenin etkilemiyordu.

Sendika yöneticisi salı günkü miting konuşmasında belediye yöneticilerine 48 saat süre tanıdı.

Süre bitiminde arkadaşlarımız işe alınmazsa olacakları işçilerin sorumlu tutulmayacağı belirtildi. Basın bildirisinde şu cümle dikkat çekiyordu: "Aruk hiç kimse bizden insafı ve yasal olmayı beklemesin."

Sendika yöneticisi, bu konuda bilgi isteyen işçilere, "Cumayı bekleyin" diyordu.

"Açıklama" perşembe günü geldi: "8 Haziran Pazartesi günü Anakent Kağıthane'ye yürüyüş."

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işverenin kamu tutumunu protesto etmek için İstanbul'daki tüm belediye işçileri aileleriyle birlikte Anakent önünde toplanacak, saat 11.00'de onbinler Kağıthane'ye yönelecek.

Yürüyüşün üç-dört saat sürmesi bekleniyordu. Eylem nasıl gerçekleştirilebilir? Kağıthane Belediye işçileri 5 Haziran Cuma akşamı şu üç konuyu görüşüp kararlaştıracaklardı:

1. Kağıthane halkına dağıtılmak üzere bir bildiri hazırlanması;
2. Anakent - Kağıthane yürüyüşü tamamlayıp konuşmalara geçildiği sırada üç-dört yerden mahalle yürüyüşlerinin organize edilmesi;
3. Pazartesi günü ilçe "merkezi"ni yutacak olan killeyi dağıtmayıp, "oturma eylemi" başlatmak.

li ve "Babam İşten Atılır" spodu afiş işçiler tarafından bulunarak çoğaltılıyor ve yürüyüşlerde taşınıyordu. 2 Haziran Salı günü işçiler bu kez aileleriyle birlikte, 3 500 kişilik bir toplulukla yürüyorlardı. Yürüyüş ve mitinglerde en çok tekrarlanan sloganlar şunlardı:

İşçi kıyımına son! Özelleştirmelere hayır! İşçiyiz haklıyız kazanacağız! İşçiler elele genel grev! Adil düzen dediler, yurkamızız yediler!

Bu iki yürüyüş ve miting direnişin kendi içinde önemli bir dönüşüm gerçekleştirildi. İşçilerle Belediye yönetimi

arasında görünmez bir duvar yükselmişti. İşten alınma tehditleri bu duvara çarpıyor, "Gerekirse belediye 300 milyon alır, savuştur" türünden şaşkınlık ifadeleri kimsenin etkilemiyordu.

Sendika yöneticisi salı günkü miting konuşmasında belediye yöneticilerine 48 saat süre tanıdı.

Süre bitiminde arkadaşlarımız işe alınmazsa olacakları işçilerin sorumlu tutulmayacağı belirtildi. Basın bildirisinde şu cümle dikkat çekiyordu: "Aruk hiç kimse bizden insafı ve yasal olmayı beklemesin."

Sendika yöneticisi, bu konuda bilgi isteyen işçilere, "Cumayı bekleyin" diyordu.

"Açıklama" perşembe günü geldi: "8 Haziran Pazartesi günü Anakent Kağıthane'ye yürüyüş."

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde işverenin kamu tutumunu protesto etmek için İstanbul'daki tüm belediye işçileri aileleriyle birlikte Anakent önünde toplanacak, saat 11.00'de onbinler Kağıthane'ye yönelecek.

Yürüyüşün üç-dört saat sürmesi bekleniyordu. Eylem nasıl gerçekleştirilebilir? Kağıthane Belediye işçileri 5 Haziran Cuma akşamı şu üç konuyu görüşüp kararlaştıracaklardı:

1. Kağıthane halkına dağıtılmak üzere bir bildiri hazırlanması;
2. Anakent - Kağıthane yürüyüşü tamamlayıp konuşmalara geçildiği sırada üç-dört yerden mahalle yürüyüşlerinin organize edilmesi;
3. Pazartesi günü ilçe "merkezi"ni yutacak olan killeyi dağıtmayıp, "oturma eylemi" başlatmak.

"ALLAHIN ELÇİSİ" MUKADDER BAŞEĞMEZ

5 Haziran Cuma günü saat 18.00 sularında işçi lokalesine "sürpriz" bir ziyaretçi uğruyordu: Refah Partisi İstanbul Milletvekili Mukadder Başeğmez.

Başeğmez, "Ben" diyor, "bu sorunu çözmek için geldim. Başkanımı daha fazla yıpratmak istemiyorum. Şimdi gidip emrivakı yapacağım ve arkadaşlarımızın işlerine dönüşünü sağlayacağım."

Bana yetki veriyor musunuz? Başeğmez "yetki" alıp gidiyor, bir süre sonra Arif Calban'la birlikte işçi lokalesine dönüyordu. Calban, arkadaşlarımızın işbaşı yapabileceklerini söylüyor, kimsenin etkisi ve baskısı altında kalmadan, bu kararı "Allah rızası için" verdiğini ileri sürüyordu.

Başeğmez "emrivakisini" yapmıştı. İzenimlerimiz ve uhdümüzümüz göre ise, iki-üç gün öncesinden verilmiş olan "adil" bir karar Refah yöneticileriyle uygulanıyordu.

Sonuçta, arkadaşlarımızın işlerine dönüşünü sağlama anlamında, direnişimiz başarıya ulaşmıştı.

Refah yalancılığına ve şarlatanlığına, özelleştirme ve işçi kıyımı politikalarına, Ardiçvari soysuzluğa ve dar-kavakluğa büyük bir darbe vurmuş şansızım işe şimdilik- oradan kalkmış.

Belediyelerde Grev Kararı

Başaralı 1. sayfada işçisi yine Kağıthane'ye yürüyüş ve miting alanına çevirerek özelleştirmeye, işçi kıyımına, işverencilerin TİS'ten tepkisini gösterdi.

8 Haziran'da daha önceki eylemlere katılmayan İETT ve İSKİ işçilerinin de katılımıyla 10000 belediye işçisi tüm belediyelerden yürüyüşlere Anakent Belediye önünde toplanıp gösteri yaptı. Otobüsler çalışmadı, çöpler toplanmadı ve belediye işçilerinin Kent yasasında önmü tekerar gösterildi. Yürütürce Tüm Bel-Sen'li memur da pankartlarla eyleme katılarak işçi memur birliğine örnek oldu.

23 Haziran'da bu kez dört toplanma noktasında 3-4'er bin kişilik gruplar halinde, parkurlar ve sloganlarla yine Sarıhaneye yüründü ve şubelerin memurları da destekliyle 10-12 bin kişilik büyük bir gösteri yapıldı.

Her şubelerinde "Sahneye Basın", "İşçi Düşmanı Enfüz Arde" gibi sloganlarla hem de TV'ye protesto edilirken "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız", "Yürütürce İle Genel Grev'e", "Sözleşme Hükümleri Söyle Soyle Anırsın", "Özelleştirmeye Hayır" ve birçok başka sloganla adlı, pankartlar taşıdı. Cesur sol grubun da pankartlarıyla bu eylemlere katıldılar. Belediye-İş sendikası 2 Temmuz'da İstanbul Belediyeleri için may-kamir aldığımız açıkladı.

Kutlutaş Ve Sonrası

Kutlutaş işçisi şantiyelerden bikkinlik ve küskünlükle değil mücadele geleneğine uygun bir şekilde ayrılabilir. Eğer yanlış anlayışlar Kutlutaş işçisinin önüne geçerseydi.

(İşçilerin Sesi-İzmir) Kutlutaş-Dillingham, İzmir-Aydın otoyolu işçileri, gerek inşaat işkolu genelinde, gerekse İzmir'deki sınıf mücadelesi özelinde bugüne kadar gösterdikleri doğru tavırlarıyla olumlu örnekler sergilemişlerdir.

Ancak 1992 yılında yaşananlarla Kutlutaş işçileri, sahte önderlerinin azimli olumsuzluklara, teslimiyete adım adım sürüklediler. Herşey Aralık 1991'de yaşanan, 2400 işçiyi ücretsiz izin verilmesi ve hemen ardından 1800 kişilik toplu işçi kıyımına başladı. İşveren başlattığı psikolojik savaşta kazanmıştı. Ve bunun tek nedeni de İzmir Yol-İş 3 nolu şube ve işyerlerinde ki uzantılarıyla birlikte ser-

gülen sınıfsal temelden yoksun, sadece üstünlük sağlamaya dayalı grupçu, bölgesel mücadele anlayışlarının varlığıydı.

İnşaat işçinin yapısı gereği bölgesellik, mezhepçilik gibi anlayışlara uygun oluşu bürokrat sendikacılara elverişli bir zemin yaratmıştı. Öteden beri siyasal bir anlayışla mücadele etmeye çalışan ve bu anlayışlarını da birim sözcüleri, işyeri meclisi gibi çabaları somutlayan alternatif anlayış ise özellikle 1800 kişilik kıyımın önemli bir zaafa uğradı. 1800 kişilik kıyımın yaşandığı dönemde, devrimci işçiler birim sözcüleri vasıtasıyla aldıkları kararda, işverenin psikolojik bir savaşa girdiğini ve akabinde

grupçu çıkarları doğrultusunda verdikleri inisiyatif mücadelesinde üstünlük sağlamak biçareliğiyle gelişmelerle kayıtsızlığı yeğlemişlerdi.

Sonuç, 1800 kişilik kıyım oldu... Kutlutaş işçisi 1 Ocak 1992 itibarıyla girilen toplu sözleşme sürecinde geçiminden olumlu dersler çıkararak durumunu düzeltmek gibi bir görevle karşı karşıydı. Kutlutaş işvereni ise hükümete olan husumeti gereği işin devamı konusunda güya endişeliydi. Ve bu durum sonraki süreçte sendika genel merkezi ve şube yönetimi tarafından elverişli bir malzeme olarak sürekli kullanıldı. "Ne yaparsınlar, işverenin durumu

belli değil, parası yok, istihlakları çekemiyorlar, keşke elimizde imkan olsa da şirketin hesapları incelenebilse vb." Bu gibi yakınmalarla işçinin tepkisi köreltilmeye çalışıldı.

Eski gücünü yitirmiş, örgütsüz, çaresiz Kutlutaş işçisi ise, bu işverenvari yakınmalar karşısında, hep eski mücadele geleneğini dayatıyordu. Zaman zaman yaptığı pratik çıkışlarla sahte önderlerine hayli zor anlar yaşatıyordu. Kutlutaş işçisi ve devrimci işçiler için süreç bir varolma süreciydi. Sendika için ise muhaliflerini "temizleme" süreciydi. Böylece kalan işçileri daha iyi "koruyacaklar" (!) ve şube mevcudunun binin altına düşmemesini daha rahat sağlayabileceklerdi. Çünkü 3 nolu şubenin beceriksizlikleri işçileri rahatsız ettiği gibi Genel Merkez'de de tedirginlik yaratıyordu. Zaten işverenin varolan tüm

Devamı 11. sayfada

Devamı 11. sayfada

İşyerlerinden kısa kısa

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE KARŞI İŞTEN ATMA ÖZGÜRLÜĞÜ

(İşçilerin Sesi-İzmit) İzmit Kullar mevkinde bulunan Ark Pres fabrikasında çalışan işçiler, uzun bir zaman Otomobil-İş sendikasında örgütlenmeye çalışıyorlar. İşverenin işten atma tehditlerine rağmen sendikaya çalışması sürüyor. İşten atmayı güdümleyen işverene karşı gerçekleştirilen eylemler sonucu, sendika kabul edilerek toplu sözleşme masasına oturuldu. Ancak sendikayı ve imzalanan toplu sözleşmeyi hazmedemeyen işveren acısını 24 işçiyi işten atarak çıkardı. Bu durum karşısında işçiler kendilerini fabrikaya hapsederek eyleme başladılar. Ark Pres işçileri direniş sonucunda elde ettikleri kazanımları yine direnerek korumak zorunda olduklarının bilincindedir. Eylemin 3. günü işçi aileleri fabrika önüne gelecek direniş destekleri için işveren ile mahkemeye müracaat ederek işçilerin eyleminin kanunsuz olduğu kararını çıkardı. Fabrika gelen polisler atılan işçilerin fabrikayı terk etmesini takdire zor kullanacaklarını söylediler. Sendika mahkeme kararı sonucunda yapılacak birşey olma belirtti. SHP'lilerin ve sendikaların tavır tepkiye yolaçması da, işçiler fabrikayı terk etmek zorunda kaldılar. İşçilerin önündeki ilk görev moral bozukluğunu gidermek bir propagandanın sürdürülmesidir. Buna bağlı olarak örgütlenmesine yeniden ağırlık verilmeli. Gerek sendikayla, gerektiğinde sendikaya rağmen ayakta kalınabilmeli.

DARPHANE'DE SÖZLEŞME

Basın-İş'te örgütlü Darphane ve Damga Matbaası çalışan 270 işçinin sözleşmesi imzalandı. Kasım başlanan görüşmelerin uzaması sonunda işçiler Mayıs ayında grev kararı alırken işyerlerinde 2 gün servislerden inerek yürüdüler. Türk-İş, Basın-İş hükümetle telgraf çekerek taleplerini duyurmaya çalıştılar. Diğer kamu matbaalarının sözleşmeleri yıl yapıldığından dolayı işçiler büyük oranda yalıtıldılar. Basın-İş Genel Merkezi Haziran ayı sonunda işverene dayatmasına uygun biçimde ve İstanbul Şubesi'nin dışı bırakarak 1.800.000 liralık ücret üzerinden bir ay yüzde 50, ikinci 6 ay yüzde 48 zama imza etti. Sözleşme 1 yıllık yapılarak gelecek sözleşmeler için işyerleriyle aynı tarihe getirildi.

PERMATİK GREVİ BİTTİ

İki ay süren Permatik Grevi, tarafların anlaşmazlığının varması üzerine bitti. Bağlılanan toplu iş sözleşmesi göre, işçilerin ücretlerinde %17'lik bir artış gerçekleştirildi. Miktarı artırılan sosyal haklarla birlikte gidirilmiş aylık ücret ortalama net 6 milyona ulaştı. Otomobil-İş Sendikası ile işveren arasında imzalanan sözleşmede iş güvenliği ile ilgili herhangi bir madde yok.

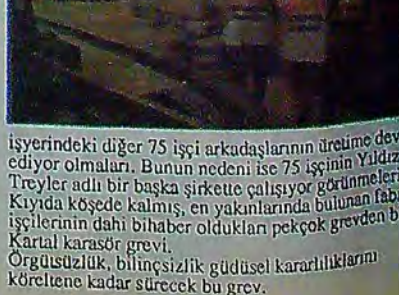
On yıldan fazla çalışan işçi işten çıkarıldığında 22 günlük ihbar tazminatı alıyor. On yıldan az çalışan işçilerin ihbar tazminatı 16 hafta. Sözleşme akabinde işveren 200 işçinin işine son vereceğini açıkladı. Gerçekçe ise grev nedeniyle pazarın daralması. İşten ayrılmayı kabul eden işçilere hak ettikleri tazminatlara ek olarak her yıl başına bir haftalık primi de veriliyor. Görünüşte grev başarıyla bitti. Ancak imzalanan sözleşmede iş güvenliğiyle ilgili bir madde olmadığından 200 işçi işinden oluyor.

POLİSAN'DA DİRENİŞ YÜKSELTELEMEDİ

22 Mayıs Cuma günü, polisan işverenin 120 işçi işten çıkarması üzerine, aynı gün saat 17'de işçiler tarafından fabrikada üretim durduruldu. İşçiler fabrika terk etmeyerek eylemlerini sürdürdüler. 3.5 saat süren işçi grevi, işverenin sendikayla görüşmesi üzerine sona erdi. İşveren 120 işçiyi atmayı dondurdu. İşveren yaptığı açıklamada zarar ettüğünü, daha önce bağlantı yaptığı şirketlerin başka yerlerden alım yaptığını, bu yüzden işçi çıkarması gerektiğini belirtti. 25.5.1992 tarihinde 19'u sendikası toplam 117 işçi işten çıkardı. Sendikacıların yeniden eyleme geçmek istemesine rağmen, işverenin yoğun baskıları sonucu işçiler tazminatlarını alarak işten ayrılmak zorunda kaldılar. İşçilerin ikinci grev işten atılması karşısında hem sendikaların zamanında yeterli inisiyatif gösterememesi hem de işverenin yoğun baskı politikası işçilerde kararsızlık yarattı ve ikinci grev eyleme geçilemedi.

KARTAL KARASÖR'DE GREV

Kartal Karasör'de çalışan 24 işçi 4 aydır grevdeler. Metal'de örgütlü işçilerin grevin gidisiına ilişkin fazla bilgileri yok. Tek bildikleri, aynı işi yapan,

işyerindeki diğer 75 işçi arkadaşlarının üretime devam ediyor olmaları. Bunun nedeni ise 75 işçinin Yıldız Treyler adlı bir başka şirkete çalışıyor görünmeleri. Kıyıda köşede kalmış, en yakınlarında bulunan fabrikaların da bihaber oldukları pek çok grevden dolayı Kartal karasör grevi, Örgütsüzlük, bilinçsizlik güdülse kararlılıkları köreltene kadar sürecektir bu grev.

Istanbul İşçi Sendikaları Platformu 15-16 Haziran'ı Kutladı

Abdi İpekçi Spor salonunda 15-16 Haziran işçi direnişlerini anmak amacıyla coşkulu bir kutlama gerçekleştirildi.

Istanbul Sendikalar Platformunca organize edilen geceye yaklaşık 5 bin kişi katıldı.

Beykoz Halkevi'nde 15-16 Haziran Paneli

Beykoz Halkevi 19 Haziran'da "15-16 Haziran ve Dünyadaki Değişimler Işığında İşçi Sınıfının Durumu" konulu bir panel düzenledi. DİSK'in yeniden örgütlenmeye çalıştığı, sendika örgütlenmesi anlayışının tartışıldığı ve egemen ideoloji ile paralellik taşıyan "gagdaş sendikacılık anlayışının" egemen kılınmaya çalışıldığı bir ortamda, sınıflar mücadelesinin emek sermaye ilişkisi ortadan kalkıyor mu gibi sorular ve dünyadaki değişimlerin tartışıldığı panele, İşçilerin Sesi Gazetesinden, Gelenek ve Kurtuluş Dergilerinden birer konuşmacı ve yine konuşmacı olarak Tolga Yarmar katıldı. Büyük çoğunluğu işçilerden oluşan 100 kişinin izlediği, konuşmaların ardından sorulan çeşitli sorularla ve dia gösterisiyle sona eren panelde coşkulu, canlı bir hava hakimdi.

Sahte Yetkilinin Güneş'e Baskını

Güneş Gazetesi'nin bir bölümü olan Güneşer AŞ'de çalışan işçiler 27 Nisan'dan itibaren grevdeler. Basın-İş sendikasında örgütlü olan işçiler 30 aydır maaşlarını alamıyorlar, grev süresince karşılıklarında yetkili bulamadılar. Ta ki 2 Temmuz günü, kendisini Güneş yetkilisi olarak tanıtan Ömer Erdal Yılmaz'ın yanında fe-

Devamı 11. sayfada

Devamı 11. sayfada

Florance Nightingale'de Hemşirelerin Direnişi

Istanbul Çağlayan'da kurulu modern bir vakıf hastanesi olan Florance Nightingale Mayıs ayında hemşirelerin direnişine sah-

ne oldu. Kalp ameliyatlarında uzmanlaşmış olan ve uyguladığı bakım nedeniyle oldukça yüksek ücretler alan hastanede yönetim,

Mayıs ayı sonunda yoğun bakım hemşirelerinin çalışma süresini 40 saatten 48 saate yükseltip, 9 hemşireyi de işten çıkardı. Buna tepki

gösteren hemşireler ise hazırladıkları bir bildiriyle çalışma süresinin uzamasının verimi düşürüp hata riskini artıracığını ve meydana gelebilecek ölümlerin vicdani sorumluluğunu taşıyamayacaklarını belirterek hemşire dinlenme odasında oturma eylemi başlattılar. 1-2 Haziran günlerinde iş bırakan 40'li aşkın hemşireye, servis hemşireleri de yemek boykotuyla destek verdiler. Geçtiğimiz Kasım ayında da birçok çalışanın işten atılmasıyla başansız bir sendikalaşma girişimi yaşanan hastanede, direnişin ikinci gününde yönetimin tavır değişimine direnişteki hemşirelerin tüm görevlerinden istifa ettiler.

Devamı 11. sayfada

Tükenen TRT

(İşçilerin Sesi-Ankara) 4 Haziran 1992 tarihinde TRT Genel Müdürü Kerim Aydın Erdem'in talimatıyla, "istisna akdi" adı altında TRT İstanbul, İzmir ve Ankara televizyonlarında her türlü yasal ve sosyal haktan yoksun olarak çalıştırılan 700 kişinin görevine son verildi. Ve bu kişilere yazılı olarak bildirilmese bile işten çıkarma gerekçesi olarak, sigorta isteminde bulunmaları gösterildi. Oysa ki 1991 yılında Ankara 6. İş Mahkemesi'nde görülen dava sonucu verilen kararda, bu statüdeki personelin istisna akdi ile değil, hizmet akdi ile çalıştırılması ve çalışanın sigortalı sayılması gerektiği hüküm altına alınmıştı. Böylece kaçak işçi çalıştırması hukuken kanıtlanan TRT, bununla da kalmayıp mahkeme kararı uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurulan personeli, kazanılmış haktan mahrum bırakmaya ve işten çıkarma yoluyla daha fazla prim ödemekten kaçınmaya çalışmıştır. Tüm bu uygulamalar karşısında İstanbul, Ankara ve İzmir televizyonlarında işten çıkarılanların temsilcilerinden oluşan bir grup, 18 Haziran günü Başbakan Demirel'le görüştü. Konuyla ilgilenmesi için görevlendirilen müsteşar yardımcısı ise Kerim Aydın Erdem'in, "Ya tekrar istisna akdi ile çalıştıracağız, ya da genel bir sinavla bir bölümünüz kadroya alınır" önerisini getiriyordu. Yıllardır kuruma hizmet veren personelin, yeterlilik sınavına sokulması kadar, hukuken reddedilen bir saatte yeniden çalışmaya çağrılması da işten çıkarılanlar tarafından kabul edilemezdi.

TRT çalışanları, İstanbul'dan başlatılan imza kampanyasının yanında çeşitli toplantılarla sorunlarını ka-

Çorum'da İşçi Kıyımı

(İşçilerin Sesi-Ankara) Çorum'da bulunan Gürsoylar kağıt fabrikasından 87, Hayat Şirina'dan 42, Yetsan'dan 30 işçi sendikalaşmaları için işten atıldılar. İşten atıldıktan sonra fabrika önünde bekleyen işçilere, daha önce Hayat Şirina ve Yetsan'dan atılan işçiler destek verdiler. Çorum'da bulunan tüm sendikalar ve kitle örgütlerinin sonuna duyarlı yaklaşımı sonucu, işten atılan işçiler yoğun bir destek gördü. 14 işçi sendikası, Eğin-Sen, CHD ve İHD'nin katılımıyla hazırlanan açıklamada işçi kıyımına karşı duyarlı

olunması gerektiği belirtilirken, sendikalar ve kitle örgütleri tarafından işçilere her türlü desteği sağlanacağı vurgulandı. İşyeri önünde beklemeye devam ederken Çorum halkının yoğun bir ilgi ve destek gören işçiler, 30 Mayıs günü için miting kararı aldılar. Saat 11'de başlayan miting yaklaşık bin kişi katıldı. İşçilerin aileleriyle birlikte katıldığı mitingde "İşçi Kıyımına Son", "Sendika Hakkımız Söke Söke Alınz", "Grev Hakkımız Söke Söke Alınz" sloganları atıldı ve çeşitli dövizler, pankartlar taşındı.

Y. Kargo Direnişinin Ardından

İşçi sınıfına önemli deneyimler bırakan Yurtiçi Kargo direnişi atılan işçiler geri alınmadı ve sendika hedefine ulaşamadı. Ancak direniş, Türkiye işçi sınıfı mücadele tarihine kazandırdığı deneyimler ve sonucun nedenleri açısından bir kez daha değerlendirilmeye değer.

Kargo direnişinin yaşandığı süreçte toplumsal muhalifet (Kürt ulusal hareketi hariç) genel bir durgunluk yaşanıyordu. Toros Gübre ve İzmir Belediye işçilerinin direnişinin yanında Kargo direnişi, işçi sınıfı hareketinin gelişkin örneklerinden birini oluşturdu. Direniş boyunca İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Diyar-

Marmara Birlik'te Sendikasızlaştırma

Marmarabirlik Zeytin Tarım Satış Kooperatifi'nde çalışan 50 işçi, sendikalarından istifa etmedikleri için işten çıkarıldı, sendika üyesi 100 işçinin ise sendikadan istifa dilekçelerini imzalamaya zorlandıkları öğrenildi. Marmarabirlik'in "sosyal demokrat" genel müdürü Bekir Seymen, sendikaya karşı olmadığını, müessesenin yaşaması için 160 işçinin sözleşmeli personel durumunda olduğunu, bakanlık tarafından her yıl belli düzeyde maaş artışı sağlanacağı ve durumun düzelmesini takiben 2 yıl sonra (1) çalışanların tekrar sendikalaşabileceklerini, hatta ilk önce kendisinin sendika üyesi olacağını söyledi.

Yemmak'ta İşçi Kıyımına Tepki

Otomobil-İş'in Bandırma'da kurulu 104 kişinin çalıştığı YEMMAK AŞ'de örgütlenmesiyle birlikte başlayan işten atılmaları karşı, Bandırma şehir merkezinde yapılan yürüyüşün ardından, fabrikada beklemeye eylemi gerçekleştirildi. "Kamuoyma" başlığıyla dağıtılan bildiride ise: "...YEMMAK işçileri patronun her türlü baskısına rağmen sendikalarından istifa etmediler... tehditlere boyun eğmeyen 22 işçi üyemiz işten çıkarıldı. Bakanlığın vermiş olduğu yetkiyi kabul etmeyen YEMMAK işvereni bir taraftan fabrikanın işlerini dışarda veya içeride taseroona yapıyor... Bu ucuz işçiyi ve işten çıkartılmalar devam ettiği sürece ülkemizde hoşnut sayılmayan bir takım toplumsal olaylar yaşanabilir. Bunun suçlusu biz işçiler, sendikalar değiliz. Kamuoyma duyuruyor, tüm demokrasi taraftarı insanlarımızı ve demokratik kitle örgütlerini YEMMAK işçileri yardımlaşmaya çağırıyoruz." denildi.